

**Bendrai finansuoja
Europos Sąjunga**

VYTAUTO DIDŽIOJO
UNIVERSITETO
ŽEMĖS ŪKIO
AKADEMIJA

**Profesinių kompetencijų ir įgūdžių tobulinimas žemės ūkio sektoriuje dirbantiems asmenims
Nr. 24PM-KK-23-1-90006-PR001**

„Žemės ūkio verslo subjektų apskaitos ir apmokestinimo aktualijos“ 16 ak. val. (kodas - 40411001)

Mokymo programos tikslas ir uždaviniai

- Mokymo programos **tikslas** – ugdyti ir tobulinti kompetencijas, būtinas suvokti finansinių ataskaitų turinį ir finansinės apskaitos tvarkymo ypatumus bei pokyčius žemės ūkio verslo subjektuose, mokesčių ir įmokų apskaičiavimo metodikas ir teisės aktų, susijusių su mokesčiais, naujoves.
- Mokymo programos tikslui pasiekti keliami šie **uždaviniai**:
 - suteikti naujausių žinių aktualiais žemės ūkio verslo subjektų veiklos apskaitos, finansinių ataskaitų sudarymo, mokesčių ir įmokų apskaičiavimo, sumokėjimo bei deklaravimo klausimais;
 - analizuojant praktinius pavyzdžius išryškinti dažniausias žemės ūkio verslo subjektų veiklos apskaitos ir apmokestinimo problemas bei jų sprendimo būdus;
 - suformuoti klausytojų gebėjimus identifikuoti žemės ūkio verslo subjektų veiklos apskaitos ir apmokestinimo ypatumus, kylančias problemas ir jų sprendimo būdus.

Mokymo planas

1 diena	Eil. Nr.	<i>Mokymų lektorės doc. dr. J. Savickienė, doc. dr. E. Besusparienė</i> Temos pavadinimas	Temos pavadinimas	Skiriama akad. valandų	
				Iš viso	Teoriniam mokymui
	7.	Išmaniosios mokesčių administravimo sistemos (i.MAS) tikslas ir pagrindinės nuostatos. Praktinis darbas. i.SAF ir i.VAZ registrų duomenų pildymo tvarka.	1,0	0,5	0,5
	8.	Su darbo santykiais susijusių išmokų apskaičiavimo, sumokėjimo ir deklaravimo aktualijos. Praktinis darbas. Su darbo santykiais susijusių išmokų apmokestinimo praktinių pavyzdžių sprendimas ir analizė.	1,0	0,5	0,5
	9.	Gyventojų pajamų mokesčio apskaičiavimo, sumokėjimo ir deklaravimo aktualijos vykdantiems individualią žemės ūkio veiklą Praktinis darbas. Individualią veiklą vykdančio verslo subjekto gyventojų pajamų mokesčio apskaičiavimo praktinių pavyzdžių sprendimas ir analizė.	1,5	0,5	1
	10.	Pelno mokesčio apskaičiavimo, sumokėjimo ir deklaravimo aktualijos. Praktinis darbas. Žemės ūkio verslo subjekto pelno mokesčio apskaičiavimo praktinių pavyzdžių sprendimas ir analizė.	1,5	0,5	1,0
	11.	Pridėtinės vertės mokesčio apskaičiavimo, sumokėjimo ir deklaravimo aktualijos. Praktinis darbas. Žemės ūkio verslo subjekto pridėtinės vertės mokesčio apskaičiavimo ypatumai, mokesčio praktinių pavyzdžių sprendimas ir analizė.	1,0	0,5	0,5
	12.	Kitų mokesčių apskaičiavimo, sumokėjimo ir deklaravimo aktualijos. Praktinis darbas. Aplinkosaugos ir kitų mokesčių apskaičiavimo praktinių pavyzdžių sprendimas ir analizė.	1,5	1,0	0,5
	13.	Baigiamasis žinių vertinimas – pokalbis.	0,5	0,5	-
		Iš viso	16,0	7,5	8,5

Mokymo planas

Mokymų lektorės prof. dr. D. Zinkevičienė, doc. dr. D.Juočiūnienė

	Eil. Nr.	Temos pavadinimas	Skiriama akad. valandų		
			Iš viso	Teoriniam mokymui	Praktiniam mokymui
2 diena	1.	Supažindinimas su mokymo programa ir mokymo tikslais	0,5	0,5	-
	2.	Žemės ūkio verslo subjektų apskaitos reglamentavimo aktualijos ir vidaus kontrolės organizavimas	0,5	0,5	-
	3.	Žemės ūkio verslo subjektų veiklos apskaitos sistemos formavimo, nustatant turto ir įsipareigojimų operacijų registravimo bei vertinimo tvarką, aktualijos. Praktinis darbas. Ūkinių operacijų analizė taikant įvairius turto ir įsipareigojimų įkainojimo ir apskaitos būdus bei metodus.	1,5	0,5	1,0
	4.	Žemės ūkio verslo subjektų pajamų, sąnaudų ir dotacijų apskaitos ypatumai bei aktualijos. Praktinis darbas. Žemės ūkio verslo subjektų pajamų, sąnaudų ir dotacijų apskaitos operacijų analizė.	1,5	0,5	1,0
	5.	Biologinio turto klasifikavimas, apskaitos aktualijos ir biologinio turto bei iš jo gautų žemės ūkio produktų savikainos skaičiavimas. Praktinis darbas. Biologinio turto ir žemės ūkio produktų savikainos skaičiavimo praktinių pavyzdžių sprendimas ir analizė.	2,0	1,0	1,0
	6.	Žemės ūkio verslo subjektų finansinių ir tvarumo ataskaitų sudarymo ypatumai ir aktualijos. Praktinis darbas. Finansinių ataskaitų sudarymo praktinė užduotis.	2,0	0,5	1,5

Išmaniosios mokesčių administravimo sistemos (i.MAS) tikslas ir pagrindinės nuostatos

Išmaniosios mokesčių administravimo sistemos (i.MAS) tikslas:

mažinti administracinę naštą mokesčių mokėtojams,

didinti mokesčių mokėtojų pajamų apskaitymą, mokesčių surinkimą ir mokesčių administratoriaus veiklos efektyvumą, diegiant išmaniąsias elektronines paslaugas ir perkeltant mokesčių mokėtojų ūkinių operacijų duomenų rinkimą, tvarkymą, valdymą ir teikimą į elektroninę erdvę.

i.MAS	Prisijungti per Mano VMI	Prisijungimas su slaptažodžiu
Apie i.SAF	Apie i.MAS Išmaniosios mokesčių administravimo sistemos (i.MAS) tikslas - mažinti administracinę mokesčių surinkimą ir mokesčių administratoriaus veiklos efektyvumą, diegiant elektror rinkimą, tvarkymą, valdymą ir teikimą į elektroninę erdvę. Šiuo metu i.MAS sistemą sud • Bendroji dalis - visi i.MAS bendri funkcionalumai (pranešimų dėžutė, kont naudojimo nustatymai); • Posistemiai: ○ i.SAF - elektroninis sąskaitų faktūrų posistemis; ○ i.VAZ - elektroninių važtaraščių posistemis; ○ i.APS - nuotolinių apskaitos paslaugų smulkiajam verslui posister VMI prie FM kompiuterinę infrastruktūrą, skirtą eksploatuoti ir administruoti i.MAS inforr administravimo informacinės sistemos (i.MAS) kompiuterinės infrastruktūros užtikrinimā (www.esinvesticijos.lt). Projekto tikslas - užtikrinti valstybės institucijų bendro naudojimo saugą, bei valstybės informacinių sistemų ir registrų automatinę sąveiką įsigyjant komp informacinę sistemą i.MAS ir jos posistemius i.SAF, i.VAZ ir i.APS. Šiuo metu juridinio asmens vadovai ir jų įgalioti asmenys i.MAS gali atlikti šiuos veiksm • Tvarkyti i.MAS atstovavimus fiziniams ir juridiniams asmenims. Suteikus į gaus nurodytas teises; • Atlikti žiniatinklio paslaugų naudojimo nustatymus, užsisakant žiniatinklio norint teikti važtaraščių ir/arba PVM sąskaitų faktūrų duomenis žiniatinklio ūkio subjektų duomenų gavimui. Važtaraščių teikimui ir PVM sąskaitų fak	
Apie i.VAZ		
Apie a.VAZ		
Apie i.APS		
Apie i.MAMC		
Apie i.SAF-T		
Apie i.EKA		
Apie i.KON		
Apie i.ŽUR		

i.MAS – e- sąskaitų faktūrų sistema *i.SAF*

- Elektroninių sąskaitų faktūrų išrašymo bei pateikimo, duomenų apie gautas ir išrašytas sąskaitas faktūras pateikimo elektroniniu standartizuotu formatu ir programinėmis priemonėmis paslaugų posistemis.
- Šiuo metu **i.SAF** posistemyje galima atlikti šiuos veiksmus:
 - Sukurti mokestinio laikotarpio registrą;
 - Tiesiogiai portale suvesti išrašomų / gaunamų PVM sąskaitų faktūrų ir mokėjimų / atsiskaitymų (neprivaloma) duomenis į registrus;
 - Įkelti duomenų rinkmeną (XML formatu) su išrašomų / gaunamų PVM sąskaitų faktūrų ir / arba mokėjimų / atsiskaitymų duomenimis už konkretų mokestinį laikotarpį;
 - Peržiūrėti, pildyti, eksportuoti į savo kompiuterį registrų duomenis;
 - Įkelti rinkmenas ir pateikti PVM sąskaitų faktūrų registrų duomenis naudojantis žiniatinklio paslaugomis;
 - Tvarkyti e.sąskaitų paslaugos nustatymus;
 - Fiziniai asmenys – išrašyti, gauti ir peržiūrėti e. PVM sąskaitas faktūras;
 - Juridiniai asmenys – gauti ir peržiūrėti e. PVM sąskaitas faktūras;
 - Sukurti e.važtaraštį e.sąskaitos pagrindu;
 - Užsisakyti preliminaras FR0600 ir FR0564 deklaracijas;
 - Peržiūrėti neatitikimus, nustatytus kryžminio sutikrinimo metu.

Informacijos kryžminis sutikrinimas

- Duomenys yra tikrinami, lyginami su kitos sandorio šalies pateiktais to pačio mokesčio laikotarpio registrų duomenimis, su VMI turimais duomenimis (E. Sąskaita)
- **Mokesčių mokėtojo informavimas apie:**
 - Pirkimų duomenų neatitikimus su pardavėjų pateiktais duomenimis
 - Pardavimų duomenų neatitikimus su pirkėjų pateiktais duomenimis
 - Pardavimų duomenų neatitikimus su E-sąskaita IS duomenimis
- **Kryžminio sutikrinimo rezultatas** –neatitikimų informacija/ataskaita mokesčių mokėtojui:
 - sutikrintų sąskaitų faktūrų skaičius, neatitikimų skaičius (bendras ir pagal neatitikimo tipą)
 - neatitikusių sąskaitų faktūrų skaičius, bendra neatitikimų suma (sąskaitų faktūrų bendros sumos, apmokestinamoji vertė ir PVM sumos)

Preliminarių deklaracijų formavimas

Preliminarios PVM deklaracijos:

- Pridėtinės vertės mokesčio deklaracija (forma FR0600),
- Prekių tiekimo į kitas Europos Sąjungos valstybes nares ataskaita (forma FR0564)

Įdiegus i.SAF **atsisakyta** šių deklaracijų teikimo:

- Gaunamų ir išrašomų pridėtinės vertės mokesčio sąskaitų faktūrų registro duomenys (forma FR0671 ir FR0672)
- Žemės ūkio produkcijos ir /ar paslaugų pirkimo iš ūkininkų, kuriems taikoma kompensacinio pridėtinės vertės mokesčio tarifo schema, ataskaita (forma FR0617K), jeigu MM teiks duomenis i.SAF

Duomenų teikimas i.SAF

- **Mokestinis laikotarpis – PVM mokėtojo PVM deklaravimo laikotarpis**
- Duomenys VMI teikiami:
 - kalendorinio mėnesio - iki kito mėnesio 20 dienos;
 - kalendorinio pusmečio - iki kito pusmečio pirmo mėnesio 20 dienos;
 - nustatyto kitokio mokestinio laikotarpio - ne vėliau kaip per 20 dienų nuo to laikotarpio pabaigos.
- Prievolė tvarkyti registrus –visiems PVM apmokestinamiesiems asmenims
- Prievolė teikti registrus –PVM mokėtojams apmokestinamiesiems asmenims

Išrašomų ir Gaunamų PVM sąskaitų faktūrų registrai

Išrašomų PVM s/f registre registruojamos:

- Per mokestinį laikotarpį išrašytos PVM s/f (įskaitant dokumentus, kurie turi PVM s/f privalomus rekvizitus ir kuriais įformintas prekių tiekimas / paslaugų teikimas)
- Pirkėjo ar trečiojo asmens už pardavėją išrašytos PVM s/f
- Išrašytos kreditinės, išrašytos debetinės PVM s/f
- Privatiems poreikiams sunaudotų prekių (paslaugų) įforminimui išrašytos PVM s/f
- Ilgalaikio materialaus turto pasigaminimo įforminimui išrašytos PVM s/f
- Prekių pervežimui į kitą valstybę narę verslo tikslais išrašytos PVM s/f

Gaunamų PVM s/f registre registruojamos:

- Per mokestinį laikotarpį iš Lietuvos apmokestinamųjų asmenų gautos PVM s/f
- Per mokestinį laikotarpį iš užsienio apmokestinamųjų asmenų gautos PVM s/f (apskaičiuotas PVM registre nenurodomas)
- Už pardavėją pirkėjo išrašytos PVM s/f
- Gautos kreditinės, gautos debetinės PVM s/f
- Iš kitos ES valstybės narės asmens disponuojamų prekių atsigabenimui įformintos PVM s/f
- *savo nuožiūra galima registruoti ir atskaitingų asmenų vardu gautas PVM sąskaitas faktūras, kuriose yra nurodytas Lietuvos ar užsienio valstybės apskaičiuotas PVM (pvz., už apgyvendinimą viešbučiuose ir pan.).*

i.MAS – e- važtaraščių sistema *i.VAZ*

- **Elektroninių važtaraščių paslaugų, sudarančių sąlygas išrašyti, perduoti ir naudoti elektroninius važtaraščius krovinių vežimui, posistemis.**
- Šiuo metu i.VAZ posistemyje galima atlikti šiuos veiksmus:
 - Pateikti važtaraščių duomenis šiais būdais: tiesiogiai pildant portale; įkeliant rinkmeną portale; perduodant duomenis žiniatinklio paslaugomis (angl. Web service).
 - Pateikti vežėjui užsakymą vežti bei vežėjui priimti arba atmesti užsakymą;
 - Išrašyti el. važtaraštį su galimybe atsispausdinti;
 - Išrašyti el. važtaraštį pateikto užsakymo pagrindu;
 - Išrašyti el. PVM sąskaitą faktūrą važtaraščio pagrindu;
 - Patvirtinti, kad kroviny s priimtas vežti ir / ar perduotas gavėjui;
 - Pridėti papildomą dokumentą su pervežimo operacijos komentarais;
 - Gavėjui patvirtinti krovinio gavimą;
 - Atsisųsti ir atsispausdinti važtaraščius;
 - Skaidyti važtaraščius;
 - Kurti jungtinius važtaraščius;
 - Žiniatinklio paslaugomis (angl. Web service) gauti informaciją apie ūkio subjektus, būtiną e. važtaraščių išrašymui;
 - Peržiūrėti važtaraščio istoriją bei lyginti važtaraščio versijas;
 - Kurti bei tvarkyti važtaraščio ruošinius.

VMI važtaraščio duomenų teikimas:

- Teikti neprivaloma:
 - Gabenamas krovinys – juridinio ar fizinio asmens, užsiimančio žemės ūkio veikla, išauginti ir/ar išgauti žemės ūkio produktai, gabenami paties juridinio ar fizinio asmens, užsiimančio žemės ūkio veikla, ar jo įgalioto asmens, ir pervežami iš tų žemės ūkio produktų užauginimo ir/ar išgavimo vietų. Ši išimtis netaikoma gabenant žemės ūkio produktus iš perdirbimo vietų;
 - krovinio siuntėjas ir gavėjas yra tas pats asmuo;
 - krovinio siuntėjas – nėra PVM mokėtojas;
 - krovinio siuntėjas – yra PVM mokėtojas, kurio bendra atlygio už vykdant ekonominę veiklą šalies teritorijoje patiektas prekes ir (arba) suteiktas paslaugas suma per metus (paskutinius 12 mėnesių) neviršijo 45000 Eur.

Pardavėjas siunčia prekes	Lietuvoje iki galutinio gavėjo (juridiniam asmeniui ar fiziniam asmeniui, vykdančiam veiklą)	Reikia pateikti duomenis
	Lietuvoje iki perkrovimo vietos (pakeičiamas transportas)	Reikia pateikti duomenis
	į užsienį (važtaraštis iki muitinės)	Reikia pateikti duomenis
	į užsienį (naudojamas CMR)	Nereikia pateikti duomenų
	Fiziniam asmeniui, nevykdančiam veiklos	Nereikia pateikti duomenų
Pirkėjas atsiima prekes	nuosavu transportu	Nereikia pateikti duomenų
	samdytu transportu	Nereikia pateikti duomenų
	žemės ūkio produktus iš jų išauginimo / išgavimo vietų	Nereikia pateikti duomenų
	žemės ūkio produktus iš sandėlio ar perdirbimo vietų	Reikia pateikti duomenis
Ūkininkas ar jo įgaliotas asmuo (fizinis ar juridinis asmuo) ar pirkėjas veža žemės ūkio produktus	iš išauginimo / išgavimo vietų	Nereikia pateikti duomenų
	iš sandėlio	Reikia pateikti duomenis
	iš perdirbimo vietų	Reikia pateikti duomenis

Atsarginės procedūros *i.VAZ*

Taikant atsargines procedūras, pateikiami tokie važtaraščio rengėjo ir gabenimo operacijos duomenys:

- važtaraščio rengėjo registracijos numeris/kodas;
- važtaraščio rengėjo suteiktas važtaraščio numeris;
- krovinio išgabenimo data ir laikas.
- Važtaraščio rengėjui atsarginių procedūrų priemonėmis užfiksavus krovinio gabenimo operacijos faktą, sukuriama elektroninis įrašas, kurio pagrindu važtaraščio rengėjui perduodamas pranešimas apie užregistruotą gabenimo operacijos faktą. Per 3 darbo dienas, po atsarginės procedūros taikymo važtaraščio rengėjas pateikia važtaraščio duomenis i.VAZ šiose Taisyklėse nustatyta tvarka.

- **a.VAZ tinklalapis** - tai atsarginė priemonė, naudojama, kai nepavyksta ar nėra galimybės prisijungti prie i.VAZ. Priemone gali naudotis i.VAZ vartotojai, turintys reikiamas posistemio roles. Jiems būtina atnaujinti savo kontaktus ir nurodyti elektroninį paštą bei mobiliojo telefono numerį. Nurodžius kontaktus kiekvienas naudotojas gaus unikalų autentifikavimo kodą (prisijungimo kodas – slaptažodis), kuris bus susietas su nurodytu el. pašto adresu ir mobilaus telefono numeriu ir atsiųstas nurodytu naudotojo el. paštu.
- **Svarbu.** Visi nebaigti pildyti važtaraščiai atsiranda i.MAS užduočių skiltyje pavadinimu „Laiku nebaigti pildyti važtaraščiai“, kai:
 - Praėjo 5 darbo dienų duomenų apie krovinio gavėją (-us) tikslinimo terminas;
 - Praėjęs 3 darbo dienų terminas po važtaraščio registracijos atsarginėmis priemonėmis.

Nesant interneto ryšiui, gali būti siunčiama padidinto tarifo SMS užklausa trumpuoju telefono numeriu 1882. Siunčiamoje SMS žinutėje turi būti nurodytas prisijungimo kodas ir lokalus (naudotojo suteiktas) važtaraščio numeris. *Užklauskos formatai: (prisijungimo kodas 5-8 simboliai) (tarpo simbolis) (vidinis važtaraščio numeris 1-35 simboliai). Pvz.: 5U98HVN95663548.*

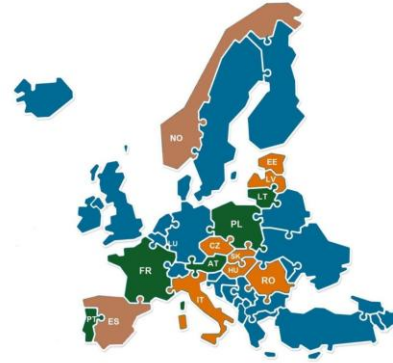
i.MAS – standartizuotų apskaitos duomenų sistema *i.SAF-T*

- Standartizuotų buhalterinės apskaitos duomenų kaupimo ir tvarkymo posistemis, skirtas darbui su SAF-T rinkmenomis siekiant užtikrinti greitesnį ir efektyvesnį apskaitos sistemoje registruotų ūkinių įvykių ir ūkinių operacijų apdorojimą bei tikslesnį jų įvertinimą.
- SAF-T naudojimo **privalumai mokesčių mokėtojui**:
 - Trumpiau trunkantys kontrolės veiksmai;
 - Mažesnė korupcijos tikimybė;
 - Aiškos, vienodos mokesčių mokėtojų tikrinimo taisyklės, automatinės ir skaidrios kontrolės procedūros;
 - Identifikuojami rizikingiausi mokesčių mokėtojai, mažesnė šešėlinė ekonomika, geresnė konkurencinė aplinka;
 - Mažesnės finansinės, žmoniškųjų išteklių ir laiko sąnaudos;
 - Informacijos pateikimas nuotoliniu būdu.

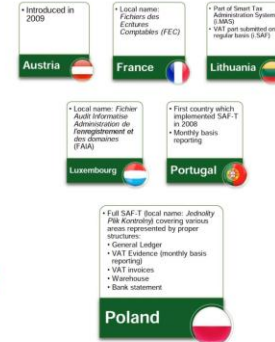
[EU COUNTRIES WITH DETAILED VAT REPORTS]

Kyriakos Stamatidis, Vitego, Tax Centre of Excellence

[EU COUNTRIES WITH SAF-T]

[EUROPEAN COUNTRIES PLANNING SAF-T OR DETAILED VAT REPORTS IMPLEMENTATION]

i.ŽUR arba kitaip Turgavietės e. žurnalas

VYTAUTO DIDŽIOJO
UNIVERSITETO
ŽEMĖS ŪKIO
AKADEMIJA

Skirtas turgaviečių ir kitų viešųjų prekybos vietų prekybininkams vesti parduodamų mėsos, mėsos produktų, paukštienos ir paukštienos produktų apskaitą, kuris pakeičia iki šiol pildytą popierinį apskaitos žurnalą.

Galiojo iki 2024-04-30.

Nuo 2024-05-01 individualią veiklą vykdančios gyventojai, prekiaujantys turgavietėse ir viešosiose prekybos vietose mėsa, paukštiena ir jų produktais išlaidų ir pajamų apskaitą turi vesti tik elektroniniu būdu ***per virtualų buhalterį i.APS***. Popierinio apskaitos žurnalo nebelieka.

i.APS – virtualus buhalteris

Atvežus naują mėsos ir paukštienos produkciją jų **įsigijimo** dokumentų duomenys prieš pardavimą **turi būti suvesti į i.APS kaip išlaidos**. Gautas **pajamas** reikės suvesti **ne kasdien**, tačiau **vieną kartą į mėnesį**, t. y. **mėnesiui pasibaigus, iki kito mėnesio pabaigos**, suvedama per tą mėnesį gautų pajamų suma.

Pareiga vesti **i.APS įsigalioja** tik gyventojams, kurie yra įregistravę individualią veiklą **pagal pažymą** bei **įsigiję verslo liudijimus** ir turgavietėse ar viešose prekybos vietose pardavinėja mėsą, paukštieną ir jų produktus.

Pirkimo dokumento duomenų įvedimas > Individuali veikla pagal pažymą

Vykdant individualią veiklą, patirtos išlaidos ne visada atspindi turėto leidžiamą sumą ir išmokėtiną pajamą, gali būti priklausančios leidžiamoms atskaitymams. Šiekelti nustatyti, ar tam tikros išlaidos gali būti laikomos leidžiamais atskaitymais, išlaidos reikalinga pasirinkti konkrečiam tipui (toliau).

Išlaidų tipas

Išlaidų patyrimo data **1.**

Turimas pirkimą įrodantis dokumentas ☒ Taip ☐ Ne

Pirkimo dokumento tipas

Pirkimo dokumento Nr. **2.**

Pardavėjo duomenys

Rinktis iš žurnalo **3.**

[Įvesti naują](#) ➤

Išlaidų sumos duomenys

Išlaidų aprašymas **4.**

Išlaidų suma (EUR) **5.**

Apmokėta išlaidų suma (EUR)

☐ Žemės ūkio išlaidos

i.APS – mėsos ir paukštienos įsigijimas

i.APS – virtualus buhalteris

i.MAS

i.SAF

i.VAZ

i.APS

i.EKA

Pradžia

Pajamos

Išlaidos

Mokesčiai

Apskaitos žurnalas

Teiktinos deklaracijos

Turtas ir paslaugos

Įmonės ir asmenys

Duomenų analizė

Darbuotojai

Apskaitos žurnalas > Individuali veikla pagal pažymą

Visas laikas

					Išlaidos - leidžiami atskaitymai, susiję su individualios veiklos pajamų gavimu arba uždirbimu		
Eil. nr.	Data	Dokumento data, pavadinimas ir numeris	Operacijos turinys	Pajamų suma (EUR)	Prekių, medžiagų, žaliavų, detalių įsigijimo	Ilgalaikio turto eksploatavimo ir kitos išlaidos	Mokesčiai, rinkliavos
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	2024-04	Suminės kasos aparato pajamos KA-00001	Suminės kasos aparato pajamos	300,00			
2.	2024-04-18	2024-04-18 Pirkimo dokumentas PD-00001	Mėsa		200,00		
Iš viso:				300,00	200,00	0,00	0,00

Rodoma 1-2 iš 2

i.MAS – e- kasos aparato sistema *i.EKA*

- ***i.EKA* tikslas – mažinti administracinę naštą verslui, didinti VMI veiklos efektyvumą bei mažinti šešėlinės ekonomikos mastą, techniniais ir programiniais sprendimais modernizuojant ir optimizuojant kasos aparatų naudojimo tvarką, sukuriant ir įdiegiant naujas elektronines paslaugas.**

Jeigu po 2025 m. balandžio 30 d. ir toliau bus naudojami Techninių reikalavimų aprašo nuostatų neatitinkantys kasos aparatai, bus taikoma administracinė bauda.

!!!VMI informuoja, kad iki 2025-12-31 netaikys atsakomybės vėluojantiems diegti i.EKA, jei bus įvykdytos visos 3 sąlygos: (1) klientas kreipėsi į sertifikuotą aptarnavimo įmonę; (2) sudarė sutartį dėl kasos aparato įrengimo arba modernizavimo; (3) turi nustatytą EKA įdiegimo arba atnaujinimo datą.

***Į i.EKA* pateiktus dokumentus galima taisyti. Yra du būdai:**

- 1) prisijungus prie i.EKA arba
- 2) teikiant patikslintus dokumento duomenis iš kasos aparato.

Abiem nurodytais atvejais, atliekant jau suformuoto/atspausdinto ir į i.EKA pateikto dokumento duomenų taisymą, langelyje „Taisymo priežastis“ būtina nurodyti kokia dokumento informacija pataisyta ir nurodyti priežastį lėmusią, kad i.EKA pateiktame dokumente esanti informacija yra neteisinga.

i.MAS – e-kasos aparato sistema *i.EKA*

Naudoti kasos aparatų nereikalaujama, kai:

- gyvenamosiose, darbo ar kitose pirkėjų nurodytose prekių pristatymo (paslaugų suteikimo) vietose;
- teikiant paslaugas lauko sąlygomis ir viešuosiuose tualetuose;
- kai **grynieji arba negrynieji pinigai, kai naudojamas mokėjimo priemonė, priimami kaip avansas, užstatas** arba už anksčiau kreditan parduotas prekes;
- kai ūkio subjektai parduoda prekes ar suteikia paslaugas vykstančių pramogų, sporto, kultūros renginių metu;
- tarptautinėse, nacionalinėse ir kitokiose Lietuvos Respublikoje organizuojamose iki 10 dienų trukmės parodose-mugėse, kuriose ūkio subjektai parduoda **savo gamybos produkciją**;
- asmenims, prekiaujantiems savo (nuosavybės teise priklausančiame ar kitais teisėtais pagrindais naudojamame) **namų valdos** žemės sklype, mėgėjų sodo sklype arba kitoje žemės ūkio valdoje (ūkyje), kurių ekonominis dydis neviršija **1 EDV, išaugintais žemės ūkio produktais ir iš jų pagamintais maisto produktais**, jeigu prekiautojas prekybos vietoje turi žemės valdymo arba naudojimo teisės patvirtinimo dokumentus ir asmens dokumentą;
- **prekiaujant lauko sąlygomis**, t. y. ne pastatuose ar patalpose, taip pat ne kioskuose, vagonėliuose, kilnojamuosiuose nameliuose, automobilinėse parduotuvėse;
- **kai kasos aparato naudoti neįmanoma dėl objektyvių priežasčių** arba kasos aparato naudojimas sukeltų akivaizdžiai neproporcingą administracinę našą – **VMI konkrečiais atvejais** priėmęs individualų sprendimą;
- gyventojams, kurie verčiasi individualia veikla ir **teikia paslaugas**, išskyrus keleivių vežimo paslaugas, arba **parduoda savo gamybos** ne maisto prekes arba savo pačių surinktas, neperdirbtas miško gėrybes;
- atsiskaitymui tarp ūkio subjektų;

Dėl Atsiskaitymų už prekes ir paslaugas duomenų fiksavimo tvarkos aprašo patvirtinimo. 2002 m. rugpjūčio 13 d. Nr. 1283.
Suvestinė redakcija nuo 2025-05-01

i.MAS – e- kasos aparato sistema *i.EKA*

LIETUVOS RESPUBLIKOS EKONOMIKOS IR INOVACIJŲ MINISTERIJA

Budžetinė įstaiga, Gedimino pr. 38, LT-01104 Vilnius, tel. + 370 706 64 845,

el. p. kanc@eimin.lt, <http://eimin.lrv.lt>

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188621919

Lietuvos smulkiojo ir vidutinio verslo tarybai
Lietuvos viešbučių ir restoranų asociacijai
Lietuvos turizmo asociacijai
Lietuvos buhalterinių ir auditorių asociacijai
Asociacijai „Lietuvos prekyvietės ir
turgavietės“
Kirpėjų ir grožio specialistų asociacijai

2025-05-

Nr. 16.2 Mr

DĖL GALIMYBĖS TEIKTI PRAŠYMĄ DĖL KASOS APARATO NENAUDOJIMO

Ekonomikos ir inovacijų ministerija atsižvelgdama į smulkiųjų verslininkų išsakytus nuogastavimus dėl išmaniųjų kasos aparatų įsigijimo išlaidų, informuoja, kad yra numatytos tam tikros išimties, kuomet galima nenaudoti kasos aparato konkrečioje prekyvietėje, kai kasos aparato neįmanoma naudoti dėl objektyvių priežasčių arba kasos aparato naudojimas sukeltų akivaizdžiai neproporcingą administracinę našą.

Vadovaujantis 2012 m. balandžio 13 d. Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos įsakymu Nr. VA-42 „Dėl sprendimo dėl kasos aparato nenaudojimo/naudojimo atvejų FR1115 formos patvirtinimo“¹ Valstybinei mokesčių inspekcijai prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – VMI) galima teikti prašymus dėl kasos aparato nenaudojimo. Atkreipiamo dėmesį, kad VMI nagrinėjama prašymus konkrečiais atvejais vertina ar kasos aparatas gali būti nenaudojamas dėl egzistuojančių objektyvių priežasčių arba kasos aparato naudojimas sukeltų akivaizdžiai neproporcingas administracines našos pasekmes.

Atsižvelgiant į tai, raginame smulkiuosius verslininkus įsivertinti savo individualią padėtį ir esant poreikiui teikti prašymus VMI dėl kasos aparato nenaudojimo.

Pavyzdys:

- *Ūkininkas, prekiaujantis aviena paradoje, naudoja i.APS sistemą pajamų apskaitai, nes kasos aparatas jam neprivalomas. Pardavęs produkcijos už 300 €, jis šią sumą įrašo į i.APS kaip pajamas.*
- *ŽŪB „Mano Mėsa“ parduotuvėje prekiaudama mėsos produktais privalo naudoti kasos aparatą ir i.EKA sistemą. Visi pardavimai registruojami kasos aparate, o duomenys realiuoju laiku perduodami VMI.*

i.MAS – e- kasos aparato sistema *i.EKA*

- Jeigu po 2025 m. balandžio 30 d. ir toliau bus naudojami Techninių reikalavimų aprašo nuostatų neatitinkantys kasos aparatai, gali būti taikoma administracinė atsakomybė pagal Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso (toliau — ANK) 161 straipsnį, kuris užtraukia **baudą** nuo 200 EUR iki 390 eurų.
- Taip pat gali būti taikoma administracinė atsakomybė pagal ANK 187 straipsnio 2 dalį, kuris užtraukia **įspėjimą** arba **baudą** nuo 200 EUR iki 390 eurų.

PRAKTINĖ UŽDUOTIS

- Pagal pateiktas situacijas aptarkite kokiame i.MAS posistemyje reikia teikti informaciją:

Situacija	Atsakymas
ŽŪ subjektas užsiimantis gyvulininkyste, papildomai įregistravo mažmeninės prekybos iš mobiliųjų parduotuvių veiklą. ŽŪ subjekto darbuotojas reguliariai vyksta į turgavietę X mieste, kur iš mobilios parduotuvės parduoda šviežią vištieną. 20xx-xx-05 įsigijo 100 kg šviežios vištienos, per 20xx-xx-06 pardavė 80 kg.	
ŽŪ subjektas yra PVM mokėtojas. Pasirinkęs PVM deklaravimui pusmečio būdą. Žinoma, kad 20xx m. kovo 5 dieną įsigijo trąšų už 500 Eur iš UAB „Y“ pagal PVM sąskaitą faktūrą.	
ŽŪ subjektas yra PVM mokėtojas. Pasirinkęs PVM deklaravimui pusmečio būdą. Žinoma, kad 20xx m. kovo 5 dieną įsigijo trąšų už 100 Eur iš MB „Z“ (ne PVM mokėtojos) pagal sąskaitą faktūrą.	
ŽŪ subjektas yra PVM mokėtojas. Pasirinkęs PVM deklaravimui mėnesio būdą. Žinoma, kad 20xx m. kovo 5 dieną įsigijo trąšų už 600 Eur iš Latvijos įmonės „P“ (PVM mokėtojos) pagal sąskaitą faktūrą.	
Ūkininkas nukūlęs grūdus iš lauko juos nugabeno į grūdų supirkimo vietą.	

PRAKTINĖ UŽDUOTIS

- Pagal pateiktas situacijas aptarkite kokiame i.MAS posistemyje reikia teikti informaciją:

Situacija	Atsakymas
ŽŪ subjektas turi atsidasęs žemės ūkio produkcijos parduotuvę. Dalis pirkėjų atvyksta į parduotuvę fiziškai įsigyti prekių, kiti pirkėjai užsisako prekes į namus ir ŽŪ subjektas juos gabena savo transportu.	
ŽŪ subjektas turi atsidasęs žemės ūkio produkcijos parduotuvę. Dalis pirkėjų atvyksta į parduotuvę fiziškai, kiti pirkėjai užsisako prekes į namus. ŽŪ subjektas Y pirkėjo užsakymui pristatyti nusamdė kurjerių tarnybą.	
Mokesčių administratorius vykdo ŽŪB „X“ mokestinį patikrinimą ir paprašė pateikti standartizuotą apskaitos bylą.	
ŽŪ subjektas užsiimantis sodininkyste. 20xx-xx-xx dieną ūkininkas iš ūkio savo automobiliu į turgavietę atsivežė 50 kg obuolių. Per dieną pardavė visus obuolius.	

Su darbo santykiais susijusių išmokų apskaičiavimo, sumokėjimo ir deklaravimo aktualijos

GPM tarifai, taikomi darbo užmokesčio pajamoms 20 proc. arba 32 proc.

VYTAUTO DIDŽIOJO
UNIVERSITETO
ŽEMĖS ŪKIO
AKADEMIJA

- Su darbo santykiais ar jų esmę atitinkančiais santykiais

Susijusių pajamų daliai, **neviršijančiai** 60 VDU:

- 2023 m. - 1 VDU yra **1684,90** Eur;

- 2024 m. - 1 VDU yra **1902,70** Eur;

- 2025 m. - 1 VDU yra **2108,88** Eur;

Su darbo santykiais ar jų esmę atitinkančiais santykiais susijusių pajamų suma, **viršijanti** nustatytus dydžius apmokestinama **32 proc.**

Su darbo santykiais susijusių pajamų apmokestinimas

Gyventojų, susijusių su darbo pajamomis, pajamų mokestis apskaičiuojamas:

- darbovietėje, kurioje darbuotojo pasirinkimu taikomas pagrindinis neapmokestinamasis dydis:

$$(DU - NPD) \times 20 \text{ proc.} = GPM$$

čia DU – su darbo santykiais susijusios pajamos

NPD – pagrindinis neapmokestinamasis dydis;

GPM – gyventojų pajamų mokestis

- darbovietėje, kurioje netaikomas NPD:

$$DU \times 20 \text{ proc.} = GPM$$

Su darbo santykiais susijusių išmokų apmokestinimas

Su darbo santykiais susijusios išmokos apmokestinamos gyventojų pajamų mokesčiu (GPM) ir skirtingomis socialinio draudimo įmokomis (VSD).

Priskaitytas darbo užmokestis – GPM – Socialinio draudimo įmokos
= **Išmokėtinas darbo užmokestis**

- Priskaitytą darbo užmokestį sudaro:
 - Bazinis (tarifinis) darbo užmokestis (valandinis atlygis arba mėnesinė alga);
 - Papildoma darbo užmokesčio dalis, nustatyta šalių susitarimu ar mokama pagal darbo teisės normas ar darbovietėje taikomą darbo apmokėjimo sistemą;
 - Priedai už įgytą kvalifikaciją;
 - Priemokos už papildomą darbą ar papildomų pareigų ar užduočių vykdymą;
 - Premijos už atliktą darbą, nustatytos šalių susitarimu ar mokamos pagal darbo teisės normas ar darbovietėje taikomą darbo apmokėjimo sistemą;
 - Premijos, darbdavio iniciatyva skiriamos paskatinti darbuotoją už gerai atliktą darbą, jo ar įmonės, padalinio ar darbuotojų grupės veiklą ar veiklos rezultatus (į VDU šios premijos neįskaičiuojamos, DK 139 str. 4 d.)
 - Atostoginiai;
 - Ligos pašalpa;
 - Kompensacija už nepanaudotas atostogas;
 - Ir kiti priedai.

Su darbo santykiais susijusių išmokų apmokestinimas

Gyventojų pajamų mokestis

- NPD (neapmokestinamas pajamų dydis) taikymas skaičiuojant GPM:
 - skaičiuojamas pagal nustatytą metodiką (iš GPM įstatymo)
 - norint taikyti lengvatas darbuotojas privalo savo darbovietėje parašyti prašymą.
 - Jeigu pagal nustatytą formulę apskaičiuotas NPD yra neigiamas, laikoma, kad jis lygus 0 (~2 865 Eur).

DU neviršija
1038 Eur

Maksimalus NPD 747 Eur

DU 747 –
2387,29, Eur

$$\text{NPD} = 747 - 0,49 \times (\text{DU} - 1038)$$

DU daugiau
nei 2387,29
Eur

$$\text{NPD} = 400 - 0,18 \times (\text{DU} - 642)$$

Su darbo santykiais susijusių pajamų apmokestinimas

VYTAUTO DIDŽIOJO
UNIVERSITETO
ŽEMĖS ŪKIO
AKADEMIJA

- **NPD riboto darbingumo asmenims 2025 m.**
- 0–25 procentų darbingumo lygis, arba pensininkams, kuriems nustatytas didelių specialiųjų poreikių, arba asmenims, kuriems nustatytas sunkus neįgalumo lygis – **1127 eurai.**
- 30–55 procentų darbingumo lygis, arba pensininkams, kuriems nustatytas vidutinių ar nedidelių specialiųjų poreikių lygis, arba asmenims, kuriems nustatytas vidutinis ar lengvas neįgalumo **lygis – 1057 eurai.**

Su darbo santykiais susijusių pajamų apmokestinimas

VYTAUTO DIDŽIOJO
UNIVERSITETO
ŽEMĖS ŪKIO
AKADEMIJA

Darbo užmokesčio ir dienpinigių apmokestinimo tvarka

2025 m. MMA 1038 Eur, MVA – 6,35 Eur, koeficientas – 1,65.

DU lygus ar didesnis už **1712,70** Eur

MMA - $1038 \times 1,65 = \mathbf{1712,70}$ Eur arba (DU suma)

MVA – $6,35 \times 1,65 = \mathbf{10,48}$ Eur (valandinis tarifinis atlygis)

Visa dienpinigių suma GPM neapmokestinama.

Dienpinigių suma, lygi arba mažesnė nei 50% DU **neapmokestinama GPM.**

Dienpinigių suma, viršijanti 50% DU **apmokestinama 20 proc. GPM**

Su darbo santykiais susijusių pajamų apmokestinimas

VYTAUTO DIDŽIOJO
UNIVERSITETO
ŽEMĖS ŪKIO
AKADEMIJA

Praktinė situacija (2025 m.)

Darbuotojui nustatytas DU - 1400 Eur į mėn. Komandiruotės į užsienį dienpinigių suma sausio mėn. 800 Eur. Darbuotojas yra pateikęs prašymą taikyti NPD. Darbo užmokestis su dienpinigiais **išmokėtas vasario 12 d.**

GPM apskaičiavimas:

Dienpinigių suma (800 Eur) yra > 700 Eur (1400×50 proc.).

*Todėl GPM **neapmokestinama 700 Eur** dienpinigių suma, o **100 Eur** (800-700) **apmokestinama GPM.***

$NPD = 747 - 0,49 \times (DU - 1038) = 747 - 0,49 \times (1500 - 1038) = 520,62$ Eur;

$GPM = (1500 - 520,62) \times 20\% = 195,88$ Eur.

Su darbo santykiais susijusių pajamų apmokestinimas

VYTAUTO DIDŽIOJO
UNIVERSITETO
ŽEMĖS ŪKIO
AKADEMIJA

Praktinė situacija.

Darbuotojui nustatytas DU - 1800 Eur į mėn. Komandiruotės į užsienį dienpinigių suma sausio mėn. 950 Eur. Darbuotojas yra pateikęs prašymą taikyti NPD. Darbo užmokestis su dienpinigiais **išmokėtas vasario 12 d.**

GPM apskaičiavimas:

*Dienpinigių suma (950 Eur) yra neapmokestinama, nes atsižvelgiama į darbuotojui **darbo sutartyje nustatytą** DU suma. DU yra didesnė už valstybės nustatytą, kuri apskaičiuojama **2025 m. MMA 1038 Eur x 1,65 = 1712,70 Eur**;*

$$NPD = 747 - 0,49 \times (DU - 1038) = 747 - 0,49 \times (1800 - 1038) = 373,62 \text{ Eur};$$

$$GPM = (1800 - 373,62) \times 20\% = \mathbf{285,28 \text{ Eur.}}$$

Su darbo santykiais susijusių pajamų apmokestinimas

VYTAUTO DIDŽIOJO
UNIVERSITETO
ŽEMĖS ŪKIO
AKADEMIJA

Praktinė situacija (2025 m.)

Darbuotojui nustatytas DU - 1100 Eur į mėn. Darbuotojas vyksta į 10 dienų komandiruotę Lietuvoje ir jam išmokama 280 Eur dienpinigių suma (10 d. x 28 Eur). Darbuotojas yra pateikęs prašymą taikyti NPD. Darbo užmokestis su dienpinigiais **išmokėtas vasario 12 d.**

GPM apskaičiavimas:

$$NPD = 747 - 0,49 \times (DU - 1038) = 747 - 0,49 \times (1100 - 1038) = 716,62 \text{ Eur};$$

$$GPM = (1100 - 716,62) \times 20\% = 76,68 \text{ Eur}.$$

Su darbo santykiais nesusijusių pajamų apmokestinimas

- **GPM tarifas – 15 proc.,**
- Su darbo santykiais **nesusijusios ir ne individualios veiklos pajamos** (išskyrus pajamas iš paskirstytojo pelno), kurių metinė suma **neviršys 120 VDU.**
- **GPM tarifas – 20 proc.,**
- Su darbo santykiais **nesusijusios ir ne individualios veiklos pajamos** (išskyrus pajamas iš paskirstytojo pelno), kurių metinė suma **viršys 120 VDU.**

Su darbo santykiais susijusių išmokų apmokestinimas

Gyventojų pajamų mokestis

Deklaravimas	Komentaras
GPM313 Mėnesinė pajamų mokesčio deklaracija	Pranešimas teikiamas kiekvieną mėnesį apie darbuotojams išmokėtą atlyginimą ir gyventojų pajamų mokestį iki kito mėnesio 15 d.
GPM312 Metinė gyventojams išmokėtų išmokų, priskiriamų A ir B klasės pajamoms, deklaracija	Pateikiamas iki kitų metų vasario 15 d. už praėjusius metus.

Su darbo santykiais susijusių pajamų deklaravimas

VYTAUTO DIDŽIOJO
UNIVERSITETO
ŽEMĖS ŪKIO
AKADEMIJA

GPM313.mxd - ABBYY eFormFiller 2.5 v6

Byla Redagavimas Rodinys Forma Paslaugos Žinynas

1 iš 1

GPM313

GPM313 Versija **01**

Forma patvirtinta Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos vardu 2017 m. gruodžio 20 d. įsakymu Nr. VMA-123

1. Išmokas (išmokėjusio asmens identifikacinis numeris (kodas)) **11111111111111**

2. Išmokas (išmokėjusio asmens pavardė / vardas, pavardė) **UAB "X"**

3. Metai **2021** 4. Mėnuo **1**

MĖNESINĖ PAJAMŲ MOKEŠČIO DEKLARACIJA

Duomenys apie su darbo santykiais ir jų esmę atitinkančiais santykiais susijusias A klasės išmokas

5. Išmokų, neatėmus NPD, GPM, VSD ir PSD, suma **8000,00**

6. Išskaičiuota ir / arba išmokas (išmokėjusio asmens išdomis sumokėta GPM nuo išmokų, išmokėtų iki mėnesio 15 d., suma) **589,46**

7. Išskaičiuota ir / arba išmokas (išmokėjusio asmens išdomis sumokėta GPM nuo išmokų, išmokėtų po mėnesio 15 d. iki paskutinės mėnesio dienos, suma) **580,00**

Duomenys apie su darbo santykiais ir jų esmę atitinkančiais santykiais nesusijusias A klasės išmokas

8. Išmokų, neatėmus GPM ir VSD, suma **1500,00**

9. Išskaičiuota ir / arba išmokas (išmokėjusio asmens išdomis sumokėta GPM nuo išmokų, išmokėtų iki mėnesio 15 d., suma) **150,00**

10. Išskaičiuota ir / arba išmokas (išmokėjusio asmens išdomis sumokėta GPM nuo išmokų, išmokėtų po mėnesio 15 d. iki paskutinės mėnesio dienos, suma) **75,00**

Duomenys apie B klasės išmokas, nuo kurių išskaičiuotas ir / arba išmokas išmokėjusio asmens išdomis sumokėtas GPM

11. Išmokų, neatėmus GPM, suma **100,00**

12. Išskaičiuota ir / arba išmokas (išmokėjusio asmens išdomis sumokėta GPM nuo per mėnesį išmokų B klasės išmokų suma) **15,00**

Trumpai:
NPD – neapmokestinamojo pajamų dydis
GPM – gyventojų pajamų mokestis
VSD – valstybinio socialinio draudimo įmokos
PSD – privalomojo sveikatos draudimo įmokos

Su darbo santykiais susijusių pajamų deklaravimas – Metinė GPM312

GPMS12.ffdata - GPMS12.mfd - ABBYY eFormFiller 2.5 v6

Byla Redagavimas Rodinys Forma Paslaugos Žinymas

GPMS12 GPMS12L (1) GPMS12L (2)

GPMS12 **Varijabla** **01**

Forma patvirtinta Varėnos rajono mokyklų, mokyklų
gali būti vartojama tik šioje formoje, patvirtinta
2019 m. vasario 6 d. įstatymu Nr. VI-9
(2020 m. balandžio 17 d. įstatymu Nr. VI-32 redakcija)

1 Išmokas išmokėjusio asmens
identifikacinis numeris (kodas)

1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1

2 Išmokas išmokėjusio asmens
pavardinėmis raidėmis, pavardė

U A B " X "

3 Mokesčio laikotarpis

2 0 2 0

METINĖ GYVENTOJAMS IŠMOKĖTŲ IŠMOKŲ, PRISKIRIAMŲ A IR B KLASĖS PAJAMOMS, DEKLARACIJA

4 Bendra išmokų, susumavus IPD, GPI, VSQ) x PSD) suma

1 0 8 5 0 , 0 0

5 Bendra šakaiguota GPI suma

1 4 0 9 , 4 7

6 Bendra išmokas išmokėjusio asmens kėomis sumokėta GPI suma

0 , 0 0

7 Bendra užsienio valstybių sumokėta GPI suma

0 , 0 0

[illegible]

Su darbo santykiais susijusių išmokų apmokestinimas

Socialinio draudimo įmokos

- „Sodrai“ mokamos savo esme skirtingos įmokos, tačiau mokėjimas atliekamas bendras ir tuo pačiu įmokų kodu. Socialinio draudimo įmokos yra skirstomos taip:
 - išskaičiuojamos iš gyventojų (19,5% arba 22,5%, kai papildomai kaupiama pensijai)
 - ir mokamos darbdavio (1,77% arba 2,49%)
- VSD įmokos nebėra skaičiuojamos (netaikoma PSD įmokoms) pasiekus „lubas“. VSD įmokų lubos taikomos pajamoms, viršijančioms numatytą vidutinį darbo užmokestį per metus:
 - 2025-aisias - 60 VDU per metus, t.y. 126532,80 Eur (nuo 2021 metų VSD įmokų lubos taikomos tik apdraustųjų VSD įmokoms, darbdavio mokamai įmokų daliai lubos netaikomos).

Su darbo santykiais susijusių išmokų apmokestinimas

Socialinio draudimo įmokos

- Deklaravimas

Ataskaita	Komentaras
1-SD Pranešimas apie valstybinio socialinio draudimo pradžią	Pateikiamas 1 darbo dieną prieš priimant darbuotoją į darbą.
2-SD Pranešimas apie valstybinio socialinio draudimo pabaigą	Pateikiamas ne vėliau kaip kitą darbo dieną po atleidimo.
SAM Apie apdraustuosius už ataskaitinį laikotarpį	Pranešimas teikiamas kiekvieną mėnesį apie darbuotojams priskaičiuotus atlyginimus ir socialinio draudimo įmokas iki kito mėnesio 15 d.
NP-SD2 Pranešimas dėl pašalpos skyrimo	Teikiamas ne rečiau kaip 2 kartus per mėnesį – ne vėliau kaip kalendorinio mėnesio 15 ir paskutinę dieną.
12-SD Pranešimas apie apdraustuųjų nedraudžiamuosius laikotarpius	Pateikiamas ne vėliau kaip kitą darbo dieną po nedraudiminio laikotarpio pradžios ar pabaigos.

PRAKTINĖ UŽDUOTIS

$$\text{NPD} = 747 - 0,49 \times (\text{DU} - 1038)$$

$$\text{Kai DU} > 2387,29 \text{ Eur; NPD} = 400 - 0,18 \times (\text{DU} - 642)$$

- Apskaičiuokite darbo užmokestį ir susijusius mokesčius

Darb.	Pastabos	NPD	Darbo užmokestis	Išskaitytas GPM 20%	Išskaityta Sodra 19,50%/ 22,50%	Priklausomo išmokėti	Sodra iš įmonės 1,77 %/ 2,49%	Sodra iš viso
A	<i>Prašymas dėl NPD taikymo pateiktas. DU 1100 Eur.</i>	716,62	1100	76,68	214,50	808,82	19,47	233,97
B	<i>Prašymas dėl NPD taikymo nepateiktas. Pasirinko pensijos kaupimą. Iš 20 d. dirbo 12 d. DU 1500 Eur.</i>	-	1500/20 X12= 900	180	202,5	517,5	15,93	218,43
C	<i>Prašymas dėl NPD taikymo pateiktas. Sezoniniam darbui pagal terminuotą sutartį. DU 500 Eur.</i>	500	500	0	97,50	402,50	12,42	109,92
D	<i>Prašymas dėl NPD taikymo neteiktas. DU 600 Eur.</i>	-	600	120	117	363	10,62	127,62
E	<i>Prašymas dėl NPD taikymo pateiktas, neįgalumas 50 %. Pasirinko pensijos kaupimą. DU 920 Eur.</i>	920	920	0	207	713	16,28	223,28

Investicinė sąskaita

Nuo 2025 m. sausio 1 d. Lietuvoje įsigaliojo nauja investicinės sąskaitos tvarka, **sudaranti palankesnes sąlygas investuotojams**. Ši naujovė suteikia galimybę atidėti pajamų mokesčio mokėjimą iki tol, kol sąskaitoje esančios lėšos bus panaudotos ne investavimo tikslais.

Investicinė sąskaita yra itin naudingas įrankis, padedantis optimizuoti mokesčius ir leidžiantis investuotojams planuoti savo finansus lanksčiau. Ji skirta tik investavimui į atitinkamas finansines priemones, taigi, investicinėje sąskaitoje neturėtų būti laikomos lėšos, skirtos kasdienėms reikmėms.

Investicinė sąskaita - speciali deklaruota sąskaita, kurioje lėšos naudojamos tik investicijoms į tam tikrus finansinius produktus, kurie atitinka Lietuvos Respublikos finansinių priemonių rinkų įstatymo reikalavimus.

Pajamų mokestis taikomas tik nuo investicinio pelno, išimto iš tokios sąskaitos. Kol lėšos reinvestuojamos, pajamų mokestis nėra mokamas.

Investicinė sąskaita

Šią sąskaita gali naudotis nuolatiniai Lietuvos gyventojai.

Nors investicinė sąskaita įsigaliojo nuo 2025 m. sausio 1 d., skubėti imtis veiksmų investuotojams nereikia.

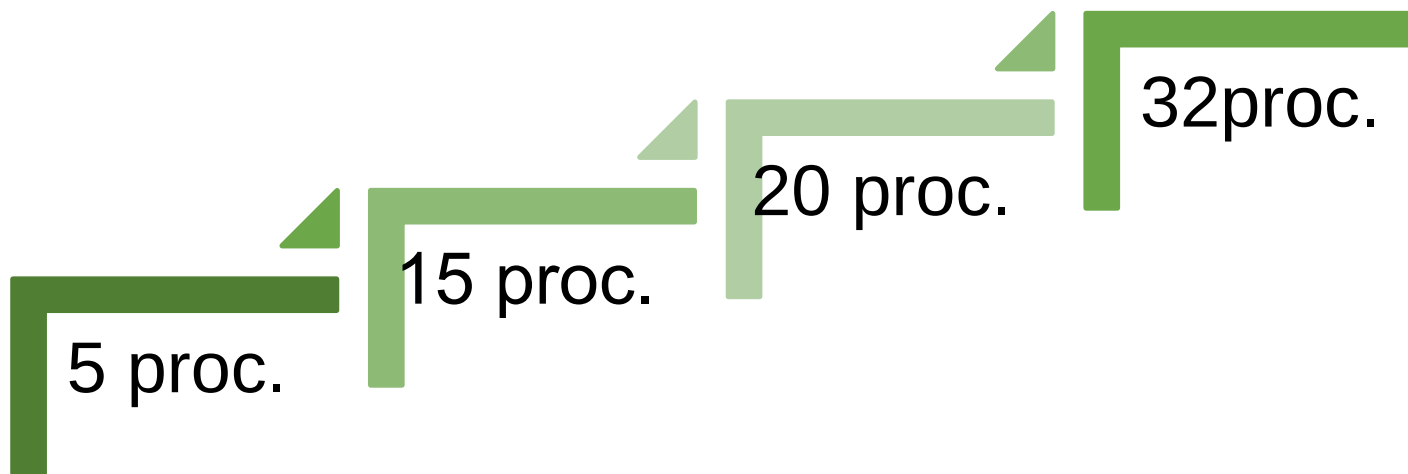
„Dabar gyventojams nieko daryti papildomai nereikia, nes turimą ar naują sąskaitą nusprendus panaudoti investavimui, ją reikia deklaruoti VMI kaip investicinę ne anksčiau nei 2026 m. pajamų deklaracijoje už 2025 m. Analogiška tvarka galioja ir pradėjus tokią sąskaitą naudoti vėlesniais metais“, – paaiškina VMI.

Gyventojų pajamų mokesčio(GPM) apskaičiavimo, sumokėjimo ir deklaravimo aktualijos vykdančioms individualią žemės ūkio veiklą

Gyventojų pajamų mokesčio apskaičiavimo, sumokėjimo ir deklaravimo aktualijos

- Gyventojų pajamų mokesčio tarifai

Gyventojų pajamų mokesčio apskaičiavimo, sumokėjimo ir deklaravimo aktualijos

Gyventojų pajamų mokesčio apskaičiavimo, sumokėjimo ir deklaravimo aktualijos

Ūkininkas ne PVM mokėtojas	• Pajamos iš žemės ūkio veiklos neapmokestinamos. • Pajamos pardavus ilgalaikį turtą naudotą žemės ūkio veikloje apmokestinamos 15 proc. tarifu.
Ūkininkas PVM mokėtojas	Individualios veiklos pajamoms taikomas standartinis 15 procentų pajamų mokesčio tarifas, o taikytinas pajamų mokesčio kreditas apskaičiuojamas pagal formulę (iki 10 proc., todėl galutiniam rezultate mokėta 5 proc.).

Gyventojų pajamų mokesčio apskaičiavimo, sumokėjimo ir deklaravimo aktualijos

Jeigu metinės apmokestinamosios pajamos neviršija 20 000 Eur per metus

- *Taikomo pajamų mokesčio kredito formulė:*
 - **Pajamų mokesčio kreditas** = metinės individualios veiklos apmokestinamosios pajamos x 0,1
 - **Pajamų mokestis** = apmokestinamosios pajamos x 0,15 – pajamų mokesčio kreditas

Ūkininkas per 2020 m. pardavimo pajamų turėjo 35 000 Eur, patirtos sąnaudos (leidžiami atskaitymai) 18 000 Eur, tokiu atveju apmokestinamosios pajamos 17 000 Eur.

- Pajamų mokesčio kreditas = 17 000 x 0,10 = 1700 Eur
- **Pajamų mokestis** = 17 000 x 0,15 – 1700 = 850 Eur (*t.y. 5 proc. nuo pelno*)

Gyventojų pajamų mokesčio apskaičiavimo, sumokėjimo ir deklaravimo aktualijos

Jeigu metinės apmokestinamosios pajamos didesnės nei 20 000 Eur per metus

- *Taikomo pajamų mokesčio kredito formulė:*
 - **Pajamų mokesčio kreditas** = metinės individualios veiklos apmokestinamosios pajamos x $(0,1 - 2/300\,000 \times (\text{metinės individualios veiklos apmokestinamosios pajamos} - 20\,000))$.
 - **Pajamų mokestis** = apmokestinamosios pajamos x 0,15 – pajamų mokesčio kreditas

Jeigu pagal nustatytą formulę apskaičiuotas pajamų mokesčio kreditas yra neigiamas, laikoma, kad jis lygus 0.

- Ūkininkas per 2020 m. pardavimo pajamų turėjo 55 000 Eur, patirtos sąnaudos (leidžiami atskaitymai) 28 000 Eur, tokiu atveju apmokestinamosios pajamos 27 000 Eur.
- **Pajamų mokesčio kreditas** = $27\,000 \times (0,1 - 2 / 300\,000 \times (27\,000 - 20\,000)) = 1440$ Eur
- **Pajamų mokestis** = $27\,000 \times 0,15 - 1440 = 2610$ Eur

GPM apmokestinimas

- 1) individualios veiklos apmokestinamasis pelnas, neviršijantis 20000 eurų per metus, faktiškai apmokestinamas 5 proc. tarifu;
- 2) kai apmokestinamasis pelnas yra intervale nuo 20000 - 35000 eurų per metus, taikomas PMK ir pajamų mokesčio tarifas didėja;
- 3) kai apmokestinamasis pelnas yra didesnis negu 35000 eurų per metus, tai taikomas 15 proc. pajamų mokesčio tarifas.

Praktinė situacija

Gyventojas gavo pajamų - 19 000 Eur.

Patyrė išlaidų - 7 000 Eur.

Individualios veiklos apmokestinamosios pajamos sudarė 12 000 Eur (19 000 – 7 000 = 12 000).

Apskaičiuojamas GPM = 12 000 x 0,05 = 600 Eur.

Apskaičiuojamos VSD ir PSD įmokos nuo 12 000 x 90 proc. = 10 800 Eur.

VSD = 10 800 x 12,52 proc. = 1352,16 Eur.

PSD = 10 800 x 6,98 proc. = 753,84 Eur.

Tačiau įmokos skaičiuojamos nuo ne didesnės kaip 43 VDU suma (2024 m. 1 VDU – 1902,70 Eur; 43 VDU – 81816,10 Eur).

(2025 m. 1 VDU – 2108,88 Eur; 43 VDU – 90681,84 Eur).

Gyventojų pajamų mokesčio apskaičiavimo, sumokėjimo ir deklarovimo aktualijos

- Siekiant palengvinti deklaracijos pildymą VMI pasiūlė deklaracijos pildymo vedlį.

Užpildyta duomenų 2 iš 7

- A Bendri duomenys
- B Darbo pajamos ir gautos socialinės išmokos
- C Individualios veiklos pajamos**
- D Turto pajamos
- E Palūkanos
- F Kitos pajamos
- G Išlaidos, mažinančios pajamas
- D Deklaracijos formavimas

Individualios veiklos pajamos

[* Grįžti | ankstesnį klausimą](#)

Ar duomenys apie individualios veiklos pajamas, gautas Lietuvoje ir (ar) užsienio valstybėse yra teisingi?

Duomenis pateikė	Pajamų rūšis ir kodas	Pajamų suma, Eur	Išlaidų suma, Eur	Laikotarpis
+ VMI	Gamybos, prekybos, paslaugų teikimo, sporto, atlikėjo ar kitos individualios veiklos pajamos (93)	10 000,00		✎ ✕
+	Gamybos, prekybos, paslaugų teikimo, sporto, atlikėjo ar kitos individualios veiklos pajamos (93)		5 000,00	✎ ✕

– Papildoma informacija

Individualios veiklos nuostoliai	Sukaupti: 59600,17 Eur	Pageidauju atkelti: 0 Eur	✎
Žemės ūkio veiklos nuostoliai:	Sukaupti: 22000,77 Eur	Pageidauju atkelti: 0 Eur	✎
Žemės ūkio veiklos turto perleidimo nuostoliai	Sukaupti: 684,37 Eur	Pageidauju atkelti: 0 Eur	✎
Apskaitos principas ?	Kaupimo (pagal išrašytas sąskaitas faktūras)		✎
Leidžiamų atskaitymų pripažinimo būdas ?	Pagal faktines išlaidas, pagrįstas dokumentais		✎
Įmokų tipas ?	Skačiuoja SoDra pagal metines sumas - SoDros metinis.		✎
PVM apmokestinamos pajamos viršijo PVM ribą ?			✎

Neapmokestinamosios pajamos iš žemės ūkio veiklos

- Kompensacinės išmokos ir parama, skirta kompensuoti patirtas išlaidas ir/ar tiesioginės išmokos pajamų lygiui palaikyti;
- Gautas žalos atlyginimas, pašalpos stichinių nelaimių atveju;
- Gautos netesybos;
- Gautos draudimo išlaidos, nuostoliams ar žalai visiškai ar iš dalies kompensuoti;
- Kitos pajamos, įvardintos teisės aktuose.

Neapmokestinamosios pajamos susijusios su gyventojų pajamų mokesčiu

- Iš asmens, susijusio su gyventoju darbo santykiais ar jų esmę atitinkančiais santykiais, per mokestinį laikotarpį gautų prizų **ir dovanų vertė**, neviršijanti **200 eurų**.
- Gautų palūkanų suma (per įvairias finansavimo platformas), neviršijanti **500 eurų** per mokestinį laikotarpį.
- Siekiant palengvinti galimybes investuotojams susirasti ir išlaikyti darbuotojus regionuose, bei suteikti papildomas galimybes darbdaviui mažesnėmis išlaidomis motyvuoti darbuotojus, nustatyta, kad neapmokestinamosioms pajamoms priskiriama **gyventojų nauda**, gauta asmeniui, susijusiam su gyventoju darbo santykiais ar jų esmę atitinkančiais santykiais, sumokėjus (visiškai ar iš dalies) **už geležinkelio ar kelių viešojo transporto bilietus, skirtus gyventojui atvykti į darbo vietą ir parvykti iš jos**.

Leidžiami atskaitymai susiję su individualia veikla

- Su individualios veiklos pajamų gavimu arba uždirbimu susiję leidžiami atskaitymai ne atimami **atskirai** pagal kiekvienos individualios veiklos rūšies pajamas.

ŽINOTINA:

- Apskaičiuojant mokėtiną pajamų mokestį **už 2019 m. ir vėlesnius mokestinius laikotarpius**, žemės ūkio veiklos pajamomis gali būti dengiami ankstesnių mokestinių laikotarpių nuostoliai **ties iš šios veiklos, ties iš kitos individualios veiklos** (veiklų), vykdomos pagal individualios veiklos vykdymo pažymą. Mokestinius nuostolius galima perkelti **neribotą laiką**, tačiau toks perkėlimas nutraukiamas, jeigu gyventojas nutraukia veiklą, dėl kurios šie mokestiniai nuostoliai susidarė.

Leidžiami atskaitymai

- **Leidžiamais atskaitymais** laikomos su per mokestinį laikotarpį faktiškai gautomis arba uždirbtomis individualios veiklos pajamomis susijusios patirtos **įprastinės** šiai veiklai išlaidos, kurios yra patirtos ir kurias galima pagrįsti.
- ***Pažymėtina***, kad Ūkininkų ūkiuose išlaidos priskiriamos leidžiamiems atskaitymams ir tais atvejais, kai išlaidas pagrindžiantys dokumentai yra išrašyti ne žemės ūkio veiklą vykdančio gyventojų, o jo partnerio vardu.

Leidžiamų atskaitymų pavyzdžiai

- Sėkla ir sodmenys;
- Pašarai, trąšos, augalų ir gyvūnų apsaugos priemonės;
- Degalai ir tepalai, atsarginės dalys;
- Statybinės ir remonto medžiagos;
- Elektra, vanduo, dujos;
- Ilgalaikio turto (ar jo dalies) nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudos;
- Turto remonto sąnaudos;
- Žemės mokesčio ir nuomos sąnaudos;
- Turto draudimo sąnaudos;
- Sumokėtos palūkanos;
- Įrankių įsigijimas;
- Darbo užmokesčio išlaidos, privalomojo socialinio, sveikatos draudimo įmokos;
- Asmenims, samdomiems su žemės ūkio kvitais, išlaidos;
- Privalomos rinkliavos, mokesčiai ir kitos su žemės ūkio veikla susijusios išlaidos.

Ribojamų dydžių leidžiami atskaitymai

- 1) ilgalaikio turto nusidėvėjimo arba amortizacijos sąnaudos (tiesiniu, dvigubo balanso ir produkcijos metodais apskaičiuotą nusidėvėjimą)
- 2) ilgalaikio materialiojo turto eksploatavimo, remonto ir rekonstravimo sąnaudos
- 3) komandiruočių sąnaudos
- 4) reprezentacijos sąnaudos (50 proc. patirtų reprezentacinių sąnaudų, bet ne daugiau kaip 2 proc. nuo PP)
- 5) natūraliosios netekties nuostoliai (ne $> 1;3$ proc. pajamų)
- 6) beviltiškos skolos (turi įrodyti skolos beviltiškumą ir pastangas šioms skoloms susigrąžinti)
- 7) Išlaidos darbuotojų ir jų šeimų naudai (nėra GPM objektas) 5 proc.
- 8) narių mokesčiai, įnašai ir įmokos (ne didesnė kaip 0,2 proc. pajamų)

Ilgalaikio turto priskyrimas leidžiamiems atskaitymams

VYTAUTO DIDŽIOJO
UNIVERSITETO
ŽEMĖS ŪKIO
AKADEMIJA

- **Ilgalaikiu turtu** laikomas toks ūkininko nuosavybės teise priklausantis arba gautas pagal lizingo (finansinės nuomos) sutartį,
 - kurioje numatytas nuosavybės teisės perėjimas, turtas,
 - kuris naudojamas ūkininko veiklos pajamoms uždirbti (ekonominei naudai gauti) ilgiau kaip vienerius metus ir
 - kurio įsigijimo kaina yra ne mažesnė už ūkininko nusistatytą.
- Ūkininkai, norėdami, kad ilgalaikio materialiojo turto įsigijimo, eksploatavimo, remonto ir rekonstravimo išlaidos būtų laikomos leidžiamais atskaitymais, prieš pradėdamas šį turtą naudoti žemės ūkio individualioje veikloje, privalo pateikti FR0457 VMI.
- IT įsigijimo išlaidos (išskyrus gyvenamųjų pastatų ir patalpų, lengvųjų automobilių) atimamos lygiomis dalimis per laikotarpį – ne trumpesnę negu PMĮ 1 priedėlyje nustatytas nusidėvėjimo normatyvas metais.

Ištrauka PMĮ 1 priedėlis

Ilgalaikio turto grupė	Metodas	Normatyvas metais	Normatyvas metais, jei turtas yra skirtas naudoti ir naudojamas mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros veikloje
Baldai, išskyrus naudojamus viešbučių veiklai	tiesinis	6	6
Inventorius, baldai, naudojami viešbučių veiklai	tiesinis arba dvigubo balanso	6	6
Kompiuterinė technika ir ryšių priemonės (kompiuteriai, jų tinklai ir įranga)	tiesinis arba dvigubo balanso	3	2 (išskyrus taikant dvigubo balanso metodą)

Ilgalaikio turto priskyrimas leidžiamiesiems atskaitymams

VYTAUTO DIDŽIOJO
UNIVERSITETO
ŽEMĖS ŪKIO
AKADEMIJA

- Gyventojas, prieš pradėdamas naudoti ilgalaikį turtą turi apskrities Valstybinei mokesčių inspekcijai pateikti užpildytą Fizinio asmens pranešimo apie IT ar jo dalies priskyrimą vykdombai individualiai ir / arba kitai ekonominei veiklai FR0457 formą .
- FR0457 forma turi būti pateikiama kiekvieną kartą prieš pradėdant naudoti ilgalaikį turtą arba šioje veikloje nustojus jį naudoti.

[illegible]

Biologinis turtas

VYTAUTO DIDŽIOJO
UNIVERSITETO
ŽEMĖS ŪKIO
AKADEMIJA

- Ūkininkai, apskaičiuodami apmokestinamąsias pajamas, uždirbtas pajamas turi pripažinti tada, kai žemės ūkio produkcija parduodama, o biologinį turtą ir iš jo gautą žemės ūkio produkciją įvertinti **įsigijimo (pasigaminimo) savikaina**.
- Biologinis turtas, nesusijęs su žemės ūkio veikla, ir daugiamečiai sodiniai priskiriami ilgalaikiam turtui.
- Visas kitas biologinis turtas dėl savo specifinių savybių priskirtinas trumpalaikiam turtui (**kuriam, apskaičiuojant apmokestinamąjį pelną, nusidėvėjimas neskaiciuojamas**).
- Pagal PMĮ nuostatas, sprendžiant, kuriuo mokestiniu laikotarpiu **priskirti** trumpalaikio biologinio turto įsigijimo savikainą, atsižvelgiama į biologinio turto naudojimo paskirties specifiškumą.
- Kai trumpalaikis biologinis turtas naudojamas žemės ūkio produkcijai gauti **nutraukiant jo gyvybines funkcijas**, įsigijimo savikaina priskiriama tą mokestinį laikotarpį, kurį uždirbamos pajamos, realizavus iš šio biologinio turto gautą produkciją.

Pvz.: Ūkininkas X įsigijo 100 mėsinų viščiukų, kuriuos užauginusi gavo produkciją – vištieną. PMĮ prasme viščiukų įsigijimo savikaina prie leidžiamų atskaitymų galės būti priskiriama tą mokestinį laikotarpį, kurį bus uždirbtos pajamos iš realizuotos vištienos.

Biologinis turtas

VYTAUTO DIDŽIOJO
UNIVERSITETO
ŽEMĖS ŪKIO
AKADEMIJA

- Kai **trumpalaikis** biologinis turtas naudojamas gauti žemės ūkio produkcijai, kuri nuo jo atskiriama **nenutraukiant jo gyvybinių funkcijų**, įsigijimo savikaina prie leidžiamų atskaitymų galės būti priskiriama tą mokestinį laikotarpį, kurį bus uždirbamos pajamos, realizavus produkciją, gautą nutraukiant šio biologinio turto gyvybines funkcijas.
- *Pvz.: Ūkininkas X įsigijo pieningą karvę. Įsigytos karvės savikainą prie leidžiamų atskaitymų galėtų priskirti tą mokestinį laikotarpį, kurį bus uždirbamos pajamos realizavus iš šio biologinio turto gautą produkciją – mėsą. Jei yra uždirbama pajamų iš realizuoto pieno, tai per mokestinį laikotarpį patirtos karvės išlaikymo išlaidos galės būti priskiriamos leidžiamiems atskaitymams kaip realizuoto pieno savikaina.*

Gyvulių kritimas

- Dėl ligų, traumų ar apsigimimų kritusių penimų auginimui ar reprodukcijai laikomų gyvūnų vertė gali būti priskiriama **leidžiamiems atskaitymams**, kaip gyvūnų auginimo, reprodukcijos ar kitų žemės ūkio produkcijos gamybos procesų sąnaudos, būtinos ūkininkų pajamoms uždirbti.
- Sąnaudų pripažinimui prie apskaitos dokumentų, kuriais yra pagrįsti šie gyvūnų kritimai, turi būti **veterinarijos gydytojų pasirašyti aktai** ir nurodyti susirgimai, kurie galėjo būti gyvūno mirties priežastimi.
- Gyvulininkystė besiverčiančių ūkininkų patirti dėl virusinių arba užkrečiamų ligų kritusių gyvūnų nuostoliai priskiriami leidžiamiems atskaitymams tuo atveju, jeigu ūkininkas **turi dokumentus, patvirtinančius virusinės ar užkrečiamos ligos protrūkio faktą**.
- Jeigu gyvūnai yra apdrausti, ir įvykus draudiminiam įvykiui yra gauta draudiminė išmoka, kuri yra laikoma neapmokestinamosiomis pajamomis, tai leidžiamiems atskaitymams bus pripažįstama tik draudiminę išmoką viršijanti kritusių gyvūnų vertė (auginimo išlaidos).

Pvz.: Ūkininkas augina 50 penimų gyvūnų. Per mokestinį laikotarpį dėl ligų ir traumų krito 10 penimų gyvūnų. Ūkininkas turi veterinarijos gydytojo pasirašytus aktus, kuriuose nurodytos gyvūnų mirties priežastys. Kritusių gyvūnų vertė – 11 000 Eur. Ūkininkas iš draudimo įmonės už kritusius gyvūnus gavo 10 000 Eur išmoką. Jis leidžiamiems atskaitymams gali priskirti 1 000 Eur. Likusi kritusių gyvūnų vertė – 10 000 Eur suma, lygi draudimo išmokai, priskiriama neleidžiamiems atskaitymams. Gauta draudimo išmoka – 10 000 Eur, priskiriama neapmokestinamosioms pajamoms.

Netinkamas parduoti ir girdyti pienas

- Gyvulinės kilmės žemės ūkio produkcijos, kuri yra **netinkama realizavimui** dėl gyvūnų ligos ar taikomo gydymo arba kurios realizavimas yra apribotas teisės aktais, savikaina priskiriama **leidžiamiems atskaitymams**.
- Tokių sąnaudų pripažinimui leidžiamais atskaitymais **turi būti patvirtinantys veterinarijos gydytojo pasirašyti aktai** ir nurodyti susirgimai, kurie galėjo įtakoti pagamintos produkcijos kokybę, arba kiti gyvūnų augintojams pagal LR teisės aktus privalomi pildyti dokumentai, kuriuose fiksuojamas pagamintos produkcijos nuokrypio nuo nustatytos kokybės faktas.

Pasėlių žūtis

- Ūkininkų, kurie verčiasi augalininkyste, **patirti nuostoliai dėl žuvusių pasėlių dėl gamtos jėgos** (sausros, liūtys, vėjas, kruša, šalnų ir kt.) priskiriami **leidžiamiesiems atskaitymams**, jeigu yra ūkininko surašyti žalų dydžiui įvertinti ir nustatyti protokolai arba kiti dokumentai, patvirtinantys gamtos jėgos sukeltą stichijų faktą.
- Jeigu pasėliai yra apdrausti, ir įvykus draudiminių įvykių yra **gauta draudiminė išmoka**, kuri yra laikoma neapmokestinamosiomis pajamomis, tai **leidžiamiesiems atskaitymams** bus pripažįstama tik draudiminė išmoka **viršijanti žuvusių pasėlių vertę** (auginimo išlaidos).

Leidžiamiems atskaitymams (išlaidoms) nepriskiriama

VYTAUTO DIDŽIOJO
UNIVERSITETO
ŽEMĖS ŪKIO
AKADEMIJA

- į biudžetą mokamas pridėtinės vertės mokestis;
- GPM;
- pirkimo (importo) pridėtinės vertės mokestis, įtrauktas į pridėtinės vertės mokesčio atskaitą;
- sumokėtos netesybos, į biudžetą ir valstybės pinigų fondus sumokėtos baudos, delspinigiaai ir kitos sankcijos už teisės aktų pažeidimus;
- išlaidos paramai ir dovanoms;
- žemės ūkio veiklą vykdančio gyventojų padarytas žalos atlyginimas;
- žemės įsigijimo išlaidos;
- kitos išlaidos, nesusijusios su žemės ūkio veiklą vykdančio gyventojų vykdoma žemės ūkio veikla.

Žemės ir kitokio turto nuomos pajamų apmokestinimas

VYTAUTO DIDŽIOJO
UNIVERSITETO
ŽEMĖS ŪKIO
AKADEMIJA

- **Gyventojui** išmokamos turto nuomos pajamos gautos **iš kito gyventojo** (fizinio asmens) priskiriamos gyventojo A klasės pajamoms, nuo kurių mokestį apskaičiuoti, išskaičiuoti ir sumokėti į biudžetą turi **išmokėdamas išmokas už nuomojamą turtą gyventojas**.
- Jeigu **gyventojas** užsiimantis žemės ūkio veikla **nuomoja žemę iš kitų fizinių asmenų**, išmokėtos pajamos priskiriamos A klasės pajamoms ir gyventojas turi sumokėti pajamų mokestį.
- Jeigu gyventojas užsiimantis žemės ūkio veikla sumoka žemės mokestį už žemės savininką, žemės savininkui tai yra **pajamos natūra**.

Atliekų apmokestinimas

VYTAUTO DIDŽIOJO
UNIVERSITETO
ŽEMĖS ŪKIO
AKADEMIJA

- **Atliekos** – tai medžiaga ar daiktas, kurių turėtojas atsikrato, ketina ar privalo atsikratyti. Atliekomis laikomos eksploatuoti netinkamos transporto priemonės, jų dalys, baterijos ir akumuliatoriai, elektros ir elektroninės įrangos atliekos, buitinės atliekos ir pan., nesvarbu, ar jos turi, ar ne tauriųjų ar netauriųjų metalų.
- Atliekas apmokestinamos nuo pirmo euro (neatėmus įsigijimo išlaidų) **taikant 5 proc.** pajamų mokesčio tarifą.
- Pajamos už parduotas atliekas (**išskyrus individualios veiklos atliekų pirkimo-pardavimo pajamas**)
- **Svarbu.** Atliekų pardavimo pajamų ir kitų apmokestinamųjų pajamų (neįskaitant susijusių su darbo santykiais ar jų esmę atitinkančiais santykiais, pajamų iš individualios veiklos ir pajamų iš paskirstytojo pelno) metinių pajamų daliai, viršijančiai 120 VDU taikomas 20 proc. tarifas.

Praktinė situacija

VYTAUTO DIDŽIOJO
UNIVERSITETO
ŽEMĖS ŪKIO
AKADEMIJA

- 2024 m. gyventojas, nevykdantis individualios veiklos, įmonei parduoda atliekas (pvz., nebetinkamą naudoti akumuliatorių). Įmonė, tokiam gyventojui išmokėdama išmoką už parduotas atliekas, nuo visos išmokamos sumos turi išskaičiuoti pajamų mokestį, taikant 5 proc. tarifą.
- Jeigu **individualią veiklą vykdomas gyventojas** parduotų **įmonei** atliekas, **susidariusias individualioje veikloje**, pvz., parduotų sudaužytą, nebetinkantį naudoti automobilį, kuris buvo naudojamas individualios veiklos vykdymui, tai už tokias parduotas atliekas gautos pajamos būtų laikomos individualios veiklos pajamomis, todėl **įmonė** nuo išmokamos sumos **turėtų** išskaičiuoti GPM, **taikydama 15 proc. GPM tarifą**.
- Toks gyventojas, pasibaigus kalendoriniams metams, pajamų mokestį nuo gautų IV pajamų galėtų perskaičiuoti.

Pajamų priskyrimas klasėms pagal mokesčio mokėjimo tvarką

- **A klasės pajamoms** priskirtos pajamos, gautos iš Lietuvos vieneto, iš užsienio vieneto per nuolatinę buveinę ir iš nenuolatinio Lietuvos gyventojų per jo nuolatinę bazę už parduotas arba kitaip perleistas nuosavybės **atliekas**;
- **A klasės pajamoms** priskirtos iš nuolatinio Lietuvos gyventojų, vykdančio individualią atliekų supirkimo veiklą, už parduotas arba kitaip perleistas nuosavybės atliekas gautos individualios veiklos ir ne individualios veiklos pajamos;

PRAKTINĖ UŽDUOTIS

- Nustatykite leidžiamus atskaitymus ir apmokestinamas pajamas. Nustatykite nuo kokios sumos bus skaičiuojamas GPM? **66 000 – 38 000 = 28 000 Eur**

Ūkiniai įvykiai	Pajamos, Eur	Sąnaudos, Eur	Apmokestinamos pajamos	Leidžiami atskaitymai
Apskaitos paslaugos		4000		4000
Parduota žemės ūkio produkcija	12000		12000	
Parduotos produkcijos savikaina		7000		7000
Parduoti gyvuliai	19000		19000	
Parduotų gyvulių savikaina		8000		8000
Surengtas reprezentacinis renginys		2000		1000 (?)
Parduota žemės ūkio produkcija	35000		35000	
Parduotos produkcijos savikaina		18000		18000
Bauda už veterinarijos pažeidimus		5000		-
Tiesioginės išmokos už pasėlius	8000		-	
Iš viso:	74 000	44 000	66 000	38 000

PRAKGINĖ UŽDUOTIS

- Apskaičiuokite GPM, VSD ir PSD sumas

Situacija	A	B
Gyventojo gautos pajamos	35 000 Eur	47 000 Eur
Patirtos išlaidos (leidžiami atskaitymai)	17 000 Eur +3159	11 000 Eur +6318
Kokios yra individualios veiklos apmokestinamos pajamos?	18 000 =14 841	36 000 =29 688
Koks taikomas GPM tarifas?	15 proc.	15 proc.
Koks bus pajamų mokesčio kredito dydis?	-10 proc.	Pagal formulę
Mokėtinas GPM?	$14841 \times 0,05 = 742,05$ Eur	$PMK = 29\,688 \times (0,1 - 2 / 300\,000 \times (29\,688 - 20\,000)) = 1051,35$ Eur $29688 \times 0,15 - 1051,35 = 3401,85$ Eur
Koks bus VSD ir PSD įmokų bazės sumos dydis? Kai $EDV \geq 4$ VSD mokama nuo 90%	$18000 \times 0,90 = 16\,200$ Eur	$36000 \times 0,90 = 32\,400$ Eur
Koks bus PSD įmokų sumos dydis? 6,98%	$16200 \times 0,0698 = 1\,130,76$	$32400 \times 0,0698 = 2\,261,52$
Koks bus VSD įmokų sumos dydis? 12,52% 15,52%	2 028,24	4 056,48

Pelno mokesčio apskaičiavimo, sumokėjimo ir deklaravimo aktualijos

Pelno mokesčio lengvatos

- Stambių projektų įgyvendinimas;
- Investicinė projekto lengvata;
- Moksliniams tyrimams ir eksperimentinei plėtrai (MTEP);
- Filmų kūrimo lengvata;
- Gamybinė įmonė, turinti riboto darbingumo asmenų;
- Laisvoje ekonominėje zonoje (LEZ) esančioms įmonėms.

Stambų investicijų projektą įgyvendinančios įmonės 20 metų nemokės pelno mokesčio

- Nuo 2021-01-01 įsigaliojo PMĮ lengvata, kurios tikslas – sudaryti palankesnes sąlygas investuotojams, kurie pasiryžo investuoti dideles lėšas į duomenų apdorojimo, interneto serverių (prieglobos) paslaugų ir susijusios veiklos arba apdirbamosios gamybos investicijų projektus ir su LR Vyriausybe sudarys Investicijų įstatyme nurodytą sutartį.
- Investuoti reikia ne mažiau kaip 20 mln. Eur, Vilniuje – ne mažiau kaip 30 mln. Eur,
- ir sukurti ne mažiau kaip 150 naujų darbo vietų, o Vilniuje – ne mažiau kaip 200 darbo vietų.

Stambų investicijų projektą įgyvendinančios įmonės 20 metų nemokės pelno mokesčio

- Pagal PMĮ įmonė, kuri įgyvendins projektą pagal stambaus projekto investicijų sutartį, **nemokės** pelno mokesčio, **pradedant** nuo to mokestinio laikotarpio, kurį investicijų suma (20 ar 30 mln. €) ir vidutinis darbuotojų skaičius (150 ar 200) buvo pasiekti.
- Vykdamas projektą, šiuos rodiklius reikia pasiekti **per penkerius metus**.
- Lengvata taikoma tik tuo atveju, kai ne mažiau kaip 75 proc. pajamų sudaro pajamos **iš duomenų apdorojimo, interneto serverių** (prieglobos) paslaugų ir susijusios veiklos arba pajamos iš apdirbamosios gamybos, ir tik toms pajamoms, kurios gautos įgyvendinant stambų projektą.
- Nustatytas reikalavimas turėti **auditoriaus išvadą**, patvirtinančią investicijų dydį.

Investicinė projekto (IP) lengvata

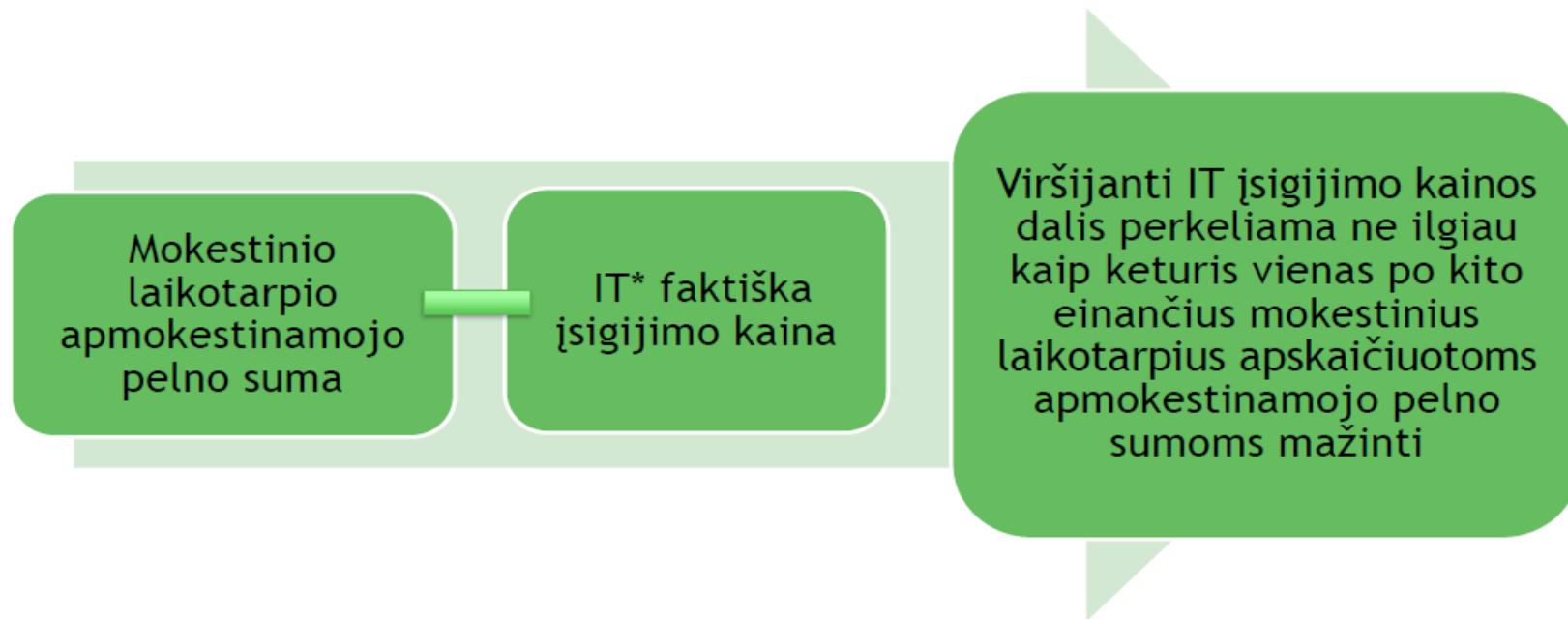
- Vienetai, vykdantys investicinius projektus ir investuojantys į technologinį atsinaujinimą, apmokestinamąjį pelną gali sumažinti iki **100 proc.** per 2009-2028 metų mokestinius laikotarpius patirtomis nustatytus reikalavimus atitinkančiomis išlaidomis, skirtomis investiciniams projektams vykdyti.

Reikalavimai, taikant IP lengvatą

Turtas yra nenaudotas ir pagamintas **ne anksčiau kaip prieš 2 metus**

- 2 metų laikotarpis pradedamas skaičiuoti nuo IT naudojimo pradžios;
- Naudojimo pradžia turi būti įforminta įmonės vadovo (ar jo įgalioto asmens) patvirtintu perdavimo naudoti aktu;
- Turto naujumo reikalavimas galėtų būti grindžiamas įsigijimo dokumentais, turto techniniu pasu, atskirais atvejais-pardavėjo patvirtinimu ir kitais dokumentais.

Apmokestinamojo pelno mažinimas, vykdant IP

*Išskyrus krovinius automobilius, priekabas, puspriekabas

Apmokestinamojo pelno mažinimas, vykdant IP

Apmokestinamojo pelno mažinimas, įsigyjant krovininius automobilius, priekabas, puspriekabas:

Tokio turto įsigijimo kainą galima sumažinti iki 300000 Eur patirtų išlaidų per mokestinį laikotarpį suma;

Jeigu krovininių automobilių, priekabų, puspriekabių įsigijimo kaina viršija 300 000 Eur, viršijanti suma į kitus metus neperkeliamą.

Apmokestinamojo pelno mažinimas, vykdam IP

Mokestiniai metai	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Apmokestinamojo pelno suma (eurais)	80 000	60 000	- 4 000	25 000	30 000	150 000
IT (gamybinės įrangos) įsigijimo kaina (eurais)	150 000	50 000	-	-	-	-
Apmokestinamojo pelno sumažinimo suma (eurais)	80 000	60 000 (mažinama 2019 m. neperkelta IT įsigijimo kainos dalimi (60 000))	-	25 000 (mažinama likusia 2019 m. neperkelta IT įsigijimo kainos dalimi (10 000) ir dengiama 2020 m. neperkelta dalis (15 000))	30 000 (mažinama 2020 m. neperkelta IT įsigijimo kainos dalimi (30 000))	5 000 (mažinama likusia 2020 m. neperkelta IT įsigijimo kainos dalimi (5 000))
Neperkelta IT įsigijimo kainos dalis (eurais)	70 000 (2019 m.)	60 000 10 000 (2019 m.) 50 000 (2020 m.)	60 000 10 000 (2019 m.) 50 000 (2020 m.)	35 000 (2020 m.)	5 000 (2020 m.)	-

Pelno mokesčio perskaičiavimas, pasinaudojus IP lengvata

IT, dėl kurio PMĮ 46-1 straipsnyje nustatyta tvarka buvo **sumažintas apmokestinamasis pelnas**, vieneto veikloje privalo būti naudojamas ne trumpiau kaip tris metus.

Vienetas, **nevykdantis** nustatyto reikalavimo (išskyrus PMĮ 46-1 straipsnio 5 dalyje nurodytas išimtis), **turi** perskaičiuoti ir apmokestinti atitinkamų praėjusių mokestinių laikotarpių **apmokestinamuosius pelnus**, kurie buvo sumažinti dėl IT įsigijimo, ir atitinkamai **patikslinti** mokestinių laikotarpių Metinės pelno mokesčio deklaracijas.

Pelno mokesčio perskaičiavimas, pasinaudojus IP lengvata

PMĮ 46-1 straipsnio 5 dalies nuostatos dėl pelno mokesčio perskaičiavimo **netaikomos** šiais atvejais:

Kai vienetas **pasibaigia** arba tais atvejais, kai turtas nebenaudojamas ar perleidžiamas dėl teisės aktų reikalavimų arba **prarandamas** dėl nenugalimos jėgos (force majeure) ar **nusikalstamos trečiųjų asmenų veiklos**;

Reorganizavimo ar perleidimo (atitinkančio PMĮ 41 straipsnio 2 dalyje numatytus reikalavimus) atvejais, kai įsigyjantysis vienetas perimtą turtą naudos iki tol, kol sueis 3 metai nuo ilgalaikio turto naudojimo jį perleidusiame vienete pradžios.

Deklaravimas, taikant IP lengvatą

PLN204	Versla	08
--------	--------	----

Forma patvirtinta Valstybinės mokesčių inspekcijos
prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko
2007 m. sausio 15 d. įsakymu Nr. VA-2
(2022 m. balandžio 13 d. įsakymo Nr. VA-35 redakcija)

48 Apmokestinamasis pelnas pagal PMĮ 11 str. (48=43-45+43A-43B+44-46-47-47A arba 48=43A-43B+44-46-47-47A-41, jeigu 48 laukelio suma>=0)	160000
49 Apmokestinamojo pelno sumažinimo suma dėl investicijų pagal PMĮ 45-1 str. (49<=48)	55000
50 Apmokestinamojo pelno sumažinimas iš kitų vienetų grupės vienetų perimta VP ir išvestinių finansinių priemonių nuostolių suma (50<=44-46-47-41) pagal PMĮ 56-1 str.	0
51 Apmokestinamojo pelno sumažinimas iš kitų grupės vienetų perimta veiklos nuostolių suma pagal PMĮ 56-1 str.	
51A Apmokestinamojo pelno sumažinimas iš kitų vienetų grupės vienetų perimta veiklos, apmokestinamos pagal PMĮ 5 str. 7-10 d., nuostolių suma	
52 Apskaičiuota apmokestinamojo pelno suma (52=48-49-50-51-51A+52A+52B)	105000

Metinės pelno mokesčio
deklaracijos:

PLN204 – 49 laukelis

PLN204A – 40 laukelis

PL204U – 37 laukelis

Pelno mokesčio lengvata MTEP

Sąnaudos, išskyrus ilgalaikio turto nusidėvėjimo arba amortizacijos sąnaudas, patirtos MTEP veikloje, gali būti tris kartus atskaitomos iš pajamų, jeigu atliekami MTEP darbai yra susiję su vieneto vykdoma įprastine ar numatoma vykdyti veikla, iš kurios yra arba bus uždirbamos pajamos ar gaunama ekonominė nauda. Be to, MTEP veikloje naudojamam ilgalaikiam turtui gali būti taikomi pagreitinanti nusidėvėjimo normatyvai, numatyti PMĮ 1 priedėlyje.

Pelno mokestčio lengvata filmo gamybai

Filmų kūrimo lengvata taikoma:

- mažinant apmokestinamąsias pajamas filmo arba jo dalies gamybai neatlygintinai suteiktų lėšų suma;
- mažinant pelno mokestį filmo ar jo dalies gamybai neatlygintinai suteiktų lėšų suma.

Iš apmokestinamųjų pajamų gali būti atimama ne daugiau kaip 75 proc. neatlygintinai suteiktų lėšų filmo ar jo dalies gamybai Lietuvoje. Už mokestinį laikotarpį mokėtinas pelno mokestis gali būti mažinamas ne daugiau kaip 75 proc.

Lengvatos

- Įmonės, kurių pajamos už pačių pagamintą produkciją sudaro daugiau kaip 50 procentų visų gautų pajamų ir kuriuose dirba riboto darbingumo asmenys, mažina apskaičiuotą pelno mokestį tokia tvarka

Riboto darbingumo asmenų dalis tarp visų dirbančių asmenų	Apskaičiuoto pelno mokesčio sumažinimas
Daugiau kaip 50 %	100 %
40–50 %	75 %
30–40 %	50 %
20–30 %	25 %

Pelno mokesčio lengvata LEZ įmonėms

- LEZ įmonėse, kuriose kapitalo investicijos pasiekė ne mažesnę kaip **1 mln. Eur sumą**, 6 mokestinius laikotarpius, nemoka pelno mokesčio, kitais 10 mokestinių laikotarpių moka 50 proc. sumažintą pelno mokesčio tarifą. Lengvata gali būti taikoma, **jeigu yra įvykdytos visos nustatytos sąlygos** (PMĮ 58 str. 16 d. 1 p.).
- LEZ įmonės, kuriose **vidutinis darbuotojų skaičius** yra ne mažesnis kaip **20** ir kurioje kapitalo investicijos pasiekė **ne mažesnę kaip 100 tūkst. Eur sumą**, 6 mokestinius laikotarpius, nemoka pelno mokesčio, o kitais 10 mokestinių laikotarpių moka 50 proc. sumažintą pelno mokesčio tarifą. Lengvata gali būti taikoma, **jeigu yra įvykdytos visos nustatytos sąlygos** (PMĮ 58 str. 16 d. 2 p.).

Pelno mokesčio tarifai

- Žemės ūkio kooperatinių bendrovių (kooperatyvų), kurių per mokestinį laikotarpį **daugiau kaip 50 proc.** pajamų sudaro pajamos iš žemės ūkio veiklos, įskaitant kooperatinių bendrovių (kooperatyvų) pajamas už parduotus įsigytus iš savo narių šių narių pagamintus žemės ūkio produktus, apmokestinamasis pelnas apmokestinamas taikant **6 proc.** mokesčio tarifą.
- Jeigu šių vienetų mokestinio laikotarpio pajamos iš žemės ūkio veiklos sudaro **50 proc. ir mažiau** visų jo pajamų, tai tokiam vienetui taikoma bendra apmokestinamojo pelno apmokestinimo taisyklė.

Naujai įregistruotų smulkiųjų vienetų už pirmąjį mokestinį laikotarpį apskaičiuotas apmokestinamasis pelnas apmokestinamas 0 proc. pelno mokesčio tarifu

- Vienetų, kuriuose vidutinis sąrašuose esančių darbuotojų skaičius **neviršija 10 žmonių** ir mokestinio laikotarpio pajamos **neviršija 300 000 eurų** bei kurie neatitinka PMĮ 5 straipsnio 3 dalyje nustatytų kriterijų, pirmojo mokestinio laikotarpio apmokestinamasis pelnas apmokestinamas taikant 0 proc. pelno mokesčio tarifą.
- 0 procentų mokesčio tarifas taikomas tik tokiam vienetui, kurio dalyvis (dalyviai) yra fizinis asmuo (fiziniai asmenys), ir tik tuo atveju, kai **per tris vienas po kito einančius mokestinius laikotarpius**, įskaitant pirmąjį mokestinį laikotarpį: **vieneto veikla nėra sustabdoma, vienetas nėra likviduojamas, reorganizuojamas ir vieneto akcijos (dalys, pajai) nėra perduodamos naujiems dalyviams.**

Vykdamas investicinis projektas ir žemės ūkio veikla, per mokestinį laikotarpį įmonės įsigyto turto faktiška įsigijimo kaina gali būti sumažinamas apmokestinamasis pelnas tokia tvarka:

- Iš Pajamų (P)
- *atėmus*
- Neapmokestinamąsias pajamas (NP)
- Leidžiamus atskaitymus (LA)
- Ribojamų dydžių leidžiamus atskaitymus (RDLA) įskaitant suteiktą paramą ($P \times 2$) ir
- ankstesnių metų nuostolius (N).

Pelno mokesčiu neapmokestinamos šios pajamos

- 1) gautos draudimo išmokos, neviršijančios prarasto turto arba patirtų nuostolių vertės;
- 2) bankrutavusios įmonės pajamos, gautos už parduotą turtą;
- 3) pajamos dėl turto ir vertybinių popierių perkainojimo;
- 4) netesybos;
- 5) praėjusių mokestinių laikotarpių klaidų ir netikslumų taisymai;
- 6) įmonių gautas žalos atlyginimas;
- 7) tiesioginės ir kitos kompensacinės išmokos pajamų lygiui palaikyti.

Praktinė situacija

- ŽŪB X 2022 m. kovo 1 d. įsigijo 135 000 Eur kainavusį naują traktorių ir, **apdraudusi** jį nuo nelaimingų atsitikimų, tą patį mėnesį pradėjo jį naudoti. 2024 m. rugsėjo mėnesį dėl įvykusios nelaimės traktorius visai **sugadintas** ir neremontuotinas. Pagal sutarties sąlygas draudimo įmonė ŽŪB X **išmokėjo** 105 000 Eur žalos atlyginimą dėl traktoriaus praradimo įvykus draudimui įvykiui.
- Tarkim, kad traktoriaus likutinė vertė, apskaičiuota iš traktoriaus įsigijimo kainos atėmus **leidžiamoms atskaitymams** priskirtas nusidėvėjimo sumas, **sudarė** 102 500 Eur.
- ŽŪB X dėl draudiminio įvykio **finansinėje atskaitomybėje** užfiksavo 102500 Eur **nuostolį** (nurašė traktoriaus likutinę vertę). Nors draudimo išmoka viršijo finansinėje atskaitomybėje fiksuotus nuostolius, tačiau tokia **išmoka neapmokestinama**, nes ji **neviršija žalos**, apskaičiuotos draudimo sutartyje nustatyta tvarka.
- Tačiau atsižvelgiant į tai, kad draudimo įmonė ŽŪB X kompensavo dėl traktoriaus praradimo patirtus nuostolius, todėl **traktoriaus nurašymo nuostoliai, apskaičiuojant apmokestinamąjį pelną, priskiriami neleidžiamoms atskaitymams**.

Leidžiami atskaitymai

- **Leidžiami atskaitymai** yra visos faktiškai patirtos įprastinės tokiai veiklai įmonės sąnaudos, būtinos įmonės pajamoms uždirbti ar ekonominei naudai gauti.
- **Turi būti:**
 - pagrįsti dokumentais
 - įmonės patvirtintomis sunaudojimo normomis;
 - faktiškai sunaudotos, neviršijant nustatyto norminio kiekio;
 - išlaidos, susijusios su specializuotų organizacijų atliekamais patarnavimais.

Leidžiami atskaitymai

VYTAUTO DIDŽIOJO
UNIVERSITETO
ŽEMĖS ŪKIO
AKADEMIJA

Praktinė situacija.

- **Bendrovė klientams nemokamai perduoda savo produkcijos mėginius (pavyzdžius).**
- *Kai įmonė savo produkcijos mėginius nedideliais kiekiais nemokamai perduoda savo potencialiems klientams, tai faktiškai patirtos išlaidos (perduotų mėginių savikaina) priskiriamos **leidžiamiems atskaitymams**, kaip rinkos paieškos išlaidos, jei jos pagrįstos juridinę galią turinčiais dokumentais.*

Leidžiami atskaitymai

Praktinė situacija.

- **ŽŪB X savo darbuotojai išmokėjo vienkartinę pašalpą, mirus jos sutuoktiniui.**
- *Gauta pašalpa yra gyventojų pajamų mokesčio objektas. Bendrovei ši suma yra leidžiami atskaitymai.*

Praktinė situacija.

- **ŽŪB B mirus darbuotojui, išmokėjo pašalpą mirusio darbuotojo sutuoktinei, su kuria įmonė nėra susijusi darbo santykiais.**
- *Kadangi pašalpa išmokėta buvusio darbuotojo sutuoktinei, tai pašalpos suma priskiriama neleidžiamiems atskaitymams.*

Lengvųjų automobilių įsigijimas pagal (CO₂) kiekį nuo 2025 m.

- LA bus galima priskirti automobilio įsigijimo kainos dalį, neviršijančią nustatytų ribojimų, priklausančių nuo išmetamo anglies dioksido (CO₂) kiekio.
- Lengvojo automobilio išmetamas **anglies dioksido (CO₂) kiekis** yra nustatomas vadovaujantis LR motorinių transporto priemonių registracijos mokesčio įstatyme nurodyta tvarka, taikoma nustatant Kelių transporto priemonių registre registruojamų motorinių transporto priemonių išmetamą anglies dioksido (CO₂) kiekį.

Automobilių LA pagal CO₂ kiekį (PMĮ 18 str.)

- Iš pajamų atskaitoma lengvojo automobilio, kuris **laikomas subjekto turtu**, įsigijimo kainos dalis, neviršijanti:
- **Nuo 2025 m. sausio 1 d.** ne bet kokios vertės automobilis mokestiniu požiūriu galėtų būti nudėvimas, yra patvirtintos įsigijimo kainų ribos, priklausančios nuo išmetamo anglies dvideginio kiekio.
- 75 000 Eur, kai CO₂ lygus 0 g/km (pvz. 100 000 Eur, tai 25 000 Eur NA);
- 50 000 Eur, kai CO₂ kiekis neviršija 130 g/km;
- 25 000 Eur, kai CO₂ kiekis neviršija 131 - 200 g/km;
- 10 000 Eur, kai CO₂ kiekis neviršija 200 g/km.

Lengvųjų automobilių įsigijimas nuo 2025 m.

- Po 2025 m. sausio 1 d. įsigijus lengvąjį automobilį, įsigijimo kainos dalis, viršijanti nustatytus ribojimus, priskiriama **neleidžiamiems atskaitymams** per laikotarpį, kurį automobilis bus naudėvas.
- Lengvųjų automobilių, nusidėvėjimo sąnaudos skaičiuojamos atsižvelgiant į PMĮ 30-2 straipsnio 1 dalyje **nustatytus** apribojimus, t. y. dalis nusidėvėjimo sąnaudų bus neleidžiami atskaitymai. Kadangi pagal PVM įstatymo 62 straipsnio nuostatas lengvojo automobilio PVM atskaita negalima, kurio laikotarpio neleidžiamiems atskaitymams priskirti šias PVM sumas, apskaičiuotas nuo neleidžiamų atskaitymų?

Praktinė situacija

ŽŪB 2025 m. sausio mėn. už 108 900 EUR įsigijo lengvąjį automobilį ir tą patį mėnesį pradėjo jį naudoti. Automobilio kaina be PVM yra **90 000 EUR**, o pirkimo PVM suma – 18 900 EUR. Pagal PVM įstatymo nuostatas, šio automobilio pirkimo PVM **neatskaitomas**. Įsigyjamo automobilio išmetamas CO₂ kiekis yra 127 g/km, todėl iš pajamų gali būti atskaitoma ne daugiau kaip 50000 Eur automobilio įsigijimo išlaidų (išmetamas CO₂ kiekis 1–130 g/km).

*PM apskaičiavimo tikslais ŽŪB pajamos gali būti **sumažinamos** tik 50 000 EUR šio automobilio įsigijimo kainos dalimi, kuri priskiriama RDLA dalimis per šio turto nusidėvėjimo laikotarpį.*

Atitinkamai nuo šios automobilio įsigijimo kainos dalies apskaičiuota pirkimo PVM suma, t. y. 10 500 EUR (50 000 EUR x 21 proc.), apskaičiuojant 2025 m. mokestinio laikotarpio apmokestinamąjį pelną, yra priskiriama RDLA.

Likusiai automobilio įsigijimo kainos daliai, - 40 000 EUR (90 000 EUR - 50 000 EUR), tenkanti pirkimo PVM suma, t. y. 8 400 EUR (40 000 EUR x 21 proc.), apskaičiuojant 2025 m. mokestinio laikotarpio apmokestinamąjį pelną priskiriama NA, kuri deklaruojama metinės pelno mokesčio deklaracijos PLN204 formos, teikiamos už 2025 metų mokestinį laikotarpį, S priede „Sąnaudų sumos, laikomos neleidžiamais atskaitymais“ 8 kodu „Mokesčių sumos pagal PMĮ 24 str.“

- ŽŪB 2025 metais įsigijo lengvąjį automobilį ir naudos jį savo veikloje. Gauta PVM sąskaita faktūra, kurioje nurodyta automobilio kaina 15 000 Eur plus PVM 3 150 Eur, išmetamas CO₂ kiekis yra 205 g/km. ŽŪB iki turto naudojimo pradžios dar patyrė 1000 Eur automobilio transportavimo išlaidų.
- Ar nustatyti automobilio įsigijimo kainos ribojimai taikomi tik automobilio įsigijimo kainai, nurodytai PVM sąskaitoje faktūroje ar bendrai apskaičiuotai kainai kartu su transportavimo išlaidomis?

*Įsigyjant lengvąjį automobilį, iki jo naudojimo pradžios yra patirtos su šio turto įsigijimu susijusios išlaidos, pavyzdžiui transportavimo, paruošimo naudoti ar remonto išlaidos, kurios priskiriamos įsigyto lengvojo automobilio įsigijimo kainai, tai **apskaičiuojant 2025 metų** ir vėlesnių mokestinių laikotarpių pelno mokestį, **nustatytas** automobilio įsigijimo kainos ribojimas yra taikomas **bendrai visai** apskaičiuotai automobilio įsigijimo kainai.*

*Šiuo atveju įsigijimo kaina yra **16 000 Eur**, tačiau atsižvelgiant į šio automobilio iš pajamų atskaitomą įsigijimo kainą ribojančią sumą, - 10 000 Eur, pelno mokesčio apskaičiavimo tikslais vieneto pajamos gali būti sumažinamos tik 10 000 Eur šio automobilio įsigijimo kainos dalimi, kuri priskiriama ribojamų dydžių leidžiamiems atskaitymams dalimis per šio turto nusidėvėjimo laikotarpį.*

Likusi automobilio įsigijimo kainos dalis 6 000 Eur (16 000 Eur - 10 000 Eur) priskiriama neleidžiamiems atskaitymams proporcingai per laikotarpį, kai skaičiuojamos nusidėvėjimo sąnaudos.

Lengvųjų automobilių nuomos mokestis apskaičiuojamas nuo 2025 m.

VYTAUTO DIDŽIOJO
UNIVERSITETO
ŽEMĖS ŪKIO
AKADEMIJA

„Lietuvos Respublikos
2001 m. gruodžio 20 d. įstatymo Nr. IX-675
1 priedėlis

ILGALAIKIO TURTO NUSIDĖVĖJIMO ARBA AMORTIZACIJOS NORMATYVAI (METAIS)

- reikės sužinoti išsinuomoto automobilio įsigijimo kainą, padalinti ją iš 12 mėnesių ir iš metų skaičiaus nustatyto 1-ame PMĮ priedėlyje.

Ilgalaikio turto grupė	Metodas	Normatyvas metais
MATERIALUSIS TURTAS		
Veiklai naudojami nauji pastatai bei pastatų, įtrauktų į Lietuvos Respublikos nekilnojamųjų kultūros vertybių registrą, rekonstravimas, jei pastatai pastatyti arba rekonstravimas atliktas nuo 2002 m. sausio 1 d.	tiesinis arba dvigubo balanso	8
Gyvenamieji namai	tiesinis	20
Kiti aukščiau neišvardyti pastatai	tiesinis	15
Mašinos ir įrenginiai	tiesinis arba dvigubo balanso	5
Įrenginiai (statiniai, gręžiniai ir kt.)	tiesinis	8
Elektros perdavimo ir ryšių įrenginiai (išskyrus kompiuterinius tinklus)	tiesinis	8
Geležinkelio riedmenys (šilumvežiai, vagonai, cisternos), laivai	tiesinis	8
Vamzdiniai, lektuvai, ginklai	tiesinis	15
Baldai, išskyrus naudojamus viešbučių veiklai	tiesinis	6
Inventorius, baldai, naudojami viešbučių veiklai	tiesinis arba dvigubo balanso	6
Kompiuterinė technika ir ryšių priemonės (kompiuteriai, jų tinklai ir įranga)	tiesinis arba dvigubo balanso	3
Lengvieji automobiliai:		
1) naudojami trumpalaikės automobilių nuomos veiklai, vairavimo mokymo paslaugoms ar transporto paslaugoms teikti – ne senesni kaip 5 metų	tiesinis arba dvigubo balanso	4
2) kiti lengvieji automobiliai – ne senesni kaip 5 metų	tiesinis	6
3) kiti lengvieji automobiliai	tiesinis	10
Krovininiai automobiliai, priekabos ir puspriekabės, autobusai – ne senesni kaip 5 metų	tiesinis arba dvigubo balanso	4
Kiti krovininiai automobiliai, priekabos ir puspriekabės, autobusai	tiesinis	10
Kitas aukščiau neišvardytas materialusis turtas	tiesinis	4

Lengvųjų automobilių nuomos mokestis apskaičiuojamas nuo 2025 m.

Praktinė situacija.

- *Lengvojo automobilio **nuomos mokestis** būtų apskaičiuojamas, kai tokio automobilio įsigijimo kainos atskaitymui nustatytas ribojimas — 25 000 eurų (PMĮ 30-2 str. 1 d. 1 p.), normatyvas — 6 metai.*
- *Suma, kuri gali būti laikoma LA, yra apskaičiuojama taip:*
- *25 000 (nustatyta riba) : 6 (normatyvas metais) : 12 mėn. = 347 eurai.*

Lengvųjų automobilių nuomos mokestis apskaičiuojamas nuo 2025 m.

VYTAUTO DIDŽIOJO
UNIVERSITETO
ŽEMĖS ŪKIO
AKADEMIJA

Praktinė situacija.

Apskaičiuokite nuomos mokesčio leidžiamų ir neleidžiamų atskaitymų sumas.

Nuomos mokestis 710 Eur/mėn.

Išsinuomotas automobilis yra 4 m. senumo.

Automobilio įsigijimo kaina yra 75000 Eur.

1 variantas: $a/m \text{ CO}_2 = 120 \text{ g/km}$.

2 variantas: $a/m \text{ CO}_2 = 0 \text{ g/km}$.

Lengvųjų automobilių nuomos mokestis apskaičiuojamas nuo 2025 m.

VYTAUTO DIDŽIOJO
UNIVERSITETO
ŽEMĖS ŪKIO
AKADEMIJA

Sprendimas.

1 variantas: $a/m \text{ CO}_2 = 120 \text{ g/km}$.

LA max nuomos mokestis $50000/6/12 = 694 \text{ Eur}$.

NA = $710 - 694 = 16 \text{ Eur}$

2 variantas: $a/m \text{ CO}_2 = 0 \text{ g/km}$.

LA max nuomos mokestis $75000/6/12 = 1042 \text{ Eur}$.

NA = 0 Eur

Skaičiavimams atlikti reikia naudoti a/m įsigijimo kainą, o ne rinkos kainą.

Ribojamų dydžių leidžiami atskaitymai (1):

- 1) ilgalaikio turto nusidėvėjimo arba amortizacijos sąnaudos (tiesiniu, dvigubo balanso ir produkcijos metodais apskaičiuotą nusidėvėjimą)
- 2) ilgalaikio materialiojo turto eksploatavimo, remonto ir rekonstravimo sąnaudos
- 3) komandiruočių sąnaudos
- 4) reprezentacijos sąnaudos (50 proc. patirtų reprezentacinių sąnaudų, bet ne daugiau kaip 2 proc. nuo PP)
- 5) natūraliosios netekties nuostoliai (ne > 1;3 proc. pajamų)
- 6) beviltiškos skolos (turi įrodyti skolos beviltiškumą ir pastangas šioms skoloms susigrąžinti)

Ribojamų dydžių leidžiami atskaitymai (2):

- 7) Išlaidos darbuotojų ir jų šeimų naudai (nėra GPM objektas) 5 proc.
- 8) parama (leidžiama du kartus atskaityti išmokas, bet ne didesnes kaip 40 proc. mokesčio mokėtojo pajamų, apskaičiuotų iš pajamų atėmus neapmokestinamąsias pajamas, leidžiamus atskaitymus ir ribojamų dydžių leidžiamus atskaitymus, išskyrus paramą)
- 9) narių mokesčiai, įnašai ir įmokos (ne didesnė kaip 0,2 proc. pajamų)
- 10) mokestinio laikotarpio nuostoliai (ne daugiau kaip 70 proc. apmokestinamojo pelno)

Komandiruočių išlaidos

- Nakvynės, kelionės, registravimosi dalyvauti konferencijoje, simpoziume, parodoje ar kitokiame renginyje, susijusiame su gyventojų individualia veikla, išlaidos ir dienpinigių išlaidos, jeigu gyventojas savo ar samdomo darbuotojo išvykimą iš nuolatinės veiklos vykdymo vietos yra įforminęs atitinkamu aktu, kuriame nurodytas išvykimo tikslas, vieta (vietos), trukmė (jeigu komandiruotės metu vykstama į keletą užsienio valstybių – buvimo kiekvienoje užsienio valstybėje trukmė) ir gyventojų numatomų apmokėti išlaidų rūšys.
- Dienpinigių išlaidos apskaičiuojamos vadovaujantis Komandiruočių sąnaudų atskaitymo iš pajamų taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018-07-01 nutarimu Nr. 99.
- Galimas dienpinigių mažinimas

Dienpinigių norma pervažiuojant iš vienos užsienio šalies į kitą

● *Praktinė situacija*

- Darbuotojas vyksta į komandiruotę gruodžio 12–16 d. Jis išvyksta į Norvegiją gruodžio 12 d. Susitikimai su klientais vyks gruodžio 12 ir 13 dienomis. Tos pačios dienos (gruodžio 13 d.) vakare darbuotojas išvyksta į Švediją. Susitikimai su klientais Švedijoje vyks gruodžio 14–16 dienomis.
- Kaip skaičiuojami dienpinigiai už gruodžio 13 d.?
- Ar skirtųsi skaičiavimas, jei tą pačią dieną (gruodžio 13 d.) darbuotojas vėl vakare susitiktų su klientais?

Dienpinigių norma pervažiuojant iš vienos užsienio šalies į kitą

- Kai darbuotojas komandiruojamas į Norvegiją ir Švediją, jam pervažiavimo dieną iš Norvegijos į Švediją turėtų būti skaičiuojami tos šalies, į kurią atvykstama - Švedijos, dienpinigiai. Jeigu komandiruotės įsakyme būtų nurodyta, kad tą dieną darbuotojas yra komandiruojamas (turi užduočių) ir Norvegijoje ir Švedijoje, tuomet būtų **skaičiuojamas dienpinigių vidurkis**.
- Dienpinigių mokėjimas nagrinėjamu atveju priklausys nuo to, kaip suformuluotas komandiruotės įsakymas.

Reprezentacinės sąnaudos

- Įmonės lėšos, kurias jis skiria naujiems verslo ryšiams su kitomis įmonėmis arba fiziniais asmenimis, išskyrus įmonės darbuotojus, akcininkus, savininkus bei kontroliuojamas ar kontroliuojančias įmones ar kontroliuojančius nuolatinius gyventojus, užmegzti arba esamiems pagerinti.
- Reprezentacinės sąnaudos patiriamos konkrečių asmenų naudai.
- Ribojamų dydžių leidžiamiems atskaitymams priskiriama ne daugiau kaip 50 proc. patirtų **reprezentacinių sąnaudų ir** tokių atskaitomų sąnaudų suma negali viršyti **2 proc.** vieneto pajamų per mokestinį laikotarpį.
- Pagal PMĮ 22 str. 5 dalies pakeitimą reprezentacinėms sąnaudoms nepriskiriamos **tik neskatinama veikla laikomų azartinių lošimų išlaidos.**

Reprezentacinės sąnaudos

- Kelionės, apgyvendinimo, vaišinimo išlaidos;
- Konkretiems asmenims įteiktų daiktų (pvz. suvenyrų, knygų ir pan.) įsigijimo išlaidos, jei tie daiktai yra reprezentatyvūs; **negali būti butai, automobiliai, prabangos daiktai;**
- Kultūros ir sporto renginių išlaidos, jeigu juos lanko vieneto darbuotojai kartu su verslo partneriais, kai siekiamas reprezentacinių tikslų.

Reprezentacinės sąnaudos

VYTAUTO DIDŽIOJO
UNIVERSITETO
ŽEMĖS ŪKIO
AKADEMIJA

- Nuo 2024-06-01 įsigaliojusios pakeistos Alkoholio kontrolės įstatymo nuostatos vėl suteikė teisę įmonėms dovanoti alkoholinius gėrimus savo partneriams ir klientams.
- Dabar yra suteikta **galimybė dovanoti** alkoholinius gėrimus verslo partneriams reprezentacinėms reikmėms, t.y. siekiant užmegzti naujus ar pagerinti esamus verslo ryšius su kitomis įmonėmis,
- ***Išskyrus***
- alkoholinius gėrimus, dovanojamus savo įmonės darbuotojams, akcininkams, savininkams.

Reprezentacinės sąnaudos

VYTAUTO DIDŽIOJO
UNIVERSITETO
ŽEMĖS ŪKIO
AKADEMIJA

- Reprezentacinėms sąnaudoms pagrįsti nuo 2022-05-01 d. įmonės vadovo arba jo įgalioto asmens ir vyriausiojo finansininko arba jo įgalioto asmens **parašai nebūtini**.
- Akte, kuriuo pagrindžiamos reprezentacinės sąnaudos, turi būti pateikta informacija, pagal kurią būtų nustatyti laikotarpį arba datą, turinį ir sumą.

Reprezentacinės sąnaudos

- **Reprezentacinės dovanos** *neprivalo būti su subjekto simbolika ar atitikti jos veiklos pobūdį.*
- Dovanos (prekės) perduotos neatlygintinai kitiems asmenims, *siekiant užmegzti su jais verslo ryšius arba plėtoti jau esamus, o kiekvieno konkretaus asmens neatlygintinai gautų prekių apmokestinamoji vertė neviršija 75 Eur.*
- Jeigu viršija 75 Eur sumą, tai pardavimo PVM apskaičiuojamas nuo visos dovanos apmokestinamosios vertės.
- Apmokestinamąją vertę sudaro atlygis (išskyrus patį PVM), kurį gavo arba turi gauti prekių tiekėjas ar paslaugos teikėjas:
- *-įsigytų prekių* – jų pirkimo kaina (išskyrus patį PVM),
- *-savos gamybos prekių* – pasigaminimo savikaina (išskyrus patį PVM).

REPREZENTACINIŲ IŠLAIDŲ NUARAŠYMO AKTO PAVYZDYS

VYTAUTO DIDŽIOJO
UNIVERSITETO
ŽEMĖS ŪKIO
AKADEMIJA

Įmonės pavadinimas)

Įmonės kodas

TVIRTINU:

REPREZENTACINIŲ IŠLAIDŲ NURAŠYMO AKTAS

_____ m. _____ mėn. ____ d. Nr. _____

(Sudarymo vieta)

Susitikime (renginyje) dalyvavo:

Susitikimo (renginio) vieta ir laikas:

Reprezentacinių išlaidų apibūdinimas	Dokumento pavadinimas ir Nr.	Dokumento data	Mat. vnt.	Kiekis	Suma su PVM, Eur	Suma be PVM, Eur	Pirkimo PVM, Eur	Reprezentacijos sąnaudų laikoma suma

DOVANOS ĮTEIKIMO AKTO PAVYZDYS

VYTAUTO DIDŽIOJO
UNIVERSITETO
ŽEMĖS ŪKIO
AKADEMIJA

DOVANOS ĮTEITIMO AKTAS

_____ d.

Gyventojo mokami mokesčiai (pajamų mokestis ir VSD įmokos) bus sumokėti įmonės lėšomis.

Dovaną gavau

(parašas)

(vardas, pavardė)

Aktą parengė:

(parašas)

(vardas, pavardė)

TVIRTINU:

Dovanos reklamos ir reprezentacinių renginių metu

VYTAUTO DIDŽIOJO
UNIVERSITETO
ŽEMĖS ŪKIO
AKADEMIJA

- Kai Lietuvos įmonė įteikia dovaną, įteiktos dovanos vertė laikoma NA, išskyrus atvejus, kai įteiktos dovanos laikomos reklamos arba reprezentacijos sąnaudomis. Tokiu atveju įteiktos dovanos vertė laikoma RDLA.
- Kai įmonė įteikia dovaną gyventojui, svarbu nustatyti, ar atsiranda prievolė apskaičiuoti GPM. Jeigu įteikta **piniginė** dovana, GPM **reikės** skaičiuoti. Jeigu **įteikta ne piniginė** dovana, LR GPM įstatymas nustato atvejus, kai nuo įteiktos dovanos vertės pajamų mokesčio apskaičiuoti **nereikia**.

Praktinė situacija

- Bendrovė, teikianti turto nuomos paslaugas, savo verslo klientams surengė reprezentacinį renginį, kurio tikslas pagerinti esamus verslo ryšius. Renginio metu klientai vaišinami kokteiliais ir maistu.
- Ar bendrovė patirtos išlaidos gali būti laikomos reprezentacinėmis sąnaudomis?
- *Nuo 2022-05-01 reprezentaciniai aktai (pasak VMI) gali būti be parašų, o akto surašyti nereikia, jeigu iš dokumentų aišku, kad išlaidos yra reprezentacinės. Tai nuspręsti reikia remiantis vadovo nustatyta reprezentacijos išlaidų vertinimo bei įforminimo tvarka.*
- *Tačiau jeigu įmonė nuspręs nerašyti aktų (ar kitokių dokumentų, kurie paaiškintų patirtų išlaidų pobūdį), ji pati turės patvirtinti taisykles, pagal kurias bus nustatoma, kokioms reprezentacinėms sąnaudoms aktus rašyti, o kokioms nerašyti ir galbūt įforminti kitaip, pavyzdžiui, tik darant įrašus apskaitos sistemoje ar dokumente arba dar kitaip.*

Natūralios netekties nuostoliai

- Natūralios netekties nuostoliais laikomi nuostoliai, susidarę dėl prekių (gatavos produkcijos, žaliavų) specifinių savybių (**drėgmės išgaravimo, biologinių procesų - kvėpavimo, mikroorganizmų veiklos** ir pan.) t.y. dėl jų nudžiūvimo, nugaravimo, išdulkėjimo arba nubyrejimo, sudužimo, išsilaistymo saugant, fasuojant, perpilant, vežant, kraunant, parduodant (ir dėl pirkėjų užmaršumo).
- **Natūralios netekties nuostoliais laikoma:**
 - *Pvz.: grūdų dalies svorio netekimas juos sandėliuojant dėl drėgmės išgaravimo; siloso, esančio tranšėjoje, kurią atidarius ir pradėjus pašarus naudoti, likutis dėl oksidacijos ir kitų natūralių procesų yra netinkamas naudoti.*
- Tačiau, susidaręs **svorio skirtumas grūdus džiovinant specialiai**, pasitelkus technologinius procesus, netapatinamas su natūralios netekties nuostoliais, o susidaręs skirtumas turėtų būti **priskiriamas prie leidžiamų atskaitymų**.

Natūralios netekties nuostoliai

- Iš pajamų atskaitoma faktiškai patirtų natūralios netekties nuostolių, išskyrus šviežių vaisių, uogų, grybų ir daržovių natūralios netekties nuostolius, suma, **neviršijanti 1 procento vieneto pajamų**. Atskaitoma faktiškai patirtų šviežių vaisių, uogų, grybų ir daržovių natūralios netekties nuostolių suma negali viršyti 3 procentų vieneto pajamų.
- Ūkininkai, apskaičiuodami apmokestinamąsias pajamas, iš pajamų gali atskaityti tik faktiškai patirtų prekių (žaliavų, produkcijos) natūralios netekties nuostolių sumas.
- Faktiškai patirtos natūralios netekties nuostolių sumos, viršijančios, atitinkamai, 3 ar 1 proc. visas gyventojo gautas pajamas, yra priskiriamos neleidžiamiems atskaitymams.

Pavyzdys

Ūkininko ūkis inventorizacijos metu nustatė, kad per 20XX metus sugedo produkcijos už 500 Eur. Gyventojo metinės pajamos yra 45000 Eur. Į ribojamų dydžių leidžiamus atskaitymus galima įskaityti ne daugiau kaip 1 proc. pajamų ($45000 \times 1 \text{ proc.} = 450 \text{ Eur.}$). Taigi skaičiuojant 20XX metų apmokestinamąsias pajamas į ribojamų dydžių leidžiamus atskaitymus įskaitoma 450 Eur natūralios netekties nuostolių. Likusi natūralių netekties nuostolių suma priskiriama neleidžiamiems atskaitymams.

Natūrali netektis ir inventorizacija

- **Nuo 2022-05-01** panaikintas, Įmonių atskaitomybės įstatymas **nereikalauja atlikti net metinės inventorizacijos**, o Finansinės apskaitos įstatymas inventorizaciją nurodo kaip vidinę įmonės apskaitos kontrolės priemonę, kuria turi pasirūpinti įmonės vadovas. Tuo tikslu buvo patvirtintos ir paskelbtos [AVNT Vidaus kontrolės organizavimo rekomendacijos](#).
- Taigi tuo atveju, kai **pelno mokesčio apskaičiavimo tikslais** reikia nustatyti natūralią netektį ir vienintelis būdas ją apskaičiuoti yra atlikti inventorizaciją, ji turi būti atliekama ne pagal teisės aktų reikalavimus (tokių nėra), bet **įmonės vadovo nustatyta tvarka**.

Dėl inventorizacijos metu nustatyto prekių pertekliaus arba trūkumo

- Atliekant atsargų, dažniausiai perparduoti skirtų prekių inventorizaciją, kartais nustatomas vienu prekių perteklius, o kitų – trūkumas.
- Prekės pagal jų vartojamąsias savybes gali būti grupuojamos į vienaarūšes ir nevienarūšes.
- Vienarūšėmis laikomos tokios prekės, kurios turi analogišką vartojimo paskirtį, išvaizdą, sudėtį, kokybę ir kurių kaina tapati arba skiriasi nežymiai.

Dėl inventorizacijos metu nustatyto prekių pertekliaus arba trūkumo

- Nustačius po perrūšiavimo vienaarūšių prekių kiekio perteklių, jis traukiamas į **apmokestinamąsias pajamas** – t. y. padidinamas apmokestinamasis pelnas inventorizacijos metu nustatyto prekių pertekliaus suma.
- Pardavus šias vienaarūšes prekes, buvusio pertekliaus suma (vienarūšių prekių įsigijimo kainų suma) priskiriama **leidžiamiems atskaitymams**.
- Prekių trūkumo arba pertekliaus suma – tai trūkstamų arba perteklinių prekių įsigijimo kainų suma. Tokių prekių įsigijimo kaina (savikaina) nustatoma taikant tuos pačius įkainojimo būdus, kurie taikomi finansinėje apskaitoje.

Dėl inventorizacijos metu nustatyto prekių pertekliaus arba trūkumo

- **Praktinė situacija**
- Įmonė prekiauja obuoliais, kurie pagal įmonės atitinkamas vidaus tvarkas priskiriami **vienarūšėms prekėms**. Vienos rūšies obuolių kilogramo įsigijimo kaina 3 eurai, kitos 4 eurai. Inventorizacijos metu nustatytas pigesnės rūšies obuolių 2 kilogramų perteklius (6 eurai) ir brangesnės rūšies obuolių 2 kilogramų trūkumas (8 eurai).
- *Perrūšiavus prekes, gautas ne kiekio, tačiau vertės (2 eurų) trūkumas laikytinas leidžiamais atskaitymais. Tačiau jeigu inventorizacijos metu būtų nustatytas pigesnės rūšies obuolių 2 kilogramų trūkumas (6 eurai) ir brangesnės rūšies obuolių 2 kilogramų perteklius (8 eurai), tokiu atveju perrūšiavus prekes gautas ne kiekio, tačiau vertės (2 eurų) perteklius turėtų būti priskirtas apmokestinamosioms pajamoms.*

Įmokos darbuotojų naudai

VYTAUTO DIDŽIOJO
UNIVERSITETO
ŽEMĖS ŪKIO
AKADEMIJA

Iš pajamų gali būti atskaitomos vieneto už fizinius asmenis, susijusius su juo darbo santykiais, **apmokėtos tų asmenų mokymo išlaidos, jeigu vykdomos visos nustatytos sąlygos** (darbdavys moka už studijas, kvalifikacijos kėlimą ir pan., kai kvalifikacija yra būtini įmonės pajamoms uždirbti).

Be to, iš pajamų gali būti atskaitomos ir tam tikros riboto dydžio išlaidos darbuotojų ir / ar jų šeimos narių naudai, kai ši nauda nėra GPM objektas.

Įmokos darbuotojų naudai

VYTAUTO DIDŽIOJO
UNIVERSITETO
ŽEMĖS ŪKIO
AKADEMIJA

- Jeigu teikiant naudą vieneto darbuotojams ir / ar jų šeimos nariams (sutuoktiniams, vaikams (įvaikiams)) neįmanoma nustatyti konkretaus darbuotojo ir / ar jo šeimos nario gautos individualios naudos, dėl tokios naudos teikimo patirtos išlaidos mokestiniu laikotarpiu iš pajamų gali būti atskaitomos tik tuo atveju, kai tokios naudos teikimas **numatytas vieneto kolektyvinėje sutartyje ir šia nauda be diskriminacijos ir apribojimų turi teisę naudotis visi to vieneto darbuotojai.**
- Iš **pajamų** atskaitoma nurodytų išlaidų suma **negali viršyti 5 proc.** per mokestinį laikotarpį darbuotojams **apskaičiuoto darbo užmokesčio** (nuo kurio skaičiuojamos valstybinio socialinio draudimo įmokos) sumos.

Praktinė situacija

ŽŪB apmoka darbuotojo, dirbančio bendrovėje teisininku, 2 metų trukmės neformaliąsias psichologijos studijas, kurias baigus neįgyjamas kvalifikacinis laipsnis.

Kokioms išlaidoms bus priskirtos sumokėtos įmokos už studijas?

Kadangi baigus minėtas studijas darbuotojas neįgyja kvalifikacijos, tokios už darbuotoją sumokėtos jo studijų išlaidos iš pajamų pagal PMĮ 26 straipsnio 1 dalies nuostatas neatskaitomos.

Narių mokesčiai, įnašai ir įmokos

- Ribojamų dydžių leidžiamiems atskaitymams priskiriama stojamųjų narių įnašų suma ir narių mokesčių suma, **ne didesnė kaip 0,2 proc. pajamų**, bei tikslinių nario įmokų suma, ne didesnė kaip 0,2 proc. pajamų, jei šie įnašai, mokesčiai ir tikslinės įmokos sumokami įmonėms, kurių veiklą reglamentuoja specialūs įstatymai ir kurių veiklos tikslas nėra pelno siekimas, o gautas pelnas negali būti skiriamas jų steigėjams, dalininkams ar nariams.

Beviltiškos skolos

- Skolos yra laikomos **beviltiškomis**, jeigu:
- mokesčio mokėtojas negali jų susigrąžinti ne mažiau kaip per vieneriems metams nuo skolos sumos įtraukimo į mokesčio pajamas arba nuo skolų atsiradimo užfiksavimo mokesčio mokėtojo apskaitos dokumentuose, arba
- jei skolininkas yra miręs ar paskelbtas mirusiu, arba
- likviduotas, arba bankrutavęs.
- Visais atvejais mokesčio mokėtojas turi įrodyti skolos beviltiškumą ir pastangas šioms skoloms susigrąžinti.

Beviltiškos skolos

VYTAUTO DIDŽIOJO
UNIVERSITETO
ŽEMĖS ŪKIO
AKADEMIJA

- Gali būti nurašoma ne anksčiau kaip praėjus metams nuo skolos įtraukimo į pajamas:
- **iki 300 Eur** - papildomi dokumentai nereikalingi;
- **301-3000 Eur** - pastangas susigražinti skolas įrodantys dokumentai (suderinimo aktai, priminimai, raginimai ir pan.);
- **nuo 3 001 iki 30 000 Eur:**
- dokumentai, patvirtinantys, kad skolininkas neturi privalomo registruoti turto;
- dokumentai, patvirtinantys, kad įmonė yra nemoki, arba informacija, kad nepavyko patenkinti reikalavimų kitų kreditorių bylose.
- **virš 30 000 Eur** - teismo nutartis dėl skolos priteisimo ir kt. dokumentai.

Praktinė situacija

- *Į bendrovės pajamas skola buvo įtraukta 20XX metų sausio mėnesį. Praėjus metams, t.y. 20XY metų vasario mėnesį šią nesusigrąžinamą skolą gali laikyti beviltiška, tačiau tam, kad ši suma būtų perkelta į ribojamų dydžių leidžiamus atskaitymus, įmonė turi įrodyti skolos beviltiškumą ir pastangas ją susigrąžinti, t.y. turėti tai įrodančius dokumentus.*
- **Jeigu atimtas beviltiškas skolas skolininkas vėliau grąžinta, visa grąžintų skolų suma priskiriama pajamoms.**

Labdara ir parama

- Mokesčio mokėtojams, kurie pagal LR labdaros ir paramos įstatymą, turi teisę teikti labdarą ir paramą, iš pajamų **leidžiama atskaityti visas išmokas**, kurios skirtos labdarai ir paramai. Mokesčio mokėtojams, kurie pagal LR labdaros ir paramos įstatymą, turi teisę teikti tik paramą, iš pajamų **leidžiama du kartus atskaityti išmokas**, bet ne didesnes kaip **40 proc.** mokesčio mokėtojo pajamų, apskaičiuotų iš pajamų atėmus neapmokestinamąsias pajamas, leidžiamus atskaitymus ir ribojamų dydžių leidžiamus atskaitymus, išskyrus paramą.

- PMĮ 28 str. 1 dalyje reglamentuojama, kad mokesčio mokėtojams pagal Lietuvos Respublikos labdaros ir paramos įstatymą (toliau – LPĮ) turintiems teisę teikti labdarą ir paramą, **iš pajamų leidžiama atskaityti visas išmokas** (išskyrus išmokas **grynais pinigais, viršijančias 250 MGL** (dabar bazinė socialinė išmoka) dydžio sumą vienam paramos ar labdaros gavėjui per mokestinį laikotarpį), įskaitant perleistą turtą, suteiktas paslaugas, kurios LPĮ nustatyta tvarka skirtos labdarai ir paramai.
- Nuo 2024-06-01 – **55 Eur**
- Nuo 2025-01-01 – **70 Eur**

Praeitų metų nuostoliai

VYTAUTO DIDŽIOJO
UNIVERSITETO
ŽEMĖS ŪKIO
AKADEMIJA

- Jeigu mokestiniais metais iš pajamų atėmus neapmokestinamas pajamas ir atskaičius leidžiamus atskaitymus bei ribojamų dydžių leidžiamus atskaitymus, gaunamas **nuostolis**, šių nuostolių suma **perkeliamą į kitus mokestinius metus**, išskyrus nuostolius, patirtus dėl vertybinių popierių ir (arba) išvestinių finansinių priemonių perleidimo. Pastarieji nuostoliai perkeliama į kitus mokestinius metus, bet dengiami tik jų pačių pajamomis.
- Mokestinio laikotarpio nuostolius galima perkėlinėti ne ribotą laiką, pradedant tuo mokestiniu laikotarpiu, kuris eina po to mokestinio laikotarpio, kurį nuostoliai susidarė, išskyrus nuostolius, patirtus dėl vertybinių popierių ir (arba) išvestinių finansinių priemonių perleidimo. Jų perkėlimui taikomas penkerių metų laikotarpis.
- Apskaičiuojant 2014 metų ir vėlesnių metų mokestinių laikotarpių pelno mokestį, perkeliama iš pajamų atskaitomų mokestinių laikotarpių nuostolių suma negali būti didesnė kaip 70 procentų mokestinio laikotarpio pajamų, apskaičiuotų iš pajamų atėmus neapmokestinamąsias pajamas, leidžiamus atskaitymus ir ribojamų dydžių leidžiamus atskaitymus, išskyrus ankstesnių metų mokestinių laikotarpių nuostolius.

NELEIDŽIAMĖ ATSKAITYMAI

VYTAUTO DIDŽIOJO
UNIVERSITETO
ŽEMĖS ŪKIO
AKADEMIJA

- Ne visos įmonės patirtos sąnaudos, apskaičiuojant apmokestinamąjį pelną, gali būti atimamos iš pajamų. Kai kurios padarytos sąnaudos negali būti priskirtos nei leidžiamiesiems atskaitymams, nei prie ribojamųjų dydžių leidžiamiesiems atskaitymams, t.y. turi būti priskiriamos *neleidžiamiesiems atskaitymams*.
- Iš pajamų negali būti atskaitoma:

Neleidžiami atskaitymai:

VYTAUTO DIDŽIOJO
UNIVERSITETO
ŽEMĖS ŪKIO
AKADEMIJA

- 1) pridėtinės vertės mokestis, mokamas į biudžetą, ir pelno mokestis;
- 2) netesybos, į biudžetą ir valstybės fondus sumokėtos baudos, delspinigiai ir kitos sankcijos už Lietuvos Respublikos teisės aktų pažeidimus;
- 3) palūkanos ar kitokios išmokos už susijusių asmenų sutartinių įsipareigojimų nevykdymą;
- 4) ribojamų dydžių atskaitymų dalis, viršijanti nustatytus dydžius;
- 5) dėl sugadintos ir netinkamai pagamintos produkcijos susijusių asmenų patirtų sąnaudų dalis, viršijanti už tokios produkcijos realizavimą gautas pajamas;
- 6) dividendai;
- 7) praėjusių mokestinių laikotarpių klaidų taisymai;
- 8) neapmokestinamosioms pajamoms tenkantys leidžiami atskaitymai ir ribojamų dydžių leidžiami atskaitymai.

Praktinė situacija. PMĮ 31 str. 1 d. 13 punktas

- kitos nesusiję su pajamų uždirbimu ir neįprastinės vieneto vykdomai veiklai sąnaudos bei sąnaudos, nelaikomos leidžiamais atskaitymais pagal šį Įstatymą.
- *Su pajamų uždirbimu nesusijusioms sąnaudoms priskiriamos ir laikomos neleidžiamais atskaitymais **pramogų, poilsio, iškylavimo ar kitos sąnaudos, kurios nesiejamos su vieneto įprastine veikla.***
- ŽŪB veikla – augalininkystė. Tačiau ši bendrovė yra įsigijusi žirgyną, kurio paslaugomis nemokamai naudojasi bendrovės darbuotojai ir svečiai. Žirgyno išlaikymo išlaidos per mokestinį laikotarpį sudaro 40 tūkst. Eur. Šios išlaidos priskiriamos **neleidžiamiems atskaitymams**, nes jos nėra įprastinės bendrovės vykdomai veiklai patirtos sąnaudos ir yra nesusijusios su pajamų uždirbimu.

Praktinė situacija. PMĮ 31 str. 1 d. 15 punktas

- **sąnaudos dėl turto ir įsipareigojimų, išskyrus išvestinių finansinių priemonių, įsigytų rizikai apdrausti, perkainojimo, atlikto teisės aktų nustatyta tvarka.**
- Bendrovė perkainojo transporto priemonę ir padidino jo vertę. Nuo padidintos vertės skaičiuojamas nusidėvėjimas, kuris įkeliamas į nusidėvėjimo sąnaudas.
- Ilgalaikio turto perkainotos dalies per mokestinį laikotarpį apskaičiuota ir apskaitoje sąnaudoms priskirta nusidėvėjimo suma priskiriama **neleidžiamiesiems atskaitymams.**

Praktinė situacija. PMĮ 31 str. 1 d. 15 punktas

- **sąnaudos dėl turto ir įsipareigojimų, išskyrus išvestinių finansinių priemonių, įsigytų rizikai apdrausti, perkainojimo, atlikto teisės aktų nustatyta tvarka.**
- Bendrovė mokestinio laikotarpio pabaigoje, atsižvelgdama į teisės aktų reikalavimus, perkainavo ilgalaikį turtą – sandėlį pagal tikrąją rinkos kainą. Sandėlis –senas, nenaudojamas bendrovės veikloje. Sandėlio vertė iki jo perkainavimo buvo 50000 Eur.
- Atlikus sandėlio perkainojimą, to turto vertė – 35000 Eur.
- Po atlikto sandėlio perkainavimo, teisės aktų nustatyta tvarka, turto vertės sumažėjimo suma $15000 \text{ Eur} = (50000 - 35000)$ priskiriama **neleidžiamiesiems atskaitymams.**

Praktinė situacija. PMĮ 31 str. 1 d. 15 punktas

- **neapmokestinamosioms pajamoms tenkantys leidžiami atskaitymai ir ribojamų dydžių leidžiami atskaitymai.**
- **Neapmokestinamosios pajamos išvardintos PMĮ 12 straipsnyje.**

2020 metais ŽŪB iš viso uždirbo 3 500 000 Eur pajamų, iš kurių 800 000 Eur tiesioginės išmokos pajamų lygiui palaikyti (NMA), kurios pagal PMĮ 12 str. 1 d. 6 p. nuostatas priskiriamos neapmokestinamosioms pajamoms. Leidžiami ir ribojamų dydžių leidžiami atskaitymai sudarė 2 900 000 Eur.

*ŽŪB apskaičiavo, kad pelno mokesčiu **neapmokestinamoms pajamoms**, kurios buvo finansuojamos iš NMA, tenka 300 000 Eur leidžiamų ir ribojamų dydžių leidžiamų atskaitymų.*

- **Neapmokestinamosios pajamos išvardintos PMĮ 12 straipsnyje.**

Apskaičiuojant apmokestinamąjį pelną, iš ŽŪB pajamų atimamos neapmokestinamosios pajamos ir apmokestinamosioms pajamoms tenkantys leidžiami atskaitymai ir ribojamų dydžių leidžiami atskaitymai.

Pavyzdyje patektu atveju apmokestinamasis pelnas yra:

3 500 000 Eur – 800 000 Eur – (2 900 000 Eur – 300 000 Eur)=100 000 Eur.

ŽŪB privalo sumokėti 15 000 Eur (100 000 Eur x 15 proc.) pelno mokestį.

Avansinis pelno mokestis

Jei praėjusio mokestinio laikotarpio apmokestinamosios pajamos neviršijo 300 tūkst. Eur, avansinio PM mokėti neprivalo.

Kiekvienų metų pradžioje įmonė pasirenka avansinio pelno mokesčio apskaičiavimo būdą – pagal praėjusių metų rezultatus arba pagal numatomą mokestinio laikotarpio pelno mokesčio sumą. Avansinio pelno mokesčio deklaracijos formos FR0430 pateikimo terminas priklauso nuo pasirinkto avansinio pelno mokesčio skaičiavimo būdo.

- Jei avansinis mokestis skaičiuojamas ***pagal praėjusių metų veiklos rezultatus***, avansinio pelno mokesčio deklaracijos pateikiamos dvi: už pirmuosius šešis mokestinio laikotarpio mėnesius deklaracija pateikiama ne vėliau kaip mokestinio laikotarpio trečio mėnesio 15 dieną, o už septyntą– dvyliktą mėnesius – ne vėliau kaip devinto mėnesio 15 dieną.
- Jei avansinis mokestis skaičiuojamas ***pagal numatomą mokestinio laikotarpio pelno mokesčio sumą***, avansinio pelno mokesčio deklaracija pateikiama viena - ne vėliau kaip mokestinio laikotarpio trečio mėnesio 15 dieną.

Pridėtinės vertės mokesčio apskaičiavimo, sumokėjimo ir deklaravimo aktualijos.

PRIDĖTINĖS VERTĖS MOKESTIS

VYTAUTO DIDŽIOJO
UNIVERSITETO
ŽEMĖS ŪKIO
AKADEMIJA

- Prievolė registruotis PVM mokėtoju (Lietuvos Respublikos pridėtinės ..., 2002):
 - jei per paskutiniuosius 12 mėn. gautas atlygis iš šalies teritorijoje vykdytos veiklos viršijo 45 000 eurų ribą;
 - jei per praėjusius ir einamuosius kalendorinius metus įsigijote ir planuojate įsigyti prekių iš kitų valstybių narių už daugiau nei 14 000 eurų ir pan.

PVM deklaracijos – teikiamos ne tik PVM mokėtojų:

- Prievolė mokėti PVM, neįsiregistravus PVM mokėtoju, gali atsirasti, jei įsigyta paslaugų iš užsienio apmokestinamųjų asmenų, jei iš kitos valstybės narės įsigyta naują transporto priemonę ir kt.

PRIDĖTINĖS VERTĖS MOKESTIS

PVM įstatymo projektas

- 2026 m. sausio 1d. planuojamas PVM ribos padidėjimas iki 55 000 Eur;

Ūkio subjektas **Lietuvoje** per **praėjusius ir einamuosius** metus neviršijo
55000 Eur ribos ir

Kita valstybė narė

Bendras atlygis ES teritorijoje ir praėjusiais, ir einamaisiais kalendoriniais
metais neviršijo 100 000 Eur.

- FR0600 Pridētinēs vērtēs mokesčio deklaracija
- FR0608 Pridētinēs vērtēs mokesčio mokētoju neįregistruoto asmens mokitino pridētinēs vērtēs mokesčio apyskaita
- FR0516 Metinė pridētinēs vērtēs mokesčio deklaracija

Pildyti tik džiūliomis spaudintomis rašmenimis

059220 264318

FR 0564

Versija 03

Forma patvirtinta Valstybės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos vėlininko 2004 m. kovo 12 d. įsakymo Nr. VSA-M (Valstybės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos vėlininko 2009 m. gruodžio 23 d. įsakymo Nr. VSA-03 redakcija)

Pildyti AVIMI darbuotojas

1 Pavadinimas arba vardas, pavardė

2 Mokesčių mokesčio identifikacinis numeris (kodas)

3 PVM mokesčio kodas

4 Telefono, fakso Nr. ar el. pašto adresas pastarieviui

5 Pildymo data

6 Registracijos Nr.

7 Metal

8 Ketvirtis

9 Meniu

10 Eilutės numeris

11 Valstybės kodas

12 ES valstybės narės PVM mokesčio kodas (jei valstybės kodas)

13 Prekių vertė

14 Prekių vertė (brūkšnapė prekyba)

15 Paslaugų vertė

Pridėtinės vertės mokesčio apskaičiavimo, sumokėjimo ir deklaravimo aktualijos

9 Deklaracija		☐ Mokestinio laikotarpio	☐ Išregistruojamo iš PVM mokėtojų ar likviduojamo asmens paskutinio mokestinio laikotarpio	10 Pagrindinė vykdomos veiklos rūšis (pagal EVRK)
I. Prekių tiekimo ir paslaugų teikimo sandoriai				
11 PVM apmokestinami sandoriai	Apmokestinamoji vertė			
12 PVM apmokestinami sandoriai, kai PVM išskaito perkėjas (96 str. nustatytais atvejais)				
13 PVM neapmokestinami sandoriai				
14 Savarajimas privatiems poreikiams				
15 Ilegalio materialiojo turto pasigaminimas				
16 Sandorių, kuriems taikoma spec. apmokestinimo schema, marža				
17 Prekių eksportas (0 proc.)				
18 ES PVM mokėtojams patiekios prekės (0 proc.)				
19 Kitų PVM apmokestinami sandoriai (0 proc.) *				
20 Už Lietuvos ribų įvykę sandoriai (ne PVM objektas Lietuvoje)				
II. Prekių ir paslaugų įsigijimo sandoriai				
21 Iš ES įsigytos prekės	Apmokestinamoji vertė			
22 Iš ES įsigytos prekės trikampiai prekybai				
23 Iš užsienio valstybių įsigytos paslaugos				
24 Iš ju: įsigytos iš ES PVM mokėtojų				
III. Pirkimo ir importo PVM				
25 Įsigytų prekių ir paslaugų pirkimo PVM	21			
26 Sumokėtas importo PVM				
27 Importo PVM, kurio įskaitymą kontroliuoja VMI				
IV. PVM atskaitos dalis (procentais)				
28 Kalendorinių metų proporcinis PVM atskaitos procentas				
V. Pardavimo PVM, PVM atskaita, mokėtinas (grąžintinas) PVM				
29 Standartinio tarifo pardavimo PVM				
30 9 proc. pardavimo PVM				
31 5 proc. pardavimo PVM				
32 Pardavimo PVM (95 str. nustatytais atvejais)				
33 Pardavimo PVM (96 str. nustatytais atvejais)				
34 Iš ES įsigytų prekių pardavimo PVM				
35 Atskaitomas PVM	21			
36 Mokėtinas biudžetą arba grąžintinas iš biudžeto (-) PVM (27+29+30+31+32+33+34-35)				

Įsigijus žaliavas registruojamas apskaitoje gautinas PVM:
Žaliavų ir paslaugų savikaina
100,00 Eur

Pirkimo (gautinas) PVM 21,00 Eur

Pridėtinės vertės mokesčio apskaičiavimo, sumokėjimo ir deklaravimo aktualijos

9 Deklaracija ☐ Mokesčio laikotarpio ☐ Išregistruojamo iš PVM mokesčių ar likviduojamo asmens paskutinio mokesčio laikotarpio ☐ 10 Pagrindinė vykdomos veiklos rūšis (pagal EVRK) ☐

I. Prekių tiekimo ir paslaugų teikimo sandoriai *Apmokestinamąjį vertę*

11 PVM apmokestinami sandoriai ☐

12 PVM apmokestinami sandoriai, kai PVM išskaito pirkėjams (96 str. nustatytais atvejais) ☐

13 PVM neapmokestinami sandoriai ☐

14 Savarankišmas privačioms poreikiams ☐

15 Igaliaikio materialiojo turto pasigaminimas ☐

16 Sandorių, kuriems taikoma spec. apmokestinimo schema, marža ☐

17 Prekių eksportas (0 proc.) ☐

18 ES PVM mokesčiams patiekto prekės (0 proc.) ☐

19 Kiti PVM apmokestinami sandoriai (0 proc.) ☐

20 Už Lietuvos ribų įvykę sandoriai (ne PVM objektas Lietuvoje) ☐

II. Prekių ir paslaugų įsigijimo sandoriai *Apmokestinamąjį vertę*

21 Iš ES įsigytos prekės ☐

22 Iš ES įsigytos prekės trikampiai prekybai ☐

23 Iš užsienio valstybių įsigytos paslaugos ☐

24 Iš jų: įsigytos iš ES PVM mokesčių ☐

III. Pirkimo ir importo PVM

25 Įsigytų prekių ir paslaugų pirkimo PVM ☐ **21**

26 Sumokėtas importo PVM ☐

27 Importo PVM, kurio įskaitymą kontroliuoja VMI ☐

IV. PVM atskaitos dalis (procentais)

28 Kalendorinių metų proporcinis PVM atskaitos procentas ☐

V. Pardavimo PVM, PVM atskaita, mokėtinas (grąžintinas) PVM

29 Standartinio tarifo pardavimo PVM ☐

30 9 proc. pardavimo PVM ☐

31 5 proc. pardavimo PVM ☐

32 Pardavimo PVM (96 str. nustatytais atvejais) ☐

33 Pardavimo PVM (96 str. nustatytais atvejais) ☐

34 Iš ES įsigytų prekių pardavimo PVM ☐

35 Atskaitomas PVM ☐ **11**

36 Mokėtinas į biudžetą arba grąžintinas iš biudžeto (-) PVM (27+29+30+31+32+33+34-35) ☐

Įsigijus reprezentacines prekes/paslaugas registruojamas apskaitoje gautinas PVM:

Žaliavų / paslaugų savikaina 100,00 Eur

Pirkimo (gautinas) PVM 21,00 Eur

Koregavimai 50% PVM:

Neleidžiami atskaitymai 10,50 Eur

Atskaitomas PVM $21,00 - 10,50 = 10,50$

Pridėtinės vertės mokesčio apskaičiavimo, sumokėjimo ir deklaravimo aktualijos

9 Deklaracija ☐ Mokestinio laikotarpio ☐ Išregistruojamo iš PVM mokėtojų ar likviduojamo asmens paskutinio mokestinio laikotarpio

10 Pagrindinė vykdomos veiklos rūšis (pagal EVRK)

I. Prekių tiekimo ir paslaugų teikimo sandoriai

11 PVM apmokestinami sandoriai **200**

12 PVM apmokestinami sandoriai, kai PVM išskaito pirkėjas (96 str. nustatytais atvejais)

13 PVM neapmokestinami sandoriai

14 Suvarijimas privatiems poreikiams

15 Ilegalio materialiojo turto pasigaminimas

16 Sandorių, kuriems taikoma spec. apmokestinimo schema, marža

17 Prekių eksportas (0 proc.)

18 ES PVM mokėtojams patiekios prekės (0 proc.)

19 Kiti PVM apmokestinami sandoriai (0 proc.) *

20 Už Lietuvos ribų įvykę sandoriai (ne PVM objektas Lietuvoje)

II. Prekių ir paslaugų įsigijimo sandoriai

21 Iš ES įsigytos prekės

22 Iš ES įsigytos prekės trikampelį prekybai

23 Iš užsienio valstybių įsigytos paslaugos

24 Iš juo įsigytos iš ES PVM mokėtojų

III. Pirkimo ir importo PVM

25 Įsigytų prekių ir paslaugų pirkimo PVM

26 Sumokėtas importo PVM

27 Importo PVM, kurio įskaitymą kontroliuoja VMI

IV. PVM atskaitos dalis (procentais)

28 Kalendorinių metų proporcinis PVM atskaitos procentas

V. Pardavimo PVM, PVM atskaita, mokėtinas (grąžintinas) PVM

29 Standartinio tarifo pardavimo PVM **42**

30 9 proc. pardavimo PVM

31 5 proc. pardavimo PVM

32 Pardavimo PVM (95 str. nustatytais atvejais)

33 Pardavimo PVM (96 str. nustatytais atvejais)

34 Iš ES įsigytų prekių pardavimo PVM

35 Atskaitomas PVM

36 Mokėtinas / biudžetą arba grąžintinas iš biudžeto (-) PVM (27+29+30+31+32+33+34-35)

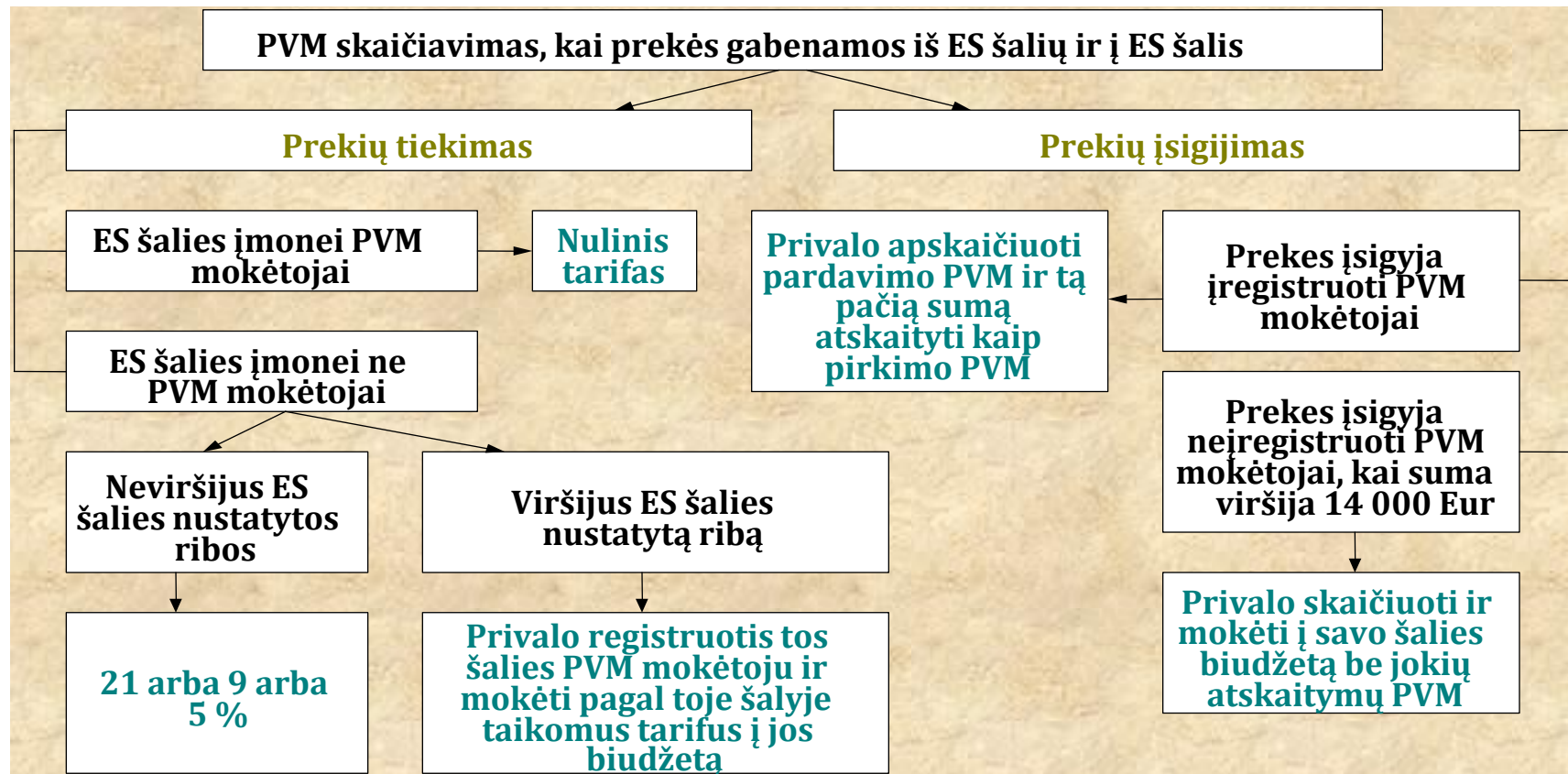
Pardavus produkciją apskaičiuojamas ir apskaitoje registruojamas pardavimo PVM:

Pirkėjo skola 242,00 Eur

Pajamos 200,00 Eur

Pardavimo (mokėtinas) PVM 42,00 Eur

Pridėtinės vertės mokesčio apskaičiavimo, sumokėjimo ir deklaravimo aktualijos

Pridėtinės vertės mokesčio apskaičiavimo, sumokėjimo ir deklaravimo aktualijos

Atvirkštinio apmokestinimo PVM mechanizmo taikymas

- mobiliesiems telefonams; planšetėms bei nešiojamiesiems kompiuteriams (iki 2026 m. gruodžio 31 d.)
- statybos darbams;
- tiekiamos juodųjų ir spalvotųjų metalų atliekos ir laužas, panaudotos medžiagos, įskaitant pusgaminių atliekas, atsiradusios perdirbant, gaminant ar lydant juoduosius arba spalvotuosius metalus ar jų lydiniai, taip pat tiekiamos atliekos ir kitos perdirbamos medžiagos, kurias sudaro juodieji ir spalvotieji metalai, jų lydiniai

Įmonių pasidalijimas (sutuoktinių) ir kaip PVM mokėtojai registruosis

- **Pasidalijus turta**, šiuo atveju – **įmones**, nebelieka ne tik jungtinės bendrosios sutuoktinių nuosavybės, bet ir kontrolės: vyras nekontroliuoja žmonos UAB, o žmona nekontroliuoja vyro UAB. Taigi nėra asmens, kuris kontroliuotų kelis (du ir daugiau) juridinių asmenų, todėl PVMĮ 71 str. 7 dalis nagrinėjamu atveju neturėtų būti taikoma ir 45 000 Eur ribą kiekviena **UAB turėtų skaičiuoti atskirai**.

PVM atskaita tikslinama

- Kaip po mokestinio laikotarpio PVM deklaracijos pateikimo PVM mokėtojas dalį įsigytų prekių grąžina, iš prekių tiekėjo (paslaugų teikėjo) gauna nuolaidų ar dėl kitų priežasčių sumažėja prekių tiekėjui (paslaugų teikėjui) mokėtina PVM suma.

Praktinė situacija

- Pirkėjas PVM mokėtojas, 2020 m. gruodžio mėn. iš kito PVM mokėtojo **įsigijo prekių**, kurių apmokestinamoji vertė - 2000 eurų, PVM suma - 420 eurų. Pirkėjas A **deklaravo** PVM deklaracijos pirkimo PVM (420 eurų) **25 laukelyje** ir įtraukė į PVM atskaitą **35 laukelį**.
- 2021 m. sausio mėnesį pirkėjas A prekes grąžino pardavėjui, pardavėjas **išrašė kreditinę PVM sąskaitą faktūrą**.
- Pirkėjas A 2021 m. sausio mėn. PVM deklaracijoje (FR0600 forma) PVM sumą (420 eurų) deklaruoja **25 ir 35 laukeliuose su minuso ženklu**.

PVM atskaita tikslinama

- Praradus prekes dėl netinkamo prekių saugojimo ar naudojimo, dėl **nusikalstamos trečiųjų asmenų veikos** (kai nėra įrodančių dokumentų) ir panašiais atvejais, šių prekių pirkimo (importo) PVM atskaita turi būti **tikslinama** to mokestinio laikotarpio, **kurį paaiškėjo minėtos aplinkybės**, PVM deklaracijoje (FR0600 forma).

Praktinė situacija

- *PVM mokėtojas, ketinantis vykdyti PVM apmokestinamą veiklą, 2020 m. gruodžio mėn. įsigijo kanceliarinių prekių už 1210 Eur (su PVM), 210 Eur PVM įtraukė į PVM atskaitą.*
- *2021 m. sausio mėnesį PVM mokėtojas pradėjo vykdyti PVM neapmokestinamą veiklą (pvz., teikti PVM neapmokestinamas paslaugas).*
- *2021 m. sausio mėnesio PVM deklaracijos (FR0600 formos) 35 laukelyje jis turi įrašyti su (-) ženklu 210 Eur.*

PVM atskaita tikslinama

- **PVM atskaitos tikslinimas, praradus ar pradėjus naudoti kitai veiklai (PVMĮ 66 straipsnyje nurodytą) ilgalaikį turtą**
- Kai ilgalaikį turtą, kuriam PMĮ 1 priedėlyje nustatytas trumpesnis kaip **4 metų nusidėvėjimo normatyvas**, PVM mokėtojas praranda ar pradeda naudoti veiklai, nesuteikiančiai teisės į PVM atskaitą, tai į biudžetą grąžinama tokia atskaitytos pirkimo (importo) PVM sumos dalis, kuri atitiktų laikotarpį, likusį nuo turto praradimo momento ar jo naudojimo vien PVM neapmokestinamai veiklai vykdyti laikotarpio pradžios iki šio turto nusidėvėjimo normatyvo (metais) pabaigos.

Praktinė situacija

- 2023 m. spalio mėn. įsigytas spausdintuvas, kurio apmokestinamoji vertė 2000 Eur ir 420 Eur apskaičiuota PVM suma, pirkimo PVM 420 Eur buvo įtrauktas į PVM atskaitą.
- 2024 m. sausio mėn. spausdintuvas buvo pavogtas (įmonė neturi įrodymų, kad spausdintuvas pavogtas dėl trečiųjų asmenų kaltės).
- Nusidėvėjimo normatyvas pagal PMĮ 1 priedėlį –3 metai.
- Atskaitos tikslinimo laikotarpis pagal PVMĮ – 3 metai (36 mėn.).
- Spausdintuvas buvo naudotas veikloje 2 mėn. (nuo 2023-10 iki 2024-01)
- Iki atskaitos tikslinimo pabaigos liko –34 mėn. (36 –2)
- **Skaičiavimas:**
- $(420: 36 \text{ mėn.}) \times 34 \text{ mėn.} = 397 \text{ Eur}$
- Į 2024 m. sausio mėn. PVM deklaracijos 35 laukelį su (–) ženklu įrašoma 397 Eur (mažinama atskaita)

PVM atskaitos tikslinamas

- **Nekilnojamųjų pagal prigimtį daiktų - 10 metų** nuo to mokestinio laikotarpio, kurį į PVM atskaitą buvo įtrauktas šių daiktų pirkimo (importo) PVM (ar jo dalis).
- Kai turtas pasigamintas, jo pirkimo PVM įtraukiamas į PVM atskaitą tą mokestinį laikotarpį, kurį turtas pradėtas eksploatuoti.
- **Pastato (statinio) esminio pagerinimo atveju –10 metų**, skaičiuojant nuo to mokestinio laikotarpio, kurį buvo užbaigti pagerinimo darbai ir už šiuos darbus apskaičiuotas pardavimo PVM (ar jo dalis) buvo įtrauktas į PVM atskaitą.

PVM atskaitos tikslinamas

- Ilgalaikio materialiojo turto, kuriam PMĮ 1 priedėlyje nustatytas ne trumpesnis kaip 4 metų nusidėvėjimo (amortizacijos) normatyvas, – 5 metus, skaičiuojant nuo to mokestinio laikotarpio, kurį pirkimo (importo) PVM (ar jo dalis) buvo įtrauktas į PVM atskaitą.
- Kai turtas pasigamintas, pirkimo PVM į PVM atskaitą įtraukiamas tą mokestinį laikotarpį, kurį turtas pradėtas eksploatuoti.

- 2022 m. kovo mėn. įsigyti baldai, kurių apmokestinamoji vertė 2572 Eur ir apskaičiuotas pirkimo PVM 540 Eur. Pirkimo PVM –540 Eur įtrauktas į PVM atskaitą.
- 2024 m. lapkričio mėn. baldai pavogti (nėra dokumentų, kad baldai prarasti dėl nusikalstamos trečiųjų asmenų veikos). Nusidėvėjimo laikotarpis pagal PMĮ – 6 metai.
- PVM atskaitos tikslinimo normatyvas – 5 metai.
- Baldai buvo naudoti veikloje 31 mėn. (nuo 2022-03 iki 2024-11).
- Iki atskaitos tikslinimo liko 29 mėn. (60–31).
- **Skačiavimas:**
- $(540:60 \text{ mėn.}) \times 29 \text{ mėn.} = 261 \text{ Eur}$
- Į PVM deklaracijos (FR0600 forma) 35 laukelį įrašoma (–261) (mažinama atskaita).

Dėl elektromobilių PVM atskaitos

- Nuo 2023-01-01 yra leidžiama tik grynųjų elektromobilių pirkimo ir nuomos PVM atskaita. Norint atskaityti nuomos PVM, reikia turėti dokumentus, patvirtinančius elektromobilio įsigijimo kainą, o perkant elektromobilius iš ES ar trečiųjų valstybių, įsigijimo kainą, kuri turi būti ne didesnė kaip 50 000 Eur, reikės skaičiuoti su atvirkštiniu ar importo PVM.
- Nuo 2023-01-01 leidžiama atskaityti elektromobilių pirkimo ir nuomos PVM.

Dėl elektromobilių PVM atskaitos

- ***Praktinė situacija***

- Bendrovė, PVM mokėtoja, 2023 m. sausio mėn. įsigijo elektromobilį iš kitos ES valstybės narės PVM mokėtojo, todėl tokiam įsigijimui bus taikomas 0 proc. PVM tarifas. Įsigyjamą elektromobilio kainą be PVM buvo 48 000 Eur.
- Ar įsigijus tokį elektromobilį ir jį įregistravus Lietuvoje, privaloma apskaičiuoti PVM, taikant 21 proc. PVM tarifą?
- Ar galima šio automobilio PVM atskaita?
- *PVM mokėtojas įsigijęs elektromobilį iš ES PVM mokėtojo bei atgabėjęs jį į Lietuvą turi skaičiuoti elektromobilio įsigijimo PVM. Nurodyto automobilio PVM atskaita **negalima**, jei jis neskirtas perpardavimui, nuomai ar keleiviams už atlygį vežti, kadangi jo vertė su PVM būtų didesnė nei 50 000 Eur (PVM įstatymo 62 straipsnis).*

Dėl elektromobilių PVM atskaitos

- ***Praktinė situacija.***
- Ūkininkas, PVM mokėtojas, vykdo ekonominę PVM apmokestinamą veiklą. Ar taikoma PVM lengvata nuo 2023 m. įsigijus elektromobilį iki 50 000 Eur (įskaitant PVM)?
- *Taip, taikoma. PVM įstatymo 62 straipsnyje numatyta lengvata įsigijus elektromobilius iki 50 000 Eur vertės (įskaitant PVM), galioja ir fiziniams, ir juridiniams asmenis, PVM mokėtojams vykdantiems PVM apmokestinamą veiklą.*
- *Primename, kad tokiu atveju fizinis asmuo elektromobilį turėtų priskirti vykdomai veiklai ir 100 proc. jį naudoti veikloje, kad PVM atskaita būtų galima (Lietuvos Respublikos finansų ministro 2004 m. balandžio 8 d. įsakymas [Nr. 1K-112](#)).*

PRAKTINĖ UŽDUOTIS

- Apskaičiuokite mokėtiną PVM ir užpildykite deklaraciją:

Operacija	Pardavimo PVM suma	Pirkimo PVM suma	Neatskaitoma suma
1. Nupirko sėklų už 250 €, PVM 52,50 €		52,50	
2. Suorganizavo reprezentacinį renginį ŽŪ produkcijos pristatymui, renginio vedėjo išlaidos 1000 €, PVM 210 €		210	105
3. Pardavė biologinio turto už 1150 €, PVM 241,50 €	241,50		
4. Pardavė grūdus už 6000 €, PVM 1260 €	1260		
5. Apdraudė žemės ūkio techniką, draudimo įmoka 1500 €		-	
6. Savo poreikiams sunaudota ŽŪ produkcija už 100 €, PVM 21 €	21		
7. Pirko augalų apsaugos priemonių 100 €, PVM 21 €		21	
8. Pirko degalų už 250 €, PVM 52,50 € SF		52,50	
9. Iš Latvijos nusipirko trąšų už 3000 €. Ji yra PVM mokėtoja.	630	630	
Iš viso	2 152,5	966	105
PVM atskaita	966-105 = 861		
Mokėtinas (grąžintinas) PVM	2152,50 – 861 = 1 291,5		

PRAKTINĖ UŽDUOTIS

- Apskaičiuokite mokėtiną PVM ir užpildykite deklaraciją:

I. Prekių tiekimo ir paslaugų teikimo sandoriai		III. Pirkimo ir importo PVM	
11 PVM apmokestinami sandoriai	7150	25 Įsigytų prekių ir paslaugų pirkimo PVM	966
14 Suvartojimas privatiems poreikiams	100	V. Pardavimo PVM, PVM atskaita, mokėtinas (grąžintinas) PVM	
18 ES PVM mokėtojams pateiktos prekės		29 Standartinio tarifo pardavimo PVM	1502 + 21 = 1523
II. prekių ir paslaugų įsigijimo sandoriai		32 Pardavimo PVM (95 str. nustatytais atvejais)	
21 iš ES įsigytos prekės	3000	34 Iš ES Įsigytų prekių pardavimo PVM	630
23 Iš užsienio valstybių įsigytos paslaugos		35 Atskaitomas PVM	861
24 iš jų: įsigytos ES PVM mokėtojų		36 Mokėtinas į biudžetą arba grąžintinas iš biudžeto (-) PVM (27+29+30+31+32+33+34-35)	1523+630-861 = 1292

PRAKTINĖ UŽDUOTIS

- Apskaičiuokite mokėtiną PVM ir užpildykite deklaraciją:

Operacija	Pardavimo PVM suma	Pirkimo PVM suma	Neatskaitoma suma
1. Nupirko sodinukų už 3000 € plus PVM.		630	
2. Įsigijo lengvąjį automobilį už 15000 € plus PVM.		3150	3150
3. Pardavė žemės ūkio produkcijos už 35000 € plus PVM.	7350		
4. Pirkė augalų apsaugos priemonių 400 € plus PVM.		84	
5. Pardavė žemės ūkio produkciją į Vokietiją (PVM mokėtojai) 10000 €			
6. Įsigijo apskaitos tvarkymo paslaugas 3000 € plus PVM.		630	
8. Pirkė degalų už 2000 € plus PVM		420	
9. Iš Google (Airija) įsigijo reklamos paslaugas 2000 €	420	420	
Iš viso	7770	5332	3150
PVM atskaita	5332-3150=2184		
Mokėtinas (grąžintinas) PVM	7770-2184=5586		

PRAKTINĖ UŽDUOTIS

- Apskaičiuokite mokėtiną PVM ir užpildykite deklaraciją:

I. Prekių tiekimo ir paslaugų teikimo sandoriai		III. Pirkimo ir importo PVM	
11 PVM apmokestinami sandoriai	35000	25 Įsigytų prekių ir paslaugų pirkimo PVM	5332
14 Suvartojimas privatiems poreikiams		V. Pardavimo PVM, PVM atskaita, mokėtinas (grąžintinas) PVM	
18 ES PVM mokėtojams pateiktos prekės	10000	29 Standartinio tarifo pardavimo PVM	7350
II. prekių ir paslaugų įsigijimo sandoriai		32 Pardavimo PVM (95 str. nustatytais atvejais)	420
21 iš ES įsigytos prekės		34 Iš ES Įsigytų prekių pardavimo PVM	
23 Iš užsienio valstybių įsigytos paslaugos	2000	35 Atskaitomas PVM	2184
24 iš jų: įsigytos ES PVM mokėtojų	2000	36 Mokėtinas į biudžetą arba grąžintinas iš biudžeto (-) PVM (27+29+30+31+32+33+34-35)	7350+420-2184 = 5586

VYTAUTO DIDŽIOJO
UNIVERSITETO
ŽEMĖS ŪKIO
AKADEMIJA

Kitų mokesčių apskaičiavimo, sumokėjimo ir deklaravimo aktualijos

Nekilnojamojo turto mokesčio nuostatos ir aktualijos

- Nekilnojamojo turto mokesčio tarifas – nuo 0,5 procento iki 3 procentų nekilnojamojo turto mokestinės vertės
- Mokesčiu neapmokestinamas nekilnojamasis turtas:
 - fizinio asmens naudojamas pajamoms iš žemės ūkio veiklos gauti (uždirbti) (NTĮ 3 strp. 2 p.)
 - fiziniams asmenims nuosavybės teise priklausančių ar jų įsigyjamų gyvenamosios, sodų, garažų, fermų, šiltnamių, ūkio, pagalbinio ūkio, mokslo, religinės, poilsio paskirties statinių (patalpų), žuvininkystės statinių ir inžinerinių statinių bendra vertė, neviršijanti 150 000 eurų (NTĮ 3 strp. 6 p.)

Nekilnojamojo turto mokesčio nuostatos ir aktualijos

TARIFAI

- neapmokestinamąjį dydį (150 000 eurų), tačiau neviršijančią 300 000 eurų, taikomas 0,5 procento mokesčio tarifas;
- 300 000 eurų, tačiau neviršijančią 500 000 eurų, taikomas 1 procento mokesčio tarifas;
- 500 000 eurų, taikomas 2 procentų mokesčio tarifas.

PADEVĖŽIO MISTO SAVIVALDYBĖS TARYBA

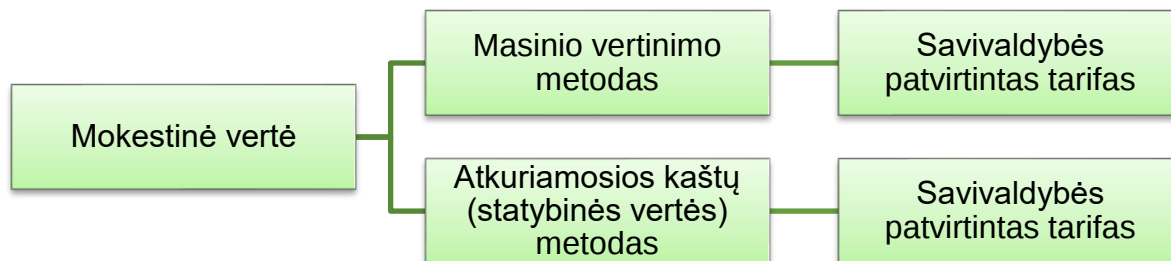
SPRENDIMAS DEL NEKILNOJAMOJO TURTO MOKESCIO TARIFU 2020 METAMS NUSTATYMO

2019 m. gegužės 30 d. Nr. 1-174
Panevėžys

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 16 straipsnio 2 dalies 37 punktu, Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto mokesčio įstatymo 6 straipsnio 1 ir 2 dalimis, Panevėžio miesto savivaldybės taryba n u s p r e n d ž i a:

Nustatyti 2020 metams nekilnojamojo turto mokesčio tarifus Panevėžio miesto savivaldybės teritorijoje:

1. 0,8 procento nekilnojamojo turto mokesčio vertės nekilnojamajam turtui (išskyrus nekilnojamąjį turtą, nurodytą šio sprendimo 2 punkte);
2. 3 procentus nekilnojamojo turto mokesčio vertės nekilnojamajam turtui, kuris yra apleistas ar nepržiūrinamas.

Nekilnojamojo turto mokesčio nuostatos ir aktualijos

Pavyzdys: Ūkininkas X rajone įsigijo sandėlį
20xx m. liepos mėn., kurio nustatyta vertė 35000
Eur. Sandėlis nėra priskirtas žemės ūkio veiklai.
Nustatytas NT mokesčio tarifas 0,5 %. Kiek bus
sumokėta NT mokesčio už pirmuosius metus?

$$35000 \times 0,05 / 12 \times 6 = 875 \text{ Eur}$$

Forma pateikiama kaip pavyzdys. Nurodymai: 1. Pildyti formą reikia tik vieną kartą. 2. Pildyti formą reikia tik vieną kartą. 3. Pildyti formą reikia tik vieną kartą.

NEKILNOJAMOJO TURTO MOKESČIO DEKLARACIJA

Pildymo data: / / Registracijos Nr.:

7. Mokesčio suma:

8. Pildyti formą reikia tik vieną kartą. 9. Pildyti formą reikia tik vieną kartą. 10. Pildyti formą reikia tik vieną kartą.

11. Pildyti formą reikia tik vieną kartą. 12. Pildyti formą reikia tik vieną kartą. 13. Pildyti formą reikia tik vieną kartą.

14. Pildyti formą reikia tik vieną kartą. 15. Pildyti formą reikia tik vieną kartą. 16. Pildyti formą reikia tik vieną kartą.

17. Pildyti formą reikia tik vieną kartą. 18. Pildyti formą reikia tik vieną kartą. 19. Pildyti formą reikia tik vieną kartą.

20. Pildyti formą reikia tik vieną kartą. 21. Pildyti formą reikia tik vieną kartą. 22. Pildyti formą reikia tik vieną kartą.

23. Pildyti formą reikia tik vieną kartą. 24. Pildyti formą reikia tik vieną kartą. 25. Pildyti formą reikia tik vieną kartą.

26. Pildyti formą reikia tik vieną kartą. 27. Pildyti formą reikia tik vieną kartą. 28. Pildyti formą reikia tik vieną kartą.

29. Pildyti formą reikia tik vieną kartą. 30. Pildyti formą reikia tik vieną kartą. 31. Pildyti formą reikia tik vieną kartą.

32. Pildyti formą reikia tik vieną kartą. 33. Pildyti formą reikia tik vieną kartą. 34. Pildyti formą reikia tik vieną kartą.

35. Pildyti formą reikia tik vieną kartą. 36. Pildyti formą reikia tik vieną kartą. 37. Pildyti formą reikia tik vieną kartą.

38. Pildyti formą reikia tik vieną kartą. 39. Pildyti formą reikia tik vieną kartą. 40. Pildyti formą reikia tik vieną kartą.

41. Pildyti formą reikia tik vieną kartą. 42. Pildyti formą reikia tik vieną kartą. 43. Pildyti formą reikia tik vieną kartą.

44. Pildyti formą reikia tik vieną kartą. 45. Pildyti formą reikia tik vieną kartą. 46. Pildyti formą reikia tik vieną kartą.

47. Pildyti formą reikia tik vieną kartą. 48. Pildyti formą reikia tik vieną kartą. 49. Pildyti formą reikia tik vieną kartą.

50. Pildyti formą reikia tik vieną kartą. 51. Pildyti formą reikia tik vieną kartą. 52. Pildyti formą reikia tik vieną kartą.

53. Pildyti formą reikia tik vieną kartą. 54. Pildyti formą reikia tik vieną kartą. 55. Pildyti formą reikia tik vieną kartą.

56. Pildyti formą reikia tik vieną kartą. 57. Pildyti formą reikia tik vieną kartą. 58. Pildyti formą reikia tik vieną kartą.

59. Pildyti formą reikia tik vieną kartą. 60. Pildyti formą reikia tik vieną kartą. 61. Pildyti formą reikia tik vieną kartą.

62. Pildyti formą reikia tik vieną kartą. 63. Pildyti formą reikia tik vieną kartą. 64. Pildyti formą reikia tik vieną kartą.

65. Pildyti formą reikia tik vieną kartą. 66. Pildyti formą reikia tik vieną kartą. 67. Pildyti formą reikia tik vieną kartą.

68. Pildyti formą reikia tik vieną kartą. 69. Pildyti formą reikia tik vieną kartą. 70. Pildyti formą reikia tik vieną kartą.

71. Pildyti formą reikia tik vieną kartą. 72. Pildyti formą reikia tik vieną kartą. 73. Pildyti formą reikia tik vieną kartą.

74. Pildyti formą reikia tik vieną kartą. 75. Pildyti formą reikia tik vieną kartą. 76. Pildyti formą reikia tik vieną kartą.

77. Pildyti formą reikia tik vieną kartą. 78. Pildyti formą reikia tik vieną kartą. 79. Pildyti formą reikia tik vieną kartą.

80. Pildyti formą reikia tik vieną kartą. 81. Pildyti formą reikia tik vieną kartą. 82. Pildyti formą reikia tik vieną kartą.

83. Pildyti formą reikia tik vieną kartą. 84. Pildyti formą reikia tik vieną kartą. 85. Pildyti formą reikia tik vieną kartą.

86. Pildyti formą reikia tik vieną kartą. 87. Pildyti formą reikia tik vieną kartą. 88. Pildyti formą reikia tik vieną kartą.

89. Pildyti formą reikia tik vieną kartą. 90. Pildyti formą reikia tik vieną kartą. 91. Pildyti formą reikia tik vieną kartą.

92. Pildyti formą reikia tik vieną kartą. 93. Pildyti formą reikia tik vieną kartą. 94. Pildyti formą reikia tik vieną kartą.

95. Pildyti formą reikia tik vieną kartą. 96. Pildyti formą reikia tik vieną kartą. 97. Pildyti formą reikia tik vieną kartą.

98. Pildyti formą reikia tik vieną kartą. 99. Pildyti formą reikia tik vieną kartą. 100. Pildyti formą reikia tik vieną kartą.

1. Mokesčių mokėtojo identifikacinis numeris (kodas) arba asmens kodas:

Priedo lapo numeris:

NEKILNOJAMOJO TURTO MOKESTIS PA

7. Mokesčio laikotarpis: Savivaldybės kodas: Savivaldybės nustatytas mokesčio tarifas:

S1 laukelyje nurodytoje savivaldybėje esančio NUOSAVO nekilnojamojo turto, apmokestinamo pagal S2 laukelyje nurodytą tarifą, vertė mokesčio laikotarpio pirmą dieną:

S4:

S5 S4 laukelyje nurodyto apmokestinamo turto vertės padidėjimas/sumažėjimas (sumažėjimas įrašomas su minuso ženklu)	S6 Vertės kitimo priežastys Ilgijimas/ netekimas	Rekon- strukcija	Kita	S7 Mėnesių skaičius, kuriais mokesčio skaičiuojamas nuo pasikeitusios vertės
Sausis	☐	☐	☐	1 2
Vasaris	☐	☐	☐	1 1
Kovas	☐	☐	☐	1 0
Balandis	☐	☐	☐	9
Gegužė	☐	☐	☐	8
Birželis	☐	☐	☐	7
Liepa	☐	☒	☐	6
Rugpjūtis	☐	☐	☐	5
Rugsėjis	☐	☐	☐	4
Spalis	☐	☐	☐	3
Lapkritis	☐	☐	☐	2
Gruodis	☐	☐	☐	1

Pagal S2 laukelyje nurodytą tarifą apskaičiuota mokesčio suma už nuosavą nekilnojamąjį turtą:

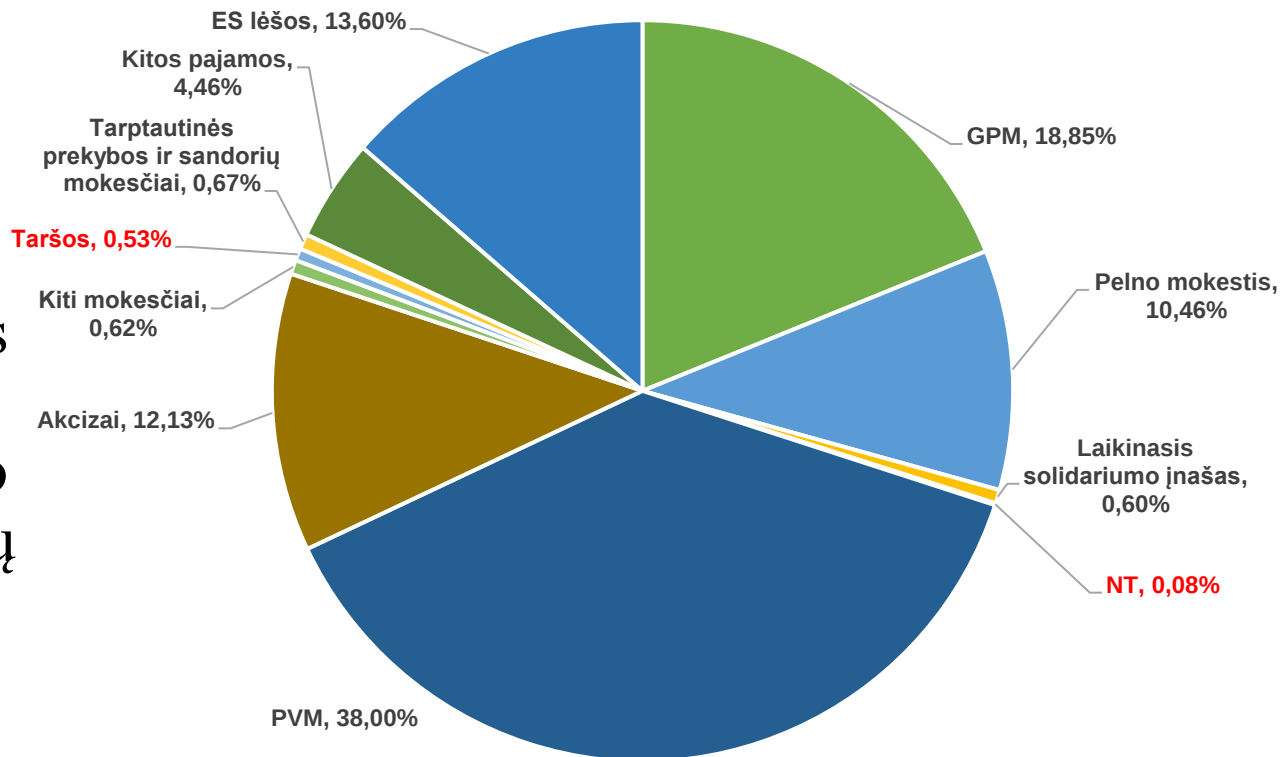
875

2025 m. Lietuvos biudžeto planas

VYTAUTO DIDŽIOJO
UNIVERSITETO
ŽEMĖS ŪKIO
AKADEMIJA

Kiti mokesčiai,
kaip nekilnojamo
turto, taršos
mokesčiai
(įskaitant aplinkos
ir transporto
priemonių) sudaro
sudaro iki 1% visų
Lietuvos biudžeto
lėšų.

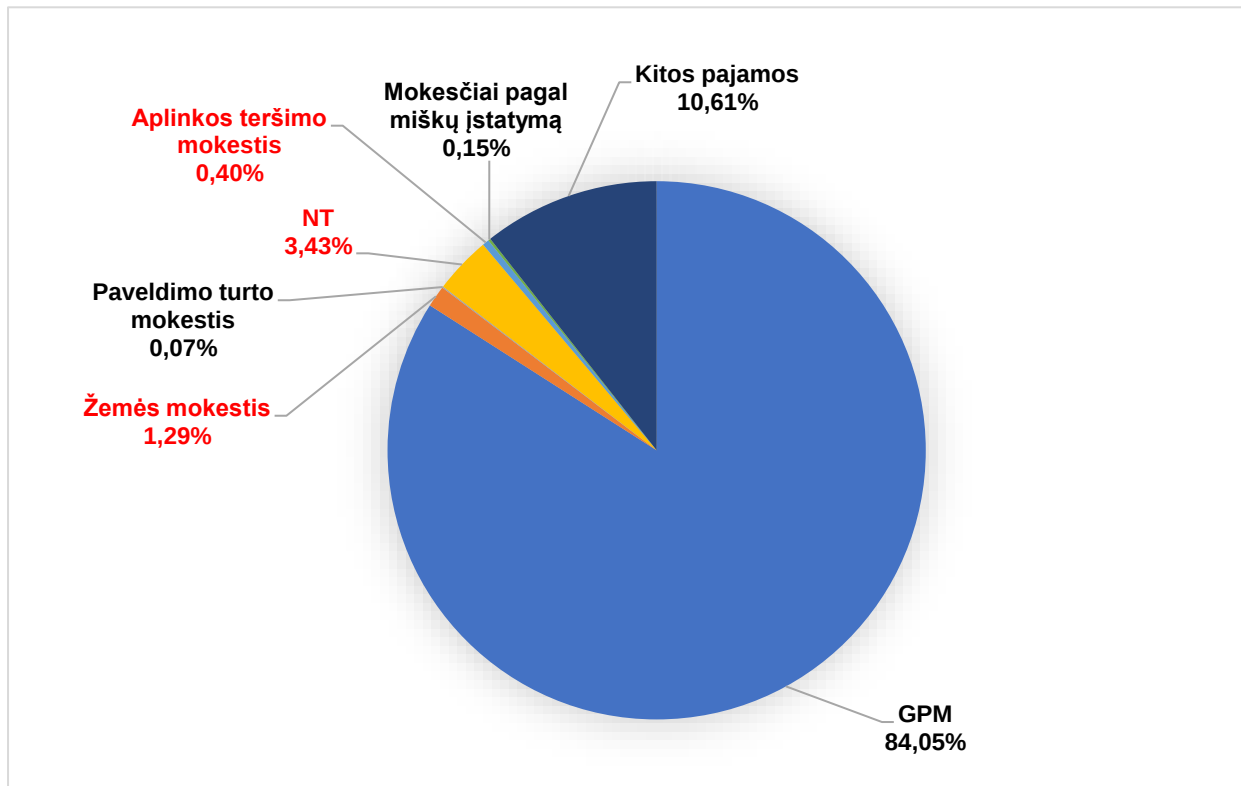

2025 m. Savivaldybių biudžeto planas

VYTAUTO DIDŽIOJO
UNIVERSITETO
ŽEMĖS ŪKIO
AKADEMIJA

Kiti mokesčiai, kaip nekilnojamo turto, žemės, taršos mokesčiai savivaldybių biudžetuose sudaro reikšmingesnę svorį ~ 5 proc. visų planuojamų pajamų.

Žemės mokesčio nuostatos ir aktualijos

- Žemės mokesčio tarifas – nuo 0,01 procento iki 4 procentų žemės mokestinės vertės, jeigu šiame straipsnyje nenustatyta kitaip (Lietuvos Respublikos žemės ..., 2011).
- Mokestis neskaičiuojamas:
 - žemės savininkams, kurių mokėtinas mokestis mokestiniu laikotarpiu už visus nuosavybės teise turimus žemės sklypus neviršija 2 eurų.
 - ūkininko ūkiui steigti įgyta žemė – tris mokesčio mokestinius laikotarpius nuo nuosavybės teisės įgijimo. Tokio pobūdžio lengvata, įskaitant iki šio įstatymo įsigaliojimo taikytą, tam pačiam asmeniui taikoma tik vieną kartą.

INFORMACINIS PRANEŠIMAS

Tinklio puslapis 1 iš 3

ŽEMĖS MOKESČIO DEKLARACIJOS DUOMENYS

Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos

Duomenys už 2017 metus suformuoti 2017-10-19

1.	Apskaičiuota žemės mokesčio suma	0.00
Žemės mokesčio permoka/nepriemoka, delspinigiai 2017-10-13		
2.	Mokesčio permokos suma	0.00
3.	Mokesčio nepriemokos suma	0.00
4.	Delspinigių suma	0.00
5.	Iš viso mokėti (su permoka, nepriemoka, delspinigiais)	0.00

Aplinkos teršimo mokesčių nuostatos ir aktualijos

- Aplinkos teršimo mokesčiai:
 - Mobilių taršos šaltinių
 - Stacionarių taršos šaltinių
 - Pakuotės atliekų
 - Apmokestinamųjų gaminių
- **Mokestį už aplinkos teršimą gaminių ir (ar) pakuočių atliekomis moka gamintojas ir (ar) importuotojas.**
- **Gamintojas** – Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka įregistravęs savo veiklą asmuo, kuris gamina apmokestinamuosius gaminius ir (ar) pakuoja gaminius (**išskyrus ūkininkavimo veiklai naudojamą šienainį**) į apmokestinamas pakuotes, net jeigu pakavimo operacijas sutartiniais pagrindais atlieka kitas asmuo.

Mokestis už aplinkos teršimą

Žemės ūkio veiklai naudojami ne keliais judantys mechanizmai, **registruojami pirmą kartą Lietuvoje ar keičiantis** žemės ūkio veiklai naudojamo ne keliais judančio mechanizmo valdytojui Traktorių, savaeigių ir žemės ūkio mašinų bei jų priekabų registre (toliau – Registras).

Mokestis už aplinkos teršimą iš žemės ūkio veiklai naudojamų ne keliais judančių mechanizmų **apskaičiuojamas ir sumokamas:**

- 1) apskaičiuojamas nustatytą tarifą dauginant iš tarifo koregavimo koeficiento, ir iš indeksavimo koeficiento;
- 2) sumokamas prieš jų įregistravimą Registre.

Gaminių pakuočių mokestis

Gamintojai sieja, kad pakuotės išvaizda būtų išskirtinė, atitiktų gaminio laikymo sąlygas ir kt.

<http://auga.lt/produktai/>

<https://g3.dcdn.lt/images/pix/880x550/I59jeBFccxQ/gin-tauto-domino-ukis-62401953.jpg>

Gaminių pakuočių mokestis

- Į vidaus rinką išleistos apmokestinamosios pakuotės apskaita vedama vadovaujantis Pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo taisyklių reikalavimais;
- Pakuočių gamintojas, gamintojas ir (ar) importuotojas turi vykdyti visų (pirminių, antrinių, tretinių) pakuočių apskaitą. Pakuočių apskaita turi būti vykdoma pakuočių gamintojo, gamintojo ir (ar) importuotojo nustatyta tvarka ne rečiau kaip vieną kartą per tris mėnesius.
- Pakuočių apskaitoje nurodyti duomenys:
 - prekių vienetų (gaminių) pirminės, antrinės ir tretinės pakuotės sąrašas;
 - Lietuvos Respublikos teritorijoje panaudotos gaminiui pakuoti pakuotės rūšis pagal medžiagas (stiklinė, plastikinė (taip pat ir polietilenterftalatas (toliau – PET)), tik PET, popierinė ir kartoninė, metalinė, kombinuota, medinė, kita) ir pakuotės svoris;
 - importuotos (įvežtos į Lietuvos Respubliką) gaminių pripildytos pakuotės rūšis pagal medžiagas (stiklinė, plastikinė (taip pat ir PET), tik PET, popierinė ir kartoninė, metalinė, kombinuota, medinė, kita) ir pakuotės svoris;
 - eksportuotos (išvežtos iš Lietuvos Respublikos) gaminių pripildytos pakuotės rūšis pagal medžiagas (stiklinė, plastikinė (taip pat ir PET), tik PET, popierinė ir kartoninė, metalinė, kombinuota, medinė, kita) ir pakuotės svoris;
 - išleistos į Lietuvos Respublikos vidaus rinką gaminių užpildytos pakuotės rūšis pagal medžiagas (stiklinė, plastikinė (taip pat ir PET), tik PET, popierinė ir kartoninė, metalinė, kombinuota, medinė, kita) ir pakuotės svoris;
 - iš Lietuvos Respublikos vidaus rinkos susigrąžintos pakartotinio naudojimo pakuotės svoris (tuo atveju, jei gamintojas ir importuotojas išleidžia į vidaus rinką į pakartotinio naudojimo pakuotę supakuotus gaminius). Pakartotinio naudojimo pakuotė (nauja ar naudota) nelaikoma susigrąžinta, kai ji įsivežama iš kitos šalies. Susigrąžinta pakuote taip pat nelaikoma Lietuvos Respublikoje įsigyta nauja pakartotinio naudojimo pakuotė;
 - tuščios pakuotės sąrašas, rūšis pagal medžiagas (stiklinė, plastikinė (taip pat ir PET), tik PET, popierinė ir kartoninė, metalinė, kombinuota, medinė ar kita) ir pakuotės svoris (privaloma tik tuščios pakuotės gamintojams ir importuotojams)

Gaminių pakuočių mokestis

- **Papildomos lengvatos** gamintojams ir importuotojams, kurie per mokestinį laikotarpį vidaus rinkai patiekė ***ne daugiau kaip 0,5 tonos*** gaminiais pripildytos pakuotės.
- Jie atleidžiami nuo mokesčio už aplinkos teršimą pakuočių atliekomis ir neprivalo teikti Valstybinei mokesčių inspekcijai Mokesčio už aplinkos teršimą pakuotės atliekomis deklaracijos, bet nėra atleidžiami nuo pareigos vykdyti pakuočių apskaitą įmonėje.
- Pirminė pakuotė:
 - Medinė dėžutė
 - Plastikinis maišelis
 - Popierinė etiketė

Gaminių pakuočių mokestis

- Antrinė pakuotė:
 - Popierinė dėžė
- Tretinė pakuotė:
 - Medinė paletė

PAKUOČIŲ SĄRAŠAS IR MOKESČIO UŽ APLINKOS TERŠIMĄ TARIFAI
NUO 2021 M.

Pakuotės rūšis	Pakuotės tarifas, Eur/t	Daugkartinės pakuotės ir perdirbamosios vienkartinės pakuotės tarifas, Eur/t	Neperdir- bamosios vienkarti-nės pakuotės tarifa Eur/t
	2021 m.	nuo 2022 m.	
Stiklinė pakuotė	225	279	395
Plastikinė pakuotė	618	618	875
PET (polietileno tereftalatas) pakuotė	618	618	875
Kombinuota pakuotė	900	900	1 200
Metalinė (įskaitant aliumininę) pakuotė	186	186	263
Popierinė ir kartoninė pakuotė	125	133	188
Medinė pakuotė	159	189	225
Kita pakuotė	299	299	423

- <https://am.lrv.lt/lt/veiklos-sritys-1/aplinkosauginiai-mokesciai/aplinkosauginiu-mokesciu-ir-aplinkai-padarytos-zalos-dydzio-indeksavimo-koeficientai>

[illegible][illegible]

Gaminių pakuočių mokestis

- **GPAIS** - Vieninga gaminių, pakuočių ir atliekų apskaitos informacinė sistema <https://www.gpais.eu>
- ***Ar ūkininkams reikia pildyti atliekų susidarymo apskaitą GPAIS?***
 - Pagal dabartinį teisinį reglamentavimą ūkininkams atliekų susidarymo apskaitos GPAIS vykdyti nereikia. Apskaitą GPAIS dėl iš ūkininkų paimtų atliekų turi vykdyti atliekų tvarkytojai. Tačiau ūkininkai teisės aktuose numatytais atvejais GPAIS turi vykdyti gaminių ir pakuočių tiekimo rinkai apskaitą.
 - Žemės ūkio bendrovės turi vykdyti susidarančių atliekų apskaitą, jei atitinka bent vieną iš Atliekų susidarymo ir tvarkymo apskaitos ir ataskaitų teikimo taisyklių 6 punkte apibrėžtų kriterijų

PRAKTINĖ UŽDUOTIS

VYTAUTO DIDŽIOJO
UNIVERSITETO
ŽEMĖS ŪKIO
AKADEMIJA

- Įvertinkite ar pagal pateiktas situacijas reikės mokėti aplinkos teršimo mokestį dėl pakuotės naudojimo

Situacija	Atsakymas
Ūkininkas morkas supakavo į tinklinius maišelius iš plastiko po 4 kg, maišelio svoris 0,1 kg, per laikotarpį pardavė 15 tonų morkų Lietuvos rinkoje.	$15\,000 / 4 = 3750$ maiš. $\text{Plast.pak.} = 3750 \times 0,1 = 375\text{ kg} < 0,5\text{ t.}$
Ūkis gamina miltus, miltų pakuoja į popierinius maišelius po 2 kg miltų. Popierinio maišelio svoris 0,05 kg. Per ataskaitinius metus Lietuvos rinkoje pardavė 12 000 vnt. miltų po 2 kg.	$\text{Pop.pak. } 12000 \times 0,05 = 600\text{ kg} > 0,5\text{ t.}$ $\text{Mok.} = 0,6\text{ t} \times 1,432\text{ k.koef.} \times 188\text{ tar.} = 162\text{ Eur}$
Ūkininkas užsiima bitininkyste ir medų supilstė į 1 litro stiklius indelius ir užsuko metaliniu dangteliu. Stiklinio indelio svoris 0,2 kg, dangelio svoris 0,05 kg. Per ataskaitinius metus pardavė 3000 vnt. medaus Lietuvoje.	$\text{Met. } 3000 \times 0,05 = 150\text{ kg}$ $\text{Stikl. } 3000 \times 0,2 = 600\text{ kg}$ <i>Viršija 0,5 t. mokamas mokestis</i> <i>Kas jei 15000 vnt. parduota Latvijoje?</i>
Ūkininkas užsiima aviečių auginimu. Avietes pakuoja į plastikinius indelius, kurių svoris yra 0,08 kg. Per ataskaitinius metus parduoda 6000 vnt. indelių su avietėmis.	$6000 \times 0,08 = 480\text{ kg}$

**Bendrai finansuoja
Europos Sąjunga**

VYTAUTO DIDŽIOJO
UNIVERSITETO
ŽEMĖS ŪKIO
AKADEMIJA

**Profesinių kompetencijų ir įgūdžių tobulinimas žemės ūkio sektoriuje dirbantiems asmenims
Nr. 24PM-KK-23-1-90006-PR001**

„Žemės ūkio verslo subjektų apskaitos ir apmokestinimo aktualijos“ 16 ak. val. (kodas - 40411001)